

307.72

ม 175 4

7, 3

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศ
การประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532

ปริญญานิพนธ์

ของ

มบุญ สอนเกิด

28 ส.ค. 2534

25404

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

เมษายน 2533

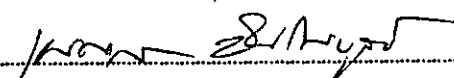
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

171654

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

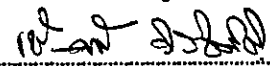
 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจา ชัยไพบูลย์)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจา ชัยไพบูลย์)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 27 เดือนเมษายน พ.ศ. 2533

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำและเป็นกำลังใจอย่าง
ดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ประธานที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์
เบญจา ชันไพบูลย์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ
กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่ช่วยปรับปรุงแก้ไขให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม พัฒนาการ
จังหวัดสุพรรณบุรี พัฒนาการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และพัฒนาการประจำตำบลคลังชั้น อำเภอเมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้กรุณาช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้นำและชาวบ้าน
หนองศาลา หมู่ที่ 3 ตำบลคลังชั้น อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง
การตอบแบบสอบถาม และเพื่อน ๆ ตลอดจนผู้มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จ
ลุล่วงไปด้วยดี และจะลืมเสียมิได้เลยคือคุณภฤติยา สอนเกิด ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะได้รับจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่
บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณ

มณูญ สอนเกิด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
สมมติฐานการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดการพัฒนาชุมชน	11
การประกวดหมู่บ้านพัฒนา	14
ทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมและพฤติกรรมของมนุษย์	17
การมีส่วนร่วมของประชาชน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	41

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ตอนที่หนึ่ง วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	45
ตอนที่สอง วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย	51
ตอนที่สาม เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย	113
ตอนที่สี่ วิเคราะห์ความถี่เห็นเพิ่มเติม ปัญหาและข้อเสนอแนะ	185
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	192
ความมุ่งหมายของการวิจัย	192
วิธีดำเนินการวิจัย	192
สรุปผลการวิจัย	193
อภิปรายผล	205
ข้อเสนอแนะ	239
บรรณานุกรม	241
ภาคผนวก	247
ประวัติย่อผู้วิจัย	262

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านเพศ	45
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านอายุ	46
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการศึกษา	46
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการประกอบอาชีพ	47
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสถานภาพสมรส	47
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสถานภาพในครัวเรือน	48
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	48
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านความสนใจในการพัฒนา	49
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	49
10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	50
11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามเพศ	52

12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามเพศ	54
13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามเพศ	55
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามเพศ	56
15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามเพศ	57
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามเพศ	58
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามอายุ	59
18	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามอายุ	60
19	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามอายุ	61
20	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามอายุ	62
21	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามอายุ	63
22	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามอายุ	64
23	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	65

24	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	66
25	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	67
26	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	68
27	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	69
28	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	70
29	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	71
30	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	72
31	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	73
32	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	74
33	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	75
34	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	76
35	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	77

36	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	78
37	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	79
38	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	80
39	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	81
40	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	82
41	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	83
42	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	84
43	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	85
44	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	86
45	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	87
46	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	88
47	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	89

48	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	90
49	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	91
50	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	92
51	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	93
52	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	94
53	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	95
54	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	96
55	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	97
56	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	98
57	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	99
58	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	100
59	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	101

ตาราง	หน้า
60 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นวางแผนการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	102
61 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	103
62 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	104
63 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ..	105
64 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	106
65 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ...	107
66 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นวางแผนการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	108
67 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นดำเนินการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ..	109
68 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	110
69 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	111
70 คำเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ..	112
71 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามเพศ	114

72	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามเพศ	115
73	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามเพศ	116
74	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามเพศ	117
75	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามเพศ	118
76	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในการ พัฒนา จำแนกตามเพศ	119
77	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามอายุ	120
78	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามอายุ	121
79	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามอายุ	122
80	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามอายุ	123
81	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามอายุ	124
82	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในการ พัฒนา จำแนกตามอายุ	125
83	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	126

ตาราง	หน้า
84 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	127
85 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	128
86 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	129
87 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา	130
88 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการ พัฒนา จำแนกตามการศึกษา	131
89 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	132
90 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	133
91 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	134
92 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	135
93 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	136
94 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการ พัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ	137
95 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	138

ตาราง	หน้า
96 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	140
97 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	142
98 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	144
99 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	145
100 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในการ พัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส	146
101 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	147
102 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	149
103 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	151
104 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	152
105 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	153
106 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในการ พัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน	154
107 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	155

ตาราง	หน้า
108 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	157
109 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	159
110 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	160
111 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	161
112 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในการ พัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	162
113 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	163
114 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	164
115 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	165
116 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	166
117 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	167
118 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในการ พัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา	168
119 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	169

ตาราง	หน้า
120 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการคิดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	171
121 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามการคิดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	173
122 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการคิดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	174
123 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการคิดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ..	175
124 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น พัฒนา จำแนกตามการคิดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	176
125 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ...	177
126 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น วางแผนการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	179
127 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ดำเนินการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ..	180
128 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับ ผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	182
129 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	183
130 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น พัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	184
131 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของผู้นำชุมชนในหมู่บ้านที่ ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา	185

ตาราง	หน้า
132 ความดีและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของกลุ่มเครือข่ายที่ทำให้ เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา	186
133 ความดีและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของเจ้าหน้าที่ราชการที่ เข้ามาปฏิบัติงานในหมู่บ้าน ตำบล ที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา ...	187
134 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน	188
135 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน	190

ประกอบอาชีพของประชาชนชาวชนบทควบคู่ไปกับการเสริมสร้างโอกาสในการเพิ่มผลผลิตเพื่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานนำไปสู่ความผาสุกและมั่นคงในชุมชน ซึ่งทวี หิมขำ (2528 : 68) กล่าวสรุปไว้ว่า การมุ่งพัฒนาในแนวตั้งกล่าวโดยสาเหตุเนื่องมาจากประชาชนจำนวนมากอาศัยอยู่ในชนบทซึ่งขาดความเจริญ มีการศึกษาค่ำ มีความยากจน และประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม

✕ จุดเน้นของการพัฒนาในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) คือการมุ่งเน้นให้ประชาชนชาวชนบทที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น พร้อมทั้งปรับตัวให้เข้า
กับสภาพทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมด้วยการฝึกสรรพกำลังระหว่างหน่วยงาน
ของรัฐ เอกชน และประชาชนในการแก้ปัญหาค้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต พร้อม
ทั้งสนับสนุนบทบาทขององค์กรประชาชนและประชาชนในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการแก้ไข
ปัญหาของตนเองและชุมชนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2529 : 4 - 5) ✕

เมื่อพิจารณาจากจุดเน้นของการพัฒนาชนบทจะเห็นว่า ประชาชน ชาวชนบทมีบทบาทสำคัญ
ตั้งแต่การตัดสินใจจนถึงการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้
ซึ่ง ไพรัตน์ เคนะรินทร์ (2526 : 340) กล่าวไว้ว่าการพัฒนาชนบทจะต้องเริ่มต้นโดยการ
ให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองและทางราชการ เข้าช่วยเหลือสนับสนุนในกรณีที่ประชาชนไม่สามารถ
ช่วยเหลือตนเองจึงจำเป็นต้องให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ
โครงการพัฒนาตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมบำรุงรักษา โดยประชาชนเป็นผู้คัดเลือก
และ จัดตั้งองค์กรประชาชนขึ้นและกำหนดความต้องการของตนเองซึ่งมีเจ้าหน้าที่รัฐให้คำแนะนำ

กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงมหาดไทยที่จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1
ตุลาคม 2505 เพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พัฒนากนให้มีความเข้มแข็งและเชื่อ
มั่นในการช่วยเหลือตนเอง ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชนบทของตนเองทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม
และการปกครอง โดยความร่วมมือของหน่วยงานราชการและเอกชนในส่วนที่เกินความสามารถ
ของประชาชน (กรมการพัฒนาชุมชน. 2530 : 9)

กรมการพัฒนาชุมชน (2530 : 27 - 28) มีแนวคิดว่าการพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาประชาชนในชนบทให้สามารถช่วยเหลือตนเองและยกระดับการครองชีพให้ดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งเพื่อพัฒนาให้หมู่บ้านในชนบทเป็นที่ยู่ร่วมกันของชาวบ้านที่ เขาต้องการอยู่ร่วมกันด้วยความผาสุกตลอดไป และใช้วิธีการสร้างพลังของชาวบ้านขึ้นสามประการได้แก่ พลังความคิด พลังการทำงาน และพลังการรวมตัว แล้วนำพลังทั้งสามนี้ไปใช้ในการพัฒนาชนบท

พลังทั้งสามนี้มีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกันและจะส่งผลถึงการพัฒนาชนบทโดยตรง กล่าวคือ ในด้านของพลังความคิดนั้น เป็นการมุ่งให้การศึกษาเพื่อพัฒนาให้ชาวบ้านมีความรู้และมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง เป็นการคิดอย่างมีเหตุผลจนเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และเห็นคุณค่าในตนเองนำไปสู่การคิดปรับปรุงตนเองและชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้าผลักดันสู่พลังการทำงาน เพราะเมื่อชาวบ้านคิดถูกต้องและมีความเชื่อมั่นศรัทธาแล้ว ชาวบ้านสามารถทำงานอย่างถูกต้องและมีความรับผิดชอบ ใฝ่ผลงานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อชาวบ้านได้คิดและทำงานอย่างถูกต้องด้วยความรับผิดชอบแล้วทำให้เกิดความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นเป็นพลังรวมตัวเพื่อจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น รวมตัวกันเพื่อช่วยแก้ปัญหาของชุมชนเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ ด้วยการช่วยกันขุดลอกบ่อสระ และรวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนเกี่ยวกับราคาผลผลิตทางการเกษตรด้วยการรวมตัวเป็นกลุ่มอาชีพ และกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในหมู่บ้านชนบทของตน เป็นต้น

ดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงเป็นการพัฒนาความรู้ ความคิด และความสามารถของประชาชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการช่วยตนเอง ช่วยเพื่อนบ้านและชุมชนให้เจริญก้าวหน้าและมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาลในการนำเอาบริการของรัฐบาลผนวกเข้ากับความต้องการและความร่วมมือของประชาชน โดยโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาที่ดำเนินการในชุมชนนั้นต้องมาจากการริเริ่มของประชาชนและประชาชนเป็นเจ้าของ

บทบาทของกรมการพัฒนาชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนอยู่ในฐานะเป็นผู้กระตุ้นและชี้แนะให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา หรือหาแนวทางสนองความต้องการของตน แล้วร่วมกันทำงานตามที่ได้คิดขึ้นมาแล้วนั้น ซึ่ง ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2524 : 3 - 5) ให้แนวคิดในการดำเนินพัฒนาชุมชนไว้ว่า ต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันในหลายกระบวนการได้แก่ การให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและแนวคิดไปในทิศทางที่ถูกต้อง

จนรู้จักวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง วิธีการในการพัฒนาชุมชนจึงต้องเน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งทางความคิดและการกระทำควบคู่กันไป

จากจุดมุ่งหมายและวิธีการพัฒนาชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชนดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและสภาพแวดล้อมของประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล เพื่อมุ่งให้ประชาชนชาวชนบทสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ด้วยการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้แก่

1. การปลูกฝังอุดมการณ์ให้ประชาชนมีความขยัน เข้มมั่นในการช่วยตนเอง และร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่มเพื่อกำหนดความต้องการ วางแผน และดำเนินการเพื่อสนองความต้องการของชุมชนด้วยตนเอง เช่น กลุ่มอาชีพและกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นต้น
2. การพัฒนาคุณภาพของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย โดยเน้นเด็กก่อนวัยเรียน เยาวชน และสตรี เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี และโครงการพัฒนาผู้นำสตรี เป็นต้น
3. การกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักใช้วิธีการและทรัพยากรที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตของตนเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
4. การสนับสนุนให้ประชาชนปรับปรุงและสร้างเสริมสาธารณะสมบัติต่าง ๆ โดยเน้นปัจจัยการผลิตทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมในครอบครัว เช่น เหมือง ฝาย และป่าไม้ เป็นต้น
5. การพัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้สามารถรับผิดชอบด้านการลงทุน การผลิต การตลาด และการเก็บออม เพื่อเตรียมตัวสู่ระบบสหกรณ์ต่อไป ซึ่งได้แก่ กิจกรรมกลุ่มอาชีพ กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกิจกรรมยั้งฉาง เป็นต้น
6. การสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักเสียสละและอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือชุมชนในด้านความมั่นคงปลอดภัยและบริการสังคม
7. การส่งเสริมให้ประชาชนจัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล ให้เป็นองค์กรพื้นฐานที่สามารถคิดตัดสินใจในการวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตย (กรมการพัฒนาชุมชน. 2530 : 24 - 25)

กิจกรรมหนึ่งที่มีงเป็นให้ประชาชนชาวชนบทเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักและวิธีการพัฒนาชุมชน
ดังกล่าว คือ โครงการประกวดหมู่บ้านพัฒนา ที่มีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อกระตุ้นและสร้างเสริม
ความรู้และความกิดให้ประชาชนชาวชนบทได้ตระหนักและตื่นตัวในการพัฒนาตนเองและร่วมมือกัน
พัฒนาชุมชน-การประกวดหมู่บ้านพัฒนาจึงทำให้เกิดผลดีทั้งในด้านเศรษฐกิจ-สังคม-การเมืองและ-
การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การประกวดหมู่บ้านได้เริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2513 โดยองค์การสนธิ
 สัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส.ป.อ.) ให้การสนับสนุนเงินรางวัลเพื่อมอบ
 ให้แก่หมู่บ้านชนะเลิศในระดับภาคคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้
 จนถึงปี พ.ศ. 2520 องค์การ ส.ป.อ. ได้งดให้การสนับสนุน แต่กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมาย
 ให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการประกวดต่อไปด้วยการตั้งงบประมาณเป็นเงินรางวัลและเปลี่ยนเป็น
 การประกวดในระดับเขต ตามการแบ่งเขตพื้นที่ดำเนินงานของกรมการพัฒนาชุมชนทั่วประเทศรวม
 เก้าเขต หมู่บ้านที่เข้าประกวดในระดับเขตดังกล่าวเป็นหมู่บ้านที่ผ่านการคัดเลือกจากระดับตำบล
 อำเภอ จนเป็นหมู่บ้านดีเด่นอันดับหนึ่งของจังหวัด (กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน. 2528 :
 1 - 2)

การประกวดและตัดสินหมู่บ้านพัฒนาระดับเขตพิจารณาจากความสำเร็จของการพัฒนาหมู่บ้าน
 ในด้านกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามวิธีการ
 พัฒนาชุมชน ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านด้านการพัฒนาคุณภาพ
 ชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน ด้านการพัฒนาและทำนุบำรุงสาธารณประโยชน์ ด้านการเสริมสร้างและ
 รักษาไว้ซึ่งคุณธรรม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม ด้านความสามารถ ในการรวมกลุ่มเพื่อ
 การแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ และด้านการนำหรือใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ โดยมีคณะกรรมการ
 ตัดสินตามเกณฑ์กำหนดเป็นหมู่บ้านพัฒนาชนะเลิศระดับเขตหนึ่งหมู่บ้าน รองชนะเลิศหนึ่ง
 หมู่บ้าน และรางวัลชมเชยอีกหนึ่งหมู่บ้าน

อย่างไรก็ดีแม้หมู่บ้านที่ชนะเลิศการประกวดเป็นหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา
ตามนโยบายและเป้าหมายของกรมการพัฒนาชุมชนด้วยวิธีการพัฒนาชุมชนดังกล่าวแล้วก็ตาม มี
ทั้งสิ้นเพียง 461-หมู่บ้าน ในขณะที่กรมการพัฒนาชุมชนได้เปิดเขตพัฒนาเพื่อเข้าไปดำเนินงานพัฒนา
ชุมชนใน 52,998 หมู่บ้าน (กรมการพัฒนาชุมชน. 2532) จึงเห็นได้ว่ากว่าที่หมู่บ้านจะได้รับ

การพัฒนาจนสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยระยะเวลาและประสบกับปัญหาต่างๆ อีกมาก—โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการทำให้หมู่บ้านประสบความสำเร็จ

ในการพัฒนา

จากข้อมูลและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาค้นคว้าถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านขณะเลือกการประกวดหมู่บ้านพัฒนา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านขณะเลือกการประกวดหมู่บ้านพัฒนา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านขณะเลือกการประกวดหมู่บ้านพัฒนา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน เพื่อประโยชน์สำหรับกรมการพัฒนาชุมชนและประชาชนชาวชนบทที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและดำเนินโครงการและกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน
2. ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านขณะเลือกการประกวดหมู่บ้านพัฒนาของเขต 7 ประจำปี 2532 ตามขอบเขตต่อไปนี้คือ

1. ด้านพื้นที่ ศึกษาในหมู่บ้านขณะเลือกการประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับเขตของเขต 7 ประจำปี 2532 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ผลการประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับเขต

ประจำปี 2531-2532 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2532 คือ หมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลลี้ช้าง
อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี (ตามรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลลี้ช้าง
อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยกำหนดให้จำนวนครัวเรือนเป็นหน่วยของประชากร ซึ่งมี
จำนวนทั้งสิ้น 202 ครัวเรือน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่ม 25% จากจำนวนครัวเรือน ได้มาทั้งสิ้น
51 ครัวเรือน แล้วกำหนดแบบเจาะจงให้ประชาชนทุกคนในครัวเรือนที่มีอายุ 15-60 ปี เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง ซึ่งในแต่ละครัวเรือนมีประมาณ 2-6 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประมาณ
ทั้งสิ้น 204 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
โดยกำหนดศึกษาถึงปัจจัย 10 ด้านคือ

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) 15-35 ปี
- 2) 36-60 ปี

3.1.3 การศึกษา

- 1) ต่ำกว่าประถมศึกษา 4
- 2) ประถมปีที่ 4 ขึ้นไป

3.1.4 การประกอบอาชีพ

- 1) อาชีพเกษตรกรรม
- 2) อาชีพอื่น

3.1.5 สถานภาพการสมรส

- 1) โสด
- 2) สมรส

3.1.6 สถานภาพในครัวเรือน

- 1) หัวหน้าครัวเรือน
- 2) สมาชิกในครัวเรือน

3.1.7 การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

- 1) เป็นสมาชิก
- 2) ไม่เป็นสมาชิก

3.1.8 ความสนใจในการพัฒนา

- 1) สนใจ
- 2) ไม่สนใจ

3.1.9 การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

- 1) เคยติดต่อ
- 2) ไม่เคยติดต่อ

3.1.10 ความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

- 1) คาดหวัง
- 2) ไม่คาดหวัง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนโดยกำหนด

ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 5 ชั้นคือ

- 3.2.1 ขั้นริเริ่มการพัฒนา
- 3.2.2 ขั้นวางแผนการพัฒนา
- 3.2.3 ขั้นดำเนินการพัฒนา
- 3.2.4 ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา
- 3.2.5 ขั้นประเมินผลการพัฒนา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ ผู้วิจัยจึงนิยามเพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกันดังต่อไปนี้ คือ

1. ปัจจัย หมายถึง ส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดผลในรูปของการกระทำ แต่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดศึกษาใน 10 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน
2. ความสนใจในการพัฒนา หมายถึง ความสนใจของประชาชนในโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อพัฒนาหมู่บ้านและชีวิตความเป็นอยู่ของตน โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำหนดศึกษาใน 2 กลุ่มคือ ประชาชนที่มีความสนใจในการพัฒนากับประชาชนที่ไม่มีความสนใจในการพัฒนา
3. การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ หมายถึง การติดต่อรับรู้ข่าวสารการพัฒนาหมู่บ้านโดยทางบุคคล เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน พัฒนาการ ครูเกษตรตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และอื่น ๆ โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดศึกษาใน 2 กลุ่มคือ ประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการกับประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ
4. ความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน หมายถึง ความรู้สึกรอคอยหวังต่อชื่อเสียงของหมู่บ้านและรางวัลที่จะได้รับจากการประกวดหมู่บ้าน โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำหนดศึกษาใน 2 กลุ่มคือ ประชาชนที่มีความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านกับประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน
5. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านพัฒนาของเขต 7 ประจำปี 2532 ได้เข้าร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของตนในลักษณะต่าง ๆ กันตามขั้นของการพัฒนาหมู่บ้าน โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำหนดศึกษาการมีส่วนร่วมในขั้นการพัฒนา 5 ขั้น คือ ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผนการพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และขั้นประเมินผลการพัฒนา

6. การประกวดหมู่บ้านพัฒนา หมายถึง การดำเนินการประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับเขต ประจำปี 2531-2532 ที่กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบดำเนินการจัดการประกวด

8. หมู่บ้านที่ชนะการประกวด หมายถึง หมู่บ้านที่ได้รับการพิจารณาตัดสินโดยคณะกรรมการตัดสินการประกวดตามหลักเกณฑ์ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดและมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชน เขตจัดการประกวด แล้วตัดสินการประกวดตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ผลการประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับเขต ประจำปี 2531-2532 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2532

9. หมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านเขต 7 ประจำปี 2532 หมายถึง หมู่บ้านที่ชนะเลิศการประกวดในเขตพื้นที่จังหวัดในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 7 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม-ราชบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ คือ หมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลลี้ลึงชั้น อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. ประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

2. ประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดที่มีเพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ

สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจใน

การพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ได้แก่ แนวคิดการพัฒนาชุมชน การประกวดหมู่บ้านพัฒนา ทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมและพฤติกรรมของมนุษย์ การมีส่วนร่วมของประชาชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดการพัฒนาชุมชน

1. การพัฒนาชุมชน เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามวิธีการพัฒนาชุมชน ซึ่งจัดได้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนในชนบท จึงได้ศึกษาถึงความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชน ซึ่งพบว่าได้มีผู้ให้ไว้ดังนี้ คือ

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง (2524 : 162) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการอันหนึ่งซึ่งมีความหมายที่จะส่งเสริมการครองชีพหรือความเป็นอยู่ของชุมชนส่วนรวมให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชน และถ้าเป็นไปได้ให้ประชาชนเป็นผู้ริเริ่มเองได้ แต่ถ้าประชาชนไม่สามารถริเริ่มเองต้องใช้เทคนิคเพื่อปลุกใจและกระตุ้นประชาชนในชุมชนให้เกิดการสนองตอบต่อกระบวนการนี้อย่างจริงจัง

ไพรัตน์ เกษะรินทร์ (2527 : 21) กล่าวถึงการพัฒนาไว้ว่า เป็นขบวนการให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงทัศนะ แนวคิดที่ถูกต้องทิศทาง และเป็นกรรมวิธีเปลี่ยนแปลงที่ส่งเสริมให้ราษฎรในชุมชนรู้จักวิธีช่วยเหลือตนเอง โดยพลังกลุ่มชนเป็นเบื้องต้นที่สำคัญ และเป็นแผนงานพัฒนาที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนกับประชาชน ประชาชนกับรัฐและเอกชน

โกวิท หนองงาม และปรีดี โชติช่วง (2527 : 17) กล่าวถึงการพัฒนาชุมชนในความหมายของหลักและวิธีการทำงาน คือ การที่ประชาชนต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงใน

การสร้าง "งาน" หรือสิ่งของถาวรวัตถุ และการพัฒนาชุมชนในแง่ของ "งาน" คือการกระทำใด ๆ ให้ได้มาซึ่งวัตถุสิ่งของ เช่น การสร้างถนน ห้างร้าน เหมือง ฝาย ตลอดจนการพัฒนาจิตใจเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

จากความสำเร็จและจุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าการพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการที่มุ่งให้ชุมชนที่เป็นหมู่บ้านมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง โดยเน้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนให้ตระหนักในการพึ่งตนเองและมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเป็นสำคัญ

2. กรมการพัฒนาชุมชนและการดำเนินงาน กรมการพัฒนาชุมชนได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฉบับที่ 10 พุทธศักราช 2505 โดยให้แยกส่วนพัฒนาการท้องถิ่น ออกจากกรมมหาดไทย จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยราชการระดับกรม เรียกชื่อว่า "กรมการพัฒนาชุมชน" ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2505 เป็นต้นมา โดยมีแนวทางและวิธีดำเนินงาน คือ

2.1 แนวทางดำเนินงาน ได้แก่

2.1.1 ปลุกฝังอุดมการณ์ให้ประชาชนมีความขยัน ความเชื่อมั่นในการช่วยตนเองและความร่วมมือช่วยเหลือกันในการสร้างความเจริญให้กับชุมชนของตน

2.1.2 ให้ประชาชนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม และใช้สถาบันต่าง ๆ เพื่อฝึกสอนการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.1.3 ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ วางแผนและดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการของชุมชนด้วยตนเอง

2.1.4 ให้ประชาชนรู้จักเสียสละและอาสาสมัครเพื่อช่วยชุมชนของตนในด้านความมั่นคงปลอดภัยและบริการสังคม

2.1.5 พัฒนาคุณภาพของประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยเน้นเด็กก่อนวัยเรียน เยาวชน และสตรี

2.1.6 ให้ประชาชนรู้จักใช้วิทยาการและทรัพยากรที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตของตน เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

2.1.7 ให้ประชาชนปรับปรุงและสร้างเสริมสาธารณสมบัติต่าง ๆ โดยเน้นปัจจัยในการผลิตทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

2.1.8 พัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้สามารถรับผิชอบด้านการลงทุน การผลิต การตลาด การบริโภค และการเก็บออมเพื่อเตรียมการไปสู่ระบบสหกรณ์ต่อไป

2.1.9 สนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชนระดับหมู่บ้าน ตำบล ให้เป็นองค์กรพื้นฐานที่สามารถคิดตัดสินใจในการวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย

2.2 จากแนวทางดำเนินงานดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชนได้เน้นหลักการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาชุมชนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและสนองต่อนโยบายของรัฐด้วยวิธีการสร้างพลังของหมู่บ้าน เพื่อนำพลังดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยพลังสำคัญที่มุ่งให้เกิดขึ้นในหมู่บ้านชนบท ได้แก่

2.2.1 การสร้างพลังความคิดที่ถูกต้องให้กับชาวบ้าน เป็นการมุ่งพัฒนาคนให้มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง เป็นการคิดที่มีเหตุผลจนเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และเห็นคุณค่าในตนเอง อันนำไปสู่การศึกษารับปรุงตนเองและสังคมให้ก้าวหน้า ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาของตนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาความคิดจึงเป็นการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม และในการสร้างแนวความคิดที่ถูกต้องให้กับประชาชนหรือกลุ่มชนที่จะเข้ามาเป็นแรงผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงชุมชนไปในทิศทางที่ถูกต้องตามความต้องการในการพัฒนาชุมชน ซึ่งถือหลักการนำความคิดมวลชนในทิศทางที่ถูกต้องสืทางด้วยกัน คือ ถูกต้องตามนโยบายแห่งรัฐ ถูกต้องตามทฤษฎีและวิชาการ ถูกต้องตามสาเหตุและถูกต้องตามขีดความสามารถ แนวทางทั้งสี่ประการนี้จะเป็นเครื่องวินิจฉัย ตัดสินใจว่ากลุ่มคนมีความคิดที่ถูกต้องหรือไม่ หว่าอย่างใดความรู้ความคิดที่เกิดขึ้นจะเป็นความคิดที่ถูกต้อง

2.2.2 การสร้างพลังการทำงานของชาวบ้าน เมื่อประชาชนได้เกิดศรัทธา มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถทำการใดแล้วประชาชนย่อมมีความรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น บุคคลย่อมมีความรับผิดชอบในตัวเองและสิ่งอื่นได้เหมาะสมกับขีดความสามารถของตนเอง ซึ่งความรับผิดชอบของบุคคลสามารถจะรวมเป็นพลังในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในขีดความสามารถ

ได้ประสบผลสำเร็จ และเมื่อเกิดปัญหาอุปสรรคขึ้นในการทำงานของเขารวมพลังช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และเมื่อผลจากการรวมตัวเป็นพลังและได้รับผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ตามความคิดในการทำกิจกรรมอื่นเกิดขึ้นมาอีก โดยมีพื้นฐานของความคิดที่ถูกต้องเป็นแนวทางให้เกิดการกระทำที่ถูกต้องเป็นวงจรสนับสนุนกันตลอดไป

3. การสร้างพลังการรวมตัวของชาวบ้าน เป็นการสร้างพลังการรวมตัวของประชาชนในหมู่บ้านให้รวมตัวเป็นกลุ่มขึ้นมาในรูปขององค์กรประชาชนในการเกิดพลังความคิดที่นำไปสู่พลังการทำงานที่เป็นผลสำเร็จ และสะท้อนไปสู่พลังการจัดแจงที่เข้มแข็งของคนในหมู่บ้าน พลังดังกล่าวทำให้มีแรงผลักดันให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ นำไปสู่การแก้ปัญหาและสร้างความเจริญในตำบลหมู่บ้านชนบทต่อไป

พลังทั้งสามเป็นระบบที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดกิจกรรมของชุมชนตามแผนพัฒนาชุมชนในระดับตำบล 10 แผน ซึ่งได้แก่ แผนงานพัฒนาเด็กเล็ก แผนพัฒนาเยาวชน แผนงานพัฒนาสตรี แผนงานสร้างเสริมรายได้ แผนงานส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต แผนงานพัฒนาสิ่งแวดล้อม แผนงานอาสาพัฒนาชุมชน แผนงานพัฒนาจิตใจ แผนงานพัฒนาองค์กร และแผนพัฒนาผู้สูงอายุ

การประกวดหมู่บ้านพัฒนา

การประกวดหมู่บ้านพัฒนาเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พุทธศักราช 2513 โดยมีองค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส.ป.อ.) ให้การสนับสนุนเงินรางวัลเพื่อมอบให้แก่หมู่บ้านพัฒนาชนะเลิศในระดับภาค ซึ่งแบ่งออกเป็นสี่ภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จนกระทั่งปี พุทธศักราช 2520 องค์การ ส.ป.อ. ได้งดให้การสนับสนุน แต่กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าเป็นโครงการที่ประสบผลสำเร็จดี และประชาชนยังต้องการอยู่ จึงได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการประกวดต่อไป โดยตั้งงบประมาณเป็นเงินรางวัลในการประกวด และเปลี่ยนเป็นการประกวดระดับเขต ตามการแบ่งพื้นที่ส่วนราชการของกรมการพัฒนาชุมชน จำนวนเก้าเขต คัดเลือกหมู่บ้านชนะเลิศระดับเขตหนึ่งหมู่บ้าน รองชนะเลิศหนึ่งหมู่บ้าน และชมเชยหนึ่งหมู่บ้าน (กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน. 2528 : 1 - 2) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการจัดประกวดดังนี้ คือ

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้การประกวดหมู่บ้านพัฒนามีส่วนช่วยกระตุ้นและเร่งเร้าให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ตระหนักและกระตือรือร้นในการพัฒนาชุมชนของตนให้ก้าวหน้าสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน

1.2 เพื่อเป็นการสร้างเสริมความมั่นใจแก่ประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านและความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้านของตน

1.3 เพื่อเป็นกำลังใจและแสดงความภาคภูมิใจในผลงานการพัฒนาที่ได้ร่วมกันอุตสาหะพากเพียร ปฏิบัติงาน เพื่อชุมชนของตน

2. คุณสมบัติของหมู่บ้านที่เข้าประกวด

2.1 เป็นหมู่บ้านพัฒนาที่ได้รับการคัดเลือกให้ชนะเลิศการประกวดในระดับจังหวัดประจำปี และไม่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับเขตประจำปีในปีใดปีหนึ่งมาก่อน

2.2 ประชาชนและผู้นำท้องถิ่นและคณะกรรมการหมู่บ้านมีความสมัครใจที่จะส่งหมู่บ้านเข้าประกวดได้ผ่านการรับรองจากกรรมการสภาตำบล

2.3 ประชาชนและผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนผู้นำองค์กรของประชาชนมีความขยันหมั่นเพียร และสามัคคีกันพัฒนาหมู่บ้านของตนเองเป็นลำดับตามแผนพัฒนาหมู่บ้านและตำบล

2.4 ลักษณะหมู่บ้านที่ส่งเข้าร่วมประกวดให้ถือการจัดตั้งตามการแบ่งหมู่บ้านของทางราชการหรือให้ถือตามลักษณะการจัดตั้งบ้านตามชุมชนเดิมก็ได้ แต่ขนาดไม่ควรเกินสองหมู่บ้าน

3. วิธีการคัดเลือกหมู่บ้านที่เข้าประกวด

3.1 ระดับจังหวัด ให้ทุกจังหวัดจัดการประกวดหมู่บ้าน เพื่อพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านพัฒนาอย่างน้อยจังหวัดละหนึ่งหมู่บ้าน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

3.1.1 ให้ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านแจ้งความจำนงค์ส่งหมู่บ้านเข้าประกวดเสนอต่อคณะกรรมการสภาตำบลพิจารณาคัดเลือกส่งให้อำเภอ

3.1.2 ให้คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) พิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านที่เข้าประกวดหนึ่งหมู่บ้าน ส่งเข้าประกวดในระดับจังหวัด

3.1.3 ให้คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) พิจารณาส่งหมู่บ้านที่อำเภอต่าง ๆ ส่งเข้าประกวด และจัดลำดับให้เป็น 1, 2 และ 3 แล้วรายงานให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบและแจ้งเฉพาะหมู่บ้านลำดับที่ 1 พร้อมประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ภาพถ่ายกิจกรรม และรายละเอียดอื่นที่จำเป็นไปยังสำนักงานพัฒนาชุมชนเขตที่รับผิดชอบ

3.2 ระดับเขต สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตทั้งเก้าเขต เป็นศูนย์กลางในการพิจารณาตัดสินการประกวดหมู่บ้าน โดยคัดเลือกหมู่บ้านที่จังหวัดส่งเข้าประกวดพิจารณาตัดสินเป็นหมู่บ้านชนะเลิศระดับเขตหนึ่งหมู่บ้าน รองชนะเลิศระดับเขตหนึ่งหมู่บ้าน และรางวัลชมเชยหนึ่งหมู่บ้าน

4. การพิจารณาตัดสิน

4.1 คณะกรรมการพิจารณาตัดสิน มีคณะกรรมการหนึ่งชุดในแต่ละสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการตัดสินรวมสามคน คือ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ตัวแทนจากกรมการพัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน

4.2 แนวทางการตัดสิน ในการตัดสินการประกวดหมู่บ้านพัฒนาใช้แนวทางการพิจารณา คือ

4.2.1 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกิจกรรม/โครงการพัฒนาหมู่บ้านของตน

4.2.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน

4.2.3 ด้านการพัฒนาและทำนุบำรุงสาธารณสมบัติประโยชน์ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ สภาพแวดล้อมของชุมชน

4.2.4 ด้านการเสริมสร้างและรักษาไว้ซึ่งคุณธรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ชุมชนในหมู่บ้าน

4.2.5 ด้านความสามารถในการรวมกลุ่มองค์กรประชาชน เพื่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนเองได้

4.2.6 ด้านการนำหรือการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพและสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน

4.2.7 ด้านอื่น ๆ

5. ระยะเวลาในการดำเนินการ

5.1 ระดับจังหวัด ดำเนินการให้เสร็จสิ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2532

5.2 ระดับเขต ดำเนินการในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน 2532

6. รางวัลสำหรับหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกให้ชนะการประกวด

6.1 รางวัลหมู่บ้านชนะเลิศ เงินสด 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรตินิยม

6.2 รางวัลหมู่บ้านรองชนะเลิศ เงินสด 10,000 บาท พร้อมโล่เกียรตินิยม

6.3 รางวัลหมู่บ้านชมเชย เงินสด 5,000 บาท พร้อมโล่เกียรตินิยม

7. ผู้รับผิดชอบและประสานโครงการ

7.1 ระดับเขต สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตดำเนินการจัดประกวดและประสานงานกับจังหวัดในความรับผิดชอบ และกรมการพัฒนาชุมชน

7.2 ระดับกรม กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน ประสานการดำเนินงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต

8. ผลที่ได้รับ

8.1 สามารถกระตุ้นให้ประชาชนในหมู่บ้านตระหนักและกระตือรือร้นโดยร่วมมือร่วมใจประกอบกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านในทุกด้าน บนพื้นฐานการพึ่งตนเองได้เพิ่มมากขึ้น

8.2 ได้หมู่บ้านที่มีผลการพัฒนาดีเด่นในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับเขต ที่ชนะการประกวดประจำปี จนสามารถเป็นศูนย์กลางของแนวทางแก่หมู่บ้านอื่นในการศึกษาและนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

8.3 ได้เสริมสร้างความสามัคคีและประสิทธิภาพขององค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้านให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของตนและมีความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้กระทำนั้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมและพฤติกรรมของมนุษย์

ทฤษฎีการกระทำทางสังคมเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์โดยการตอบคำถามที่ว่า "ทำไมบุคคลหรือกลุ่มจึงประพฤติหรือปฏิบัติเช่นนั้น" ซึ่งสรุปที่สำคัญได้ดังนี้คือ

เวเบอร์ (จำนง อคิวัฒน์สิทธิ์. 2524 : 54 - 63; อ้างอิงมาจาก Weber. n.d.) ที่ได้ศึกษาเรื่องการกระทำของมนุษย์ (Human Action) โดยให้คำจำกัดความการกระทำว่าเป็นพฤติกรรมทั้งที่เปิดเผยและลึกลับ ซึ่งบุคคลผู้ทำกำหนดให้มีความหมายส่วนตัวและการกระทำทาง สังคมนั้นมีสี่ขั้นคือ

1. การกระทำที่มีเหตุผล เป็นการกระทำที่ใช้วิธีการที่เหมาะสมในอันที่บรรลุถึงจุดหมายที่เลือกไว้อย่างมีเหตุผล การกระทำดังกล่าวมุ่งไปในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
2. การกระทำที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม เป็นการกระทำที่ใช้วิธีการที่เหมาะสมเช่นกัน เพื่อจะทำให้ค่านิยมสูงสุดในชีวิตมีความสมบูรณ์พร้อม การกระทำเช่นนี้มุ่งไปในด้านจริยธรรม ศาสนา และทางศีลธรรม เพื่อการดำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบในชีวิตทางสังคม
3. การกระทำตามประเพณี เป็นการกระทำที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงโดยยึดเอาแบบอย่างที่ทำกันมาตั้งแต่อดีตเป็นหลัก ในพฤติกรรมกรกระทำตามประเพณีไม่คำนึงถึงเหตุผล
4. การกระทำที่แฝงด้วยความเสแสร้ง เป็นการกระทำที่คำนึงถึงอารมณ์และความผูกพันทางจิตระหว่างผู้ทำกับวัตถุที่เป็นจุดหมายของการกระทำ การกระทำเช่นนี้ไม่คำนึงถึงเหตุผลอื่นใดทั้งสิ้นนอกจากเรื่องส่วนตัว

พาร์สัน (จิรพรรณ กาญจนะจิตรรา. 2530 : 15 - 16; อ้างอิงมาจาก Parsons. 1962) อธิบายถึงการกระทำของมนุษย์ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้กับสังคมทั่ว ๆ ไปได้ โดยกล่าวไว้ว่าการกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับปัจจัยสามประการได้แก่

1. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality)
2. ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System)
3. วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่โดยวัฒนธรรมนี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิดหรือความเชื่อ ความสนใจ และระบบค่านิยมของบุคคล

ปัจจัยทั้งสามประการนี้มีความเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน ผลักดันให้เกิดเป็นการกระทำของบุคคลขึ้นมา

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 131 - 132) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานที่เกิดจากความพึงพอใจ ตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow. 1954)

ไว้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกผลักดันด้วยความต้องการจำเป็น (Basic Needs) ซ้ำซ้อนกันมากมาย ซึ่งความต้องการเหล่านั้นได้ถูกวัดลำดับขั้นของความต้องการจากน้อยไปหามากตามลำดับความสำคัญ ได้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการทางด้านร่างกายของมนุษย์ ได้แก่ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย ยารักษาโรค ความต้องการที่จะขับถ่ายสิ่งที่ร่างกายไม่ต้องการและความต้องการที่จะบำบัดความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมั่นคงปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย ปราศจากการถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือความต้องการความรัก

4. ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ได้แก่ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการค้ำนี้ เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องของความรู้ ความสามารถ และความสำเร็จ

5. ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเอง เพื่อพัฒนาตัวเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้จึงเป็นความต้องการพิเศษสุดของบุคคล (Self Fulfillment Needs) ที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นไปในแนวทางที่ดีที่สุดตามที่ตนคาดหวังเอาไว้

ความต้องการทั้งห้าประการนี้มักจะเกิดขึ้นอย่างเกี่ยวเนื่องโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการบำบัดหรือพอใจอย่างเต็มที่เสียก่อนที่จะเกิดความต้องการในขั้นต่อไป รูปแบบของการเกิดความต้องการและความพอใจเกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลาเพื่อบุคคลมีความพอใจเพิ่มมากขึ้น มาสโลว์ได้ให้ข้อสังเกตว่าความต้องการไม่ได้เป็นปัจจัยเพียงอย่างเดียวที่ทำให้บุคคลตัดสินใจหรือกระทำ

สิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป แต่พฤติกรรมเกิดขึ้นจากแรงจูงใจหลายชนิดด้วยกัน และความต้องการตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายอย่างที่มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรม ฉะนั้นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน อาจจะได้เกิดจากปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน แนวความคิด และอุดมการณ์ เป็นต้น

รีดเคอร์ (จีพรรณ กาญจนะจิตรรา. 2530 : 17 - 19; อ้างอิงมาจาก Reeder. 1973) อธิบายว่าการกระทำทางสังคม (Social action) นั้นประกอบด้วยกลุ่มของปัจจัยหลายประการ มิได้จำกัดเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง และอธิบายถึงเหตุผลในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ พร้อมทั้งกล่าวไว้โดยสรุปว่าการกระทำของบุคคลในเรื่องใดก็ตามขึ้นอยู่กับปัจจัย 10 ประการ ดังต่อไปนี้คือ เป้าประสงค์ (Goals) การเน้นความเชื่อ (Belief Orientation) มาตรฐานค่านิยม (Value Standard) นิสัยและประเพณี (Habit and Custom) ความคาดหวัง (Expectation) พันธิธาน (Commitments) แรงเสริม (Force) โอกาส (Opportunity) ความสามารถ (Ability) และการสนับสนุน (Support)

ปัจจัยทั้ง 10 ประการดังกล่าวนี้มีผลต่อการกระทำของบุคคลในทางสังคมซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของมนุษย์ในรูปแบบประกอบด้วย ความคิดเห็น (Opinions) สภาพอารมณ์ (Sentiments) การกระทำตามสมมติฐาน (Hypothetical action) และพฤติกรรมรวม (Gross behavior)

นอกจากนี้รีดเคอร์ได้อธิบายถึงแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยหรือสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำทางสังคมไว้ดังต่อไปนี้

1. ในสถานการณ์ของการกระทำทางสังคมจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหลายคน ซึ่งแต่ละคนจะมีเหตุผลแต่ละอย่างในการตัดสินใจในการกระทำ
2. บุคคลหรือองค์การจะตัดสินใจหรือแสดงการกระทำบนพื้นฐานของกลุ่ม เหตุผลซึ่งผู้ตัดสินใจเองได้คิดว่ามันสอดคล้องหรือตรงกับปัญหาและสถานการณ์นั้น
3. เหตุผลนั้นผู้ตัดสินใจเองจะตระหนักหรือให้น้ำหนักที่แตกต่างกันในการเลือกเหตุผลหรือปัจจัยที่จะมามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
4. เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเหตุผลบางประการอาจจะต่อต้านการตัดสินใจ

5. เหตุผลที่เกี่ยวข้องกันกับการตัดสินใจนั้นอาจจะเป็นเหตุผลเฉพาะจากเหตุผลเพียงประการหนึ่ง หรือมากกว่าจากจำนวนเหตุผลหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทั้ง 10 ประการ ดังที่กล่าวมาแล้ว

6. อาจจะมีเหตุผลสองหรือสามประการจากเหตุผลทั้ง 10 ประการ หรืออาจจะมีเลย ที่จะมิอิทธิพลต่อการตัดสินใจในทุกโอกาส

7. กลุ่มของปัจจัยหรือเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทางสังคมนั้นย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงได้

8. สำหรับกรณีเฉพาะบางอย่างภายใต้การกระทำทางสังคมจะมีบ่อยครั้งที่มีทางเลือกสองหรือสามทาง เพื่อที่จะสนองตอบต่อสถานการณ์นั้น

9. ผู้กระทำหรือผู้ตัดสินใจอาจเลือกทางเลือกโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

10. เหตุผลที่จะตัดสินใจสามารถที่จะมองเห็นได้จากทางเลือกที่ถูกเลือกแล้ว

โรเจอร์ (Rogers. 1964 : 172 - 183) กล่าวว่าการศึกษาบุคคลจะมีการรับของใหม่ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการติดต่อสื่อสาร ซึ่งได้แก่ช่องทางการสื่อสารและปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวคือ

1. ช่องทางการสื่อสารเป็นวิธีการที่ผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารสองลักษณะ ได้แก่ ช่องทางสื่อสารมวลชน (Mass Media Channel) เป็นวิถีทางในการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวกับสื่อสารเช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หรือสื่อประเภทอื่นเช่น ภาพยนต์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น ช่องทางสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Channel) เป็นการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว (Personal Characteristic) ซึ่งได้แก่อายุของบุคคล (Age) สถานภาพทางสังคม (Social Status) ฐานะทางเศรษฐกิจ (Financial Position) ซึ่งรวมถึงรายได้ ขนาดที่ดิน การถือครองที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่าง (Specialization) ซึ่งรวมถึงระดับการศึกษาด้วย

นอกจากนี้ โรเจอร์ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สื่อมวลชนมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้แพร่กระจายข่าวสาร และสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้ โดยสื่อประเภทบุคคลมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้มากกว่า

จากทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการกระทำของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับสาเหตุหรือปัจจัยหลายประการ ซึ่งเป็นสาเหตุให้บุคคลกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ก็เช่นกัน การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านก็ย่อมต้องผ่านกระบวนการตามแนวความคิดดังกล่าว หรือมีสาเหตุบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่ เข้าร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของคน

การมีส่วนร่วมของประชาชน

1. ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม สำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ คือ

พัคม์ บุณยรัตพันธุ์ (2517 : 145) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องเกิดขึ้นโดยตลอด ตั้งแต่การวางแผน โครงการ การเสียสละกำลังแรงงานวัสดุ กำลังเงิน หรือทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น

สมทรง เขมะวิชานวัต (2521 : 22 - 23) กล่าวว่า ในการทำงานพัฒนาชุมชนนั้นต้องพยายามให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหา คัดเลือก ตกลงใจ และดำเนินการเองในการพัฒนาให้มากที่สุด ซึ่งเป็นหลักของการช่วยตนเอง ในขณะที่ สัณญา สัณญาวิวัฒน์ (2523 : 12) กล่าวว่า เมื่อการพัฒนาชุมชนเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ประชาชนสนใจก่อน ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

พัคม์ สุจำนงค์ และคนอื่น ๆ (2524 : 22) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญและจำเป็นมากต่อความสำเร็จของงานพัฒนา

ชุมชน ประชาชนควรมีส่วนร่วมกระบวนการพัฒนาชุมชน คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมในการปฏิบัติทุกระยะ

✓ ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 20) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดริเริ่ม พิจารณาตัดสินใจ ปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องที่มีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง ส่วนสุนัย ทองนพ (2529 : 19) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จได้นั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญสองประการคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการพัฒนาต้องนำไปสู่การช่วยตนเองได้ ซึ่งได้กระทำโดยประชาชนเอง ผลประโยชน์ของประชาชน และประชาชนมีความสามารถดำเนินการพัฒนาด้วยตัวของเขาเอง

✓ พิมพลัย ปรีคาสวัสดิ์ (2526 : 74 - 75) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาว่ามีพื้นฐานที่สำคัญสามประการคือ ประการที่หนึ่ง ชาวบ้านเป็นตัวหลักในการแก้ไขปัญหาของเขารเอง รัฐมีบทบาทเพียงตัวกระตุ้นและสนับสนุนเท่านั้น ประการที่สองการพัฒนาที่แท้จริงเป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยส่วนรวมให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงรวมถึงการกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาระดับการรับรู้และขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และประการสุดท้าย กระบวนการพัฒนายึดหลักจากสิ่งที่มีอยู่แล้วในชุมชน กล่าวคือพื้นฐานและวิถีชีวิตที่ดำรงอยู่ในชุมชน

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527 : 2) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการประชุมเรื่อง "การมีส่วนร่วมของชุมชน : นโยบายและกลวิธี" ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการพัฒนาจากการรับรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเอง

ปรีชญา เวสารัชชี (2528 : 3 - 5) ขยายความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าต้องครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมสะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจและเป็นประชาธิปไตย ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินโครงการ และการ แบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

3. การมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากร เพื่อการพัฒนาที่ประชาชนได้รับจากการลงทุนแรงดังกล่าว

4. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจ ของประเทศ นโยบายและโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะทางเศรษฐกิจของประชากร การมี ส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการ พัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

✓ โรส (จิรพรธ กาญจนะจิตรา. 2530 : 39 - 40; อ้างอิงมาจาก - Rose. 1967) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าหมายถึง การที่บุคคลเข้าร่วมประชุม การเข้าร่วมประชุมในฐานะ กรรมการ และการปฏิบัติกิจกรรมตามที่องค์การหรือสมาคมกำหนดไว้ การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม ในองค์การอาสาสมัครนั้นมีเหตุผลแตกต่างกันออกไป และขึ้นอยู่กับโครงสร้างและจุดประสงค์ของ องค์การด้วย

✓ ไวท์ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2529 : 11 - 12; อ้างอิงมาจาก White. 1982) ให้คำจำกัดความว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วยสี่มิติด้วยกันคือ มิติที่หนึ่งคือการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สองมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนาลงมือปฏิบัติ ตามที่ได้ตัดสินใจ มิติที่สามมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และมิติที่สี่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

✓ เฮย์ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2529 : 12; อ้างอิงมาจาก Hay. 1985) นิยามการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมของบุคคลว่า เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อกันระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นทางการหรือไม่ เป็นทางการก็ได้

✓ จากแนวคิดดังกล่าวมาแล้วจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นมรรควิธี ที่ทำให้ประชาชนมีการริเริ่มโดยความสมัครใจ พร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามี

ส่วนร่วมเพื่อกำหนดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเองด้วยการมีส่วนร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่เป็นความต้องการของตนและของชุมชน

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน จากความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังได้กล่าวมาแล้วจะส่งผลต่อลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ต่าง ๆ กันดังนี้ คือ

พัคน์ บุณยรัตพันธุ์ (2517 : 145) ให้ความสนใจด้านอายุที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมโดยมีความเห็นว่า ประการแรกคนที่มีความใกล้เคียงกันย่อมมีความคิด ความอ่าน ความสนใจ ความต้องการและความสามารถใกล้เคียงกันสัมพันธ์ภาพในกลุ่มจะดี และทุกคนรู้เรื่อง เข้าใจง่าย หักตะคล้ายกัน ประการที่สองกลุ่มจะเคลื่อนไหวหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่ม หากกลุ่มมีผู้นำที่เข้มแข็งคอยชักจูงหรือผลักดันให้กลุ่มเคลื่อนไหวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง แต่ในทางตรงกันข้ามหากกลุ่มได้ผู้นำไม่เข้มแข็งอาจหยุดอยู่กับที่ไม่เคลื่อนไหวได้

กรมการพัฒนาชุมชน (2518 : 23) ศึกษาการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในเขตพัฒนา ตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางสังคมนั้น ประชาชนจะแสดงโดยการเข้าประชุมและแสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ สละแรงงาน สละเงิน และสละวัสดุ ตามลำดับ

อกิน รพีพัคน์ (2525 : 38) ให้ความสนใจในขั้นตอนของระดับการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมจะมีอย่างน้อยห้าระดับดังนี้ คือ มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และจัดลำดับความสำคัญ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา มีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนในการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดความสำเร็จ

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527 : 272 - 273) ได้สรุปขั้นตอนที่ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมไว้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนมีสี่ขั้น คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และหาสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการร่วมลงทุนและการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ไพรัตน์ เคชะรินทร์ (2527 : 36 - 38) เสนอความหมายและหลักการสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึงกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปของส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครให้เข้ามาดำเนินการ เรื่องใด เรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานและโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมหรือโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

8. ร่วมควบคุมติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาผลงานตามโครงการ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 25 - 27) กล่าวถึงเงื่อนไขการมีส่วนร่วมไว้ว่า ประกอบด้วยเงื่อนไขสามประการคือ ประชาชนต้องมีอิสรภาพในการมีส่วนร่วม ประชาชนต้องมีความสามารถมีส่วนร่วมและประชาชนต้องมีความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่สำคัญห้าประการต่อไปนี้ด้วย คือ ต้องมีเวลา ต้องไม่เสียเงินทองมากเกินไปจนกว่าจะได้รับผลตอบแทน ต้องมีความสนใจ ต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้งสองฝ่าย และต้องไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพทางสังคม ซึ่งจากเงื่อนไขดังกล่าวสามารถจำแนกลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นห้าระดับคือ เป็นสมาชิก เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม เป็นสมาชิกที่บริจาควัสดุสิ่งของ

และเงินทอง เป็นกรรมการและเป็นประธานกรรมการ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอีก คือ

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือของบุคคลสำคัญ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ และการสร้างโบสถ์วิหาร เป็นต้น
 2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจมีส่วนร่วมแม้ยังไม่มีศรัทธาอย่างเต็มที่ในการกระทำ เช่น ผู้ใหญ่บ้านออกปากขอแรงผู้น้อยช่วยออกแรง
 3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้บุคคลถูกบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น การบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส เป็นต้น
- แอกบายานี (กรมการพัฒนาชุมชน. 2529 : 14; อ้างอิงมาจาก Agbayanl. 1974) จัดลำดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ ไว้ 11 ลักษณะดังนี้คือ การร่วมประชุม การออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ การตั้งปัญหาให้กระจ่าง การออกเสียงสนับสนุนคัดค้านปัญหา การออกเสียงเลือกตั้ง การบริจาคเงิน การบริจาควัตถุ การช่วยเหลือด้วยแรงงาน การใช้ประโยชน์จากโครงการอย่างถูกต้อง การช่วยเหลือในการรักษาโครงการ และการทำงานกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- โคเฮน และอัฟฮอฟ (อิติน รพีพัฒน์. 2527 : 100 - 102; อ้างอิงมาจาก Cohen and Uphoff. 1981) กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปแล้ว หมายถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่ไม่ได้หมายความว่าเป็นการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการนำไปปฏิบัติด้วย เช่น ในการจัดองค์การการกำหนดกิจกรรมการพัฒนา เป็นต้น และการตัดสินใจยังมีความหมายเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องของผลประโยชน์และการประเมินผลในกิจกรรมการพัฒนาดังจำแนกได้เป็นสี่ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นสิ่งแรกที่ต้องทำคือการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญแล้วจึงเลือกนโยบายและประชากรที่

เกี่ยวข้อง การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น ช่วงดำเนินการวางแผน และช่วงปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในการดำเนินงานนั้นเมืองที่ประกอบที่อาจได้จากคำถามที่ว่า ใครจะหาประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะหาประโยชน์โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากจะได้รับใบเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มซึ่งรวมถึงผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียด้วย

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นมีสิ่งสำคัญที่สังเกตได้จากความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ได้

นอกจากนี้ อคิน รพีพัฒน์ และเจมส์คัลคิง ปิ่นทอง (2527 : 100 - 101, 272 - 273) เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์การศึกษาภาคสนามในประเทศไทยว่ามีสี่ขั้นตอนเช่นกันคือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท เป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าประชาชนยังไม่เข้าใจปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหด้วยตัวเองได้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์จะไม่บังเกิดขึ้น ความจริงแล้วประชาชนในชนบทเป็นผู้อยู่กับปัญหาและรู้จักปัญหาของตนเองดีที่สุด แต่มองปัญหาของตนเองไม่ชัดเจนว่าจะมีผู้อื่นมาช่วยชี้แนะให้เห็นถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาของเขาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาจึงเปรียบเสมือนเป็นกระจกเงาที่สะท้อนให้ชาวชนบทมองเห็นปัญหา และวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตัวของเขาเอง

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การวางแผนดำเนินกิจกรรมเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ เพราะหากเจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องการแต่ผลงานการพัฒนาในเชิงปริมาณโดยฉาบไვეก็จะดำเนินการวางแผนด้วยตนเอง แต่ผลที่ตามมาคือเมื่อขาดเจ้าหน้าที่ชาวชนบทจะไม่สามารถดำเนินการวางแผนงานได้ด้วยตนเอง ความยากลำบากจึงอยู่ที่บทบาทของเจ้าหน้าที่และนักพัฒนาในการผลักดันให้ประชาชนชาวชนบทช่วยกันวางแผนด้วยตนเองเพราะชาวชนบทโดยทั่วไป

มีการศึกษาน้อย แต่ถ้าไม่พยายามให้ชาวชนบทมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้แล้ว โอกาสที่ชาวชนบทจะได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองในการวางแผนค่าเงินงานก็จะหมดไป เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องทำให้ใจให้ได้ว่าการศึกษาก็ตามต้องเริ่มจากความง่ายจากระดับของผู้รับการศึกษามีใช้จากระดับความรู้และความสามารถของผู้ให้การศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าชาวชนบทจะยากจนและขาดแคลนทรัพยากร แต่ชาวชนบทก็มีทรัพยากรที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานได้ เพราะอย่างน้อยชาวชนบทก็มีแรงงานของตนเองที่จะเข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชาวชนบทระมัดระวังรักษากิจกรรที่ทำงาน เพราะจะมีความรู้สึกร่วมในความเป็นเจ้าของ นอกจากนี้การร่วมปฏิบัติงานด้วยตนเองของชาวชนบททำให้ได้เรียนรู้การดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและเมื่อเห็นประโยชน์ก็สามารถดำเนินงานนั้นต่อไปได้ด้วยตนเอง

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเช่นกัน เพราะหากการติดตามและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวชนบท ชาวชนบทย่อมจะไม่ได้ประเมินด้วยตนเองว่างานที่ทำงานไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์อย่างไรหรือไม่ การดำเนินงานอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไปอาจประสบความสำเร็จมากเพราะชาวชนบทไม่ได้ประเมินด้วยตนเองให้รู้แจ้งว่าดีหรือไม่อย่างไร

จากความหมายความสำคัญและลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามขั้นตอนการพัฒนาดังที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนขึ้นอยู่กับเหตุผลและปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งแต่ละบุคคลมีแตกต่างกันออกไป และส่งผลต่อความคิดและการปฏิบัติโดยตรงในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงกำหนดค่าเน้นการศึกษาในปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่สำคัญ 10 ปัจจัยดังนี้คือ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาในลักษณะต่าง ๆ กันสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา มีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการ

แก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการประชุม มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม มีส่วนร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารงาน มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก มีส่วนร่วมในการชักชวนหรือประชาสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่วางไว้ มีส่วนร่วมในการลงทุนและบริจาคเงินหรือทรัพย์สิน มีส่วนร่วมในการออกแรงหรือสละแรงงาน มีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์ และมีส่วนร่วมในการติดตามผลและดูแลรักษาเป็นต้น

ทั้งนี้จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะและขั้นตอนต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่ได้นำเสนอมานั้น ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดของโคเฮนและอัทซอพ และแนวคิดของอกิน รพีพัทธ์ และเจมส์ค็อก บีนทอง เป็นแนวคิดที่เป็นระบบและสอดคล้องกับระบบของการพัฒนาในระดับชุมชนในชนบทมากที่สุดจึงผสมผสานและจำแนกการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่ศึกษาในครั้งนี้ออกเป็นห้าขั้นคือ

1. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของตนเองและของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานและกำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในการพัฒนา เป็นต้น
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่การพัฒนาตามโอกาสและกำลังความสามารถของคน โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือโดยการบริหารและประสานงาน ตลอดจนดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น
4. การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือมีส่วนรับผิดชอบในความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนา

5. การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นชั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินเพื่อทราบผลว่าการพัฒนานั้นบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ตลอดจนมีปฏิกิริยาอุปสรรคในการดำเนินงานพัฒนาอย่างไร เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ ๕

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงสรุปที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดังนี้คือ

ชยันต์ วรณะภูมิ (2514 : 230) เสนอเรื่องการสนองตอบของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชนในโครงการพัฒนาตำบลสารภี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนที่เป็นผู้นำท้องถิ่นสามารถรับรู้เกี่ยวกับโครงการได้ดีกว่าประชาชนธรรมดา และผู้ที่มีสมรรถภาพทางเศรษฐกิจต่างก็มีการรับรู้เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ กันออกไป ผู้มีฐานะดีมีการรับรู้ดีกว่าผู้มีฐานะด้อยกว่า

จากการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน (2519 : 60 - 90) สรุปในรายงานการศึกษาการดำเนินงานโครงการสารภี ตำบลชัยมงคล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนที่เข้าร่วมในโครงการมีลักษณะสำคัญคือ มีอายุมากกว่าอายุน้อย เป็นชายมากกว่าหญิง การศึกษาสูงมากกว่าการศึกษาต่ำ มีรายได้สูงมากกว่ามีรายได้ต่ำ สมรสแล้วมากกว่าเป็นโสด และส่วนมากอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 20 ปี

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2520 : 2 - 5) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชนในชนบทกับประสิทธิภาพในการพัฒนา พบว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นแรงกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ราชการและชาวบ้านในหมู่บ้านมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาคือความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะการประกวดหมู่บ้าน

เรวดี ไชยพณ (2523 : 157) ศึกษาพฤติกรรมผู้นำที่เป็นอุปสรรคและ/หรือส่งเสริมงานพัฒนาชุมชน ในหมู่บ้านขณะการประกวดภาคเหนือ 3 หมู่บ้าน เปรียบเทียบกับหมู่บ้านใกล้เคียง พบว่าหมู่บ้านขณะเลิการประกวดมีความแตกต่างจากหมู่บ้านใกล้เคียงคือมีที่ดินทำกิน

เฉลี่ยต่อครอบครัวมากกว่า ประชากรมีความหนาแน่นกว่า การคมนาคมมีความสะดวกกว่า สภาพแวดล้อมและสาธารณูปโภคดีกว่า มีกลุ่มกิจกรรมมากกว่า ได้รับการสนับสนุนงบประมาณมากกว่า และประชาชนมีความตื่นตัวในการแก้ปัญหามากกว่า

~ ธนิก ม่วงมณี (2526 : 40 - 42) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษาออกโรงเรียน ในท้องที่อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยด้านอายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพการสมรส ความเข้าใจและพอใจในงานการศึกษาออกโรงเรียน มีผลต่อความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในงานการศึกษาออกโรงเรียน โดยสตรีที่มีอายุน้อยมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง มีการแต่งงานแล้ว มีความเข้าใจและพอใจในงานการศึกษาออกโรงเรียน มีส่วนร่วมในงานการศึกษาออกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่มีลักษณะตรงกันข้าม

อารยา วัฒนกิจ (2526) ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาสรุปได้คือ

1. ผู้ปกครองที่มีระดับรายได้สูงมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับรายได้ต่ำ
2. ผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย
3. ผู้ปกครองที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน
4. ผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมากมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย

กมล โอเอี่ยม (2526) ศึกษาทัศนคติของผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดปทุมธานี พบว่าผู้ใหญ่บ้านที่มีระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่ด้านการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน

นเรศ วงศ์สวัสดิ์ (2526) ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของผู้นำท้องถิ่นที่มีผลต่อโครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีห้วยค้ำบในเขตอำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุสูงและมีการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมากครั้ง มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการสร้างงานในชนบทมากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่อายุน้อย และติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการน้อยครั้ง

รุทธิ กล่อมชุม และสุนทร โคตรบรรเทา (2527 : 153 - 154) ศึกษาปัจจัยที่กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชนบทยากจนของจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าปัจจัยที่มีส่วนกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน คือ การพัฒนาจิตใจที่เหมาะสม การจัดโครงการส่งเสริมอาชีพและเศรษฐกิจในหมู่บ้าน นโยบายรัฐบาลและแรงผลักดันจากผู้มีอำนาจทางราชการ การประสานงานและปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ งบประมาณที่รัฐจัดให้ สถานภาพและความเป็นอยู่ ความรู้และเข้าใจในงานพัฒนาชนบทเกี่ยวกับการทำงานพัฒนาชนบท

ผดุง อารยะวิญญู, สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวัลย์ ธรรมแสง (2528 : 98 - 102) ศึกษาปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้น ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรมการพัฒนามากที่สุด รองลงไปเป็นส่วนร่วมในการวางแผน การบำรุงรักษา และการบริจาคสมทบทุนตามลำดับ โดยมีมูลเหตุของการเข้าร่วมในการพัฒนาเพราะได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะการเป็นผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับจังหวัดและอำเภอ ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในการพัฒนาชนบท โครงการพัฒนาชนบทที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและประชาชนยอมรับความเป็นผู้นำท้องถิ่น

อานวยศาสตร์ หัสคิน (2528) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของชาวไทยภูเขาเผ่ามั่ว หมู่ที่ 19 บ้านปากกลาง ตำบลศิลาแดง อำเภอปัว จังหวัดน่าน พบว่า

1. หัวหน้าครัวเรือนชาวไทยภูเขาเผ่ามั่วที่มีการศึกษาสูงยอมรับนวัตกรรมมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

2. หัวหน้าครัวเรือนชาวไทยภูเขาเผ่ามั่วที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยอมรับนวัตกรรมมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

3. หัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่าแม้วที่มีการติดต่อกับชุมชนในเมืองบ่อยครั้งยอมรับนวัตกรรมมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ติดต่อกับชุมชนในเมืองน้อยครั้ง

4. หัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่าแม้วที่สนใจรับรู้ข่าวสารยอมรับนวัตกรรมมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ค่อยสนใจรับรู้ข่าวสาร

อุบลวรรณ สืบยุคล (2528) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัย กรณีการตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้มีรายได้น้อย โครงการฟื้นฟูนครบางบัว กรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีอายุสูง ระดับการศึกษาสูง รายได้สูง และเข้าใจหลักการของโครงการเป็นอย่างดี

✓ เก็บ ศรีสง่า (2528) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในเขตชนบทพื้นที่ยากจน อำเภอบึงนาราง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าประชาชนที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลและคณะกรรมการมาก ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในสังคม และประชาชนที่มีอายุมากมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมากกว่าประชาชนที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลและคณะกรรมการน้อย ประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในสังคมและประชาชนที่มีอายุน้อย

กรมการพัฒนาชุมชน (2529 : 69) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การสตรีในการพัฒนาชนบท พบว่ากรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน (กพสม.) ที่ได้รับอบรมชี้แจงข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนามากครั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทมากกว่า กพสม. ที่ไม่เคยได้รับการอบรมหรืออบรมชี้แจงข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาน้อยครั้ง

กรมการพัฒนาชุมชน (2529 : 90 - 91) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในด้านต่าง ๆ และได้รับข่าวสารมากประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

บัญชา แก้วส่อง (2531 : 191 - 193) ศึกษารูปแบบทางสังคม-จิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาของหัวหน้าครัวเรือน พบว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาของหัวหน้าครัวเรือนมีความแตกต่างกันตามคุณลักษณะของบุคคลคือผู้ที่เ็นชายมีระดับการศึกษาสูง มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดี และมาจาก

ครัวครัวขนาดใหญ่ เข้าร่วมในโครงการพัฒนามากกว่าผู้ที่เป็นหญิง ระดับการศึกษาต่ำ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยและมาจากครอบครัวขนาดเล็ก

บัวพันธ์ พรรคทอง, สุรัสวดี หุ่นยนต์ และสุชีลา ตันชัยนันท์ (2532 : 84 - 91) ศึกษาการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของชาวบ้านเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนา หรือเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมในการพัฒนาของชาวบ้านใน เขตตำบลวังม้า อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า

1. พฤติกรรมการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าร่วมในระดับปานกลางและในระดับต่ำทั้งในโครงการของรัฐและโครงการของชาวบ้าน โดยเฉพาะโครงการของรัฐบาลชาวบ้านโดยทั่วไปจะเข้าไปร่วมเพียงบางขั้นตอนเพราะมีความรู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบของทางราชการ ส่วนในกรณีการเข้าร่วมในโครงการของชาวบ้านนั้นพบว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลจำนวนน้อย รวมทั้งถูกจำกัดด้วยปัจจัยสนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่น งบประมาณ และระยะเวลา เป็นต้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา พบว่าลักษณะทางด้านบุคคลหลายอย่างมีความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาซึ่งได้แก่เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และความถนัดเห็นต่าง ๆ ในขณะที่ลักษณะทางภาววิสัย เช่น ระดับการพัฒนาของชุมชน ระดับรายได้ และแบบแผนการถือครองที่ดิน และลักษณะทางอัตวิสัยของชาวบ้าน เช่น ความหวังในการดำรงชีวิต ความรู้สึกมีอิทธิพล และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ล้วนมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาแทบทั้งสิ้น

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โพลซ์ (จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. 2530 : 44; อ้างอิงมาจาก Ploch. 1951) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในองค์กรแบบเป็นทางการ พบว่าผู้เข้าร่วมกลุ่มมีความเชื่อว่าจะได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่ม บุคคลที่สนใจในกิจกรรมชุมชนมักจะใช้เวลาเข้าร่วมกลุ่มมากและด้วยความเต็มใจ ความสนใจของบุคคลต่อชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในทางสังคม

กัทแมน (เก็บ ศรีสง่า. 2528 : 22; อ้างอิงมาจาก Kaufman. 1949) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่น พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาด

ของครอบครัว อาชีพ รายได้ และความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เฮย์ (Hay. 1951 : 124) ศึกษาการร่วมกิจกรรมทางสังคมของประชาชนในชนบท พบว่าการที่บุคคลมีส่วนร่วมในทางสังคมนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ สถานภาพทางสังคม สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางอาชีพและที่อยู่อาศัย โดยที่บุคคลที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง

บราวน์ (Brown. 1953 : 591) ศึกษาคุณลักษณะของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดองค์การของรัฐบาล พบว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างแข็งขันและไม่แข็งขันก็มีฐานะแตกต่างกันออกไป และมีมโนภาพสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของเขา ประเพณี การรวมตัว แนวคิดที่คาดหวังให้เข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่าง บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูงด้านการศึกษา อาชีพ และรายได้มักเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างอย่างแข็งขันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ

อักตาร์ (Akhtar. 1977 : 26 - 27) ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา พบว่าสาเหตุที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของความล้มเหลวของโครงการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนาคือประชาชนมิได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท จึงขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการและยังผลให้เกิดปัญหาขาดการบำรุงรักษาหลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลคลังชน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยกำหนดให้จำนวนครัวเรือนของทั้งหมู่บ้านเป็นหน่วยของประชากร ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 202 ครัวเรือน ตามบัญชีทะเบียนราษฎร์ของหมู่บ้าน

2. กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

2.1 จัดทำทะเบียนเลขอันดับจาก 1 ถึง 202 ตามจำนวนครัวเรือนของทั้งหมู่บ้าน 202 ครัวเรือน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 25% จากเลขทะเบียนอันดับครัวเรือน ได้จำนวนทั้งสิ้น 51 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 จัดทำบัญชีรายละเอียดจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 51 ครัวเรือน ตามบัญชีทะเบียนราษฎร์ของหมู่บ้าน

2.3 กำหนดให้สมาชิกในครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 60 ปี ทั้งเพศชายและหญิงทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแต่ละครัวเรือนมีระหว่าง 2 ถึง 6 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 204 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีสามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ครอบคลุมในเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาควบคุมปริณิธานพันธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเชิงพิณิจ (Face Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

1.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยดำเนินการดังนี้คือ

1.3.1 กำหนดกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน โดยการคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลคลังชัน อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 60 ปี ที่ไม่เคยอยู่ในครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง

1.3.2 ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านและหัวหน้าคุ้มของหมู่บ้านนัดหมายกลุ่มทดลองประชุมเพื่อตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มทดลองได้ตอบแบบสอบถามครบตามจำนวนที่กำหนดได้แบบสอบถามจำนวน 30 ชุด

1.3.3 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตอบของกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2528 : 170 - 171) โดยใช้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.97 นับเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

2. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็นสามตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของประชาชนซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่ศึกษา 10 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราจัดอันดับ ชนิดห้าระดับ แต่ละข้อคำถามประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในห้าขั้นของการพัฒนาที่ศึกษา ได้แก่ ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผนการพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และขั้นประเมินผลการพัฒนา เพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนคือมากที่สุด 5 คะแนน มาก 4 คะแนน ปานกลาง 3 คะแนน น้อย 2 คะแนน และน้อยที่สุด 1 คะแนน ตามลำดับ

ตอนที่สาม เป็นแบบสอบถามความนึกเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปัญหาและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการและคำถามปลายเปิด (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือ

1.1 ผู้วิจัยได้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อแจ้งขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากพัฒนาการจังหวัดสุพรรณบุรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

1.2 ผู้วิจัยเข้าพบพัฒนาการจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อติดต่อขอความร่วมมือและประสานงานในรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในพื้นที่หมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลลิ้นช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยได้รับความกรุณาอนุเคราะห์จากพัฒนาการจังหวัดสุพรรณบุรีมอบหมายให้พัฒนาการอำเภอเมืองสุพรรณบุรีให้ความร่วมมือและสนับสนุนเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

1.3 พบพัฒนาการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เพื่อปรึกษาหารือแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการตามลำดับดังนี้คือ

1.3.1 พบผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.2 ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรจากผู้ใหญ่บ้านและนำมาจัดทำเป็นทะเบียนบัญชีกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 204 คน พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนบัญชีกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน แยกต่างหากจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและนักหมายกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถาม เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2533 แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น

1.3.3 ขอความร่วมมือให้พัฒนาการอำเภอเมืองสุพรรณบุรีจัดทำหนังสือเชิญและนักหมายกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยเป็นการเชิญเจาะจงตามรายชื่อในทะเบียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าร่วมประชุมและตอบแบบสอบถามระหว่างวันที่ 5 ถึง 12 กุมภาพันธ์ 2533 เวลา 19.00 น. ถึง 21.00 น. ณ ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาหมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 28 คน เนื่องจากในเวลากลางวันกลุ่มตัวอย่างต้องไปประกอบอาชีพ และในการเชิญกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มอบหมายให้ผู้นำเยาวชนนำหนังสือเชิญส่งให้หัวหน้าคุ้มแต่ละคุ้มเพื่อแจกจ่ายแก่สมาชิกในคุ้มต่อไป (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

1.3.4 ดำเนินการประชุมเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตามจำนวนในวันเวลาและสถานที่ที่นักหมาย โดยผู้วิจัย พัฒนาการอำเภอ และผู้นำเยาวชน ได้ร่วมกันอธิบายและทำความเข้าใจในวิธีการตอบแบบสอบถามโดยละเอียดตลอดระยะเวลาประชุมทุกวัน และรวบรวมแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบในแต่ละวันไว้

1.3.5 รวบรวมแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบเมื่อเสร็จสิ้นกำหนดคณักหมายการประชุม ได้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 190 ฉบับ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คนไม่ได้อยู่ในหมู่บ้านขณะเก็บข้อมูลและเป็นแบบสอบถามที่ตอบถูกสมบูรณ์ทั้ง 190 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 93 ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลดังนี้คือ

2.1 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดกระทำห้สและกรอกลงรายการในแบบกรอกรหัสเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 ออกแบบตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ครอบคลุมจุดหมายของการศึกษาวิจัยและเป็นแนวทางในการกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้บริการคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอส-เอกซ์ (SPSS-X) ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หาค่าสถิติดังนี้

2.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนโดยใช้การคำนวณค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2.3.2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนโดยใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2.3.3 วิเคราะห์ความถี่เห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยใช้การคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t -test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ ได้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.1.2 คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 59 - 60)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

2.1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ

อังคณา สายยศ. 2528 : 64 - 65)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 85 - 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลได้ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อดังต่อไปนี้

- X แทน คะแนนเฉลี่ย
- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าทดสอบนัยสำคัญคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
- * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านขณะเลิกการประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532 ในครั้งนี้ ได้แบ่งการเสนอผลออกเป็นสี่ตอน ดังนี้

- ตอนที่หนึ่ง วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่สอง วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย
- ตอนที่สาม เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย
- ตอนที่สี่ วิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่หนึ่ง วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532 จำนวนทั้งสิ้น 190 คน จำแนกออกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 10 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนาการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ดังปรากฏในตาราง 1-10 ต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาค้นเพศ

เพศ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ชาย	82	43.16
หญิง	108	56.84
รวม	190	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาค้นเพศ เป็นเพศชายจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 43.16 และเป็นเพศหญิงจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 56.84

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาäänอายุ

อายุ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ระหว่าง 15-35 ปี	86	45.26
ระหว่าง 36-60 ปี	104	54.74
รวม	190	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาäänอายุ มีอายุระหว่าง 15-35 ปีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 45.26 และอายุระหว่าง 36-60 ปีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 54.74

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาäänการศึกษา

การศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	30	15.79
ประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป	160	84.21
รวม	190	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาäänการศึกษา มีการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 และมีการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไปจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
อาชีพเกษตรกรรม	145	76.32
อาชีพอื่น	45	23.68
รวม	190	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 76.32 และประกอบอาชีพอื่นจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.68

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
โสด	73	38.42
สมรส	117	61.58
รวม	190	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสถานภาพสมรส เป็นโสดจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 38.42 และสมรสจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 61.58

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานภาพในครัวเรือน

สถานภาพในครัวเรือน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
หัวหน้าครัวเรือนหรือหัวหน้าพื้นที่หัวหน้าครัวเรือน	78	41.05
สมาชิกในครัวเรือน	112	58.95
รวม	190	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานภาพในครัวเรือน เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือหัวหน้าพื้นที่หัวหน้าครัวเรือนจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 41.05 และเป็นสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 58.95

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
เป็นสมาชิก	168	88.42
ไม่เป็นสมาชิก	22	11.58
รวม	190	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 88.42 และไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.58

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสนใจในการพัฒนา

ความสนใจในการพัฒนา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
สนใจ	175	92.11
ไม่สนใจ	15	7.89
รวม	190	100.00

จากตาราง 8 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสนใจในการพัฒนา มีความสนใจในการพัฒนาจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 92.11 และไม่มีความสนใจในการพัฒนาจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
เคยติดต่อ	161	84.74
ไม่เคยติดต่อ	29	15.26
รวม	190	100.00

จากตาราง 9 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 84.74 และไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 15.26

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

ความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
คาดหวัง	139	73.16
ไม่คาดหวัง	51	26.84
รวม	190	100.00

จากตาราง 10 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน มีความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 73.16 และไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 26.84

ตอนที่สอง วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศ การประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532 จำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา 10 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิก กลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามลักษณะของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้าขั้นตอน ได้แก่ ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผนการพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และขั้นประเมินผลการพัฒนา

ทั้งนี้ ข้อคำถามเป็นการจัดอันดับของคำตอบในแต่ละข้อออกเป็นห้าช่วงคะแนนจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ด้วยน้ำหนักคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เสนอเป็นค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) โดยกำหนดความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้วยการเสนอผลการวิเคราะห์เป็นรายชื่อ รายงานการพัฒนา และภาพรวมจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่ศึกษา ดังปรากฏในตาราง 11-70 ต่อไปนี้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนาจำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	ชาย		ระดับ การ มีส่วนร่วม	หญิง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.78	0.92	มาก	3.78	0.96	มาก
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	0.85	มาก	3.71	0.99	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.92	มาก	3.64	1.00	มาก
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	1.00	มาก	3.50	0.95	มาก
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.65	1.00	มาก	3.54	0.96	มาก
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	0.95	มาก	3.71	1.00	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	1.03	มาก	3.59	1.05	มาก
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	1.10	มาก	3.45	0.97	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	1.06	มาก	3.68	0.98	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.97	มาก	3.57	1.03	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	0.85	มาก	3.94	0.96	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	0.98	มาก	3.67	1.02	มาก
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	1.03	มาก	3.83	1.02	มาก
รวม	3.71	0.75	มาก	3.66	0.76	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่าประชาชนเพศชายโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อ คือการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน สํารวจข้อมูลของหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการพัฒนา ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน เป็นต้น

ประชาชนเพศหญิงโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในขั้นเริ่มการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ คือการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน สํารวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา และกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน เป็นต้น ส่วนในด้านการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	ชาย		ระดับ การ มีส่วนร่วม	หญิง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.92	มาก	3.82	0.95	มาก
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	1.03	มาก	3.65	0.95	มาก
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	0.97	มาก	3.75	1.00	มาก
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	0.95	มาก	3.72	0.99	มาก
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	0.92	มาก	3.76	0.98	มาก
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.93	มาก	3.88	0.91	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.46	0.95	ปานกลาง	3.69	0.87	มาก
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	1.02	มาก	3.59	0.99	มาก
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	0.96	มาก	3.68	0.99	มาก
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.97	มาก	3.93	1.03	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.97	มาก	4.03	0.90	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	1.09	มาก	4.00	0.94	มาก
รวม	3.67	0.74	มาก	3.79	0.75	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่าประชาชนเพศชายโดยรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นการกำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนเพศหญิงโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเงินการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในชั้นค่าเงินการพัฒนา	ชาย		ระดับ การ มีส่วนร่วม	หญิง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.93	มาก	4.06	0.83	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	1.15	มาก	3.69	1.02	มาก
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะค่าเงินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	1.02	มาก	3.85	0.93	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะค่าเงินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	1.09	มาก	3.94	0.89	มาก
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.00	0.92	มาก	4.24	0.85	มาก
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	1.01	มาก	3.93	0.89	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	1.13	มาก	3.66	0.96	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมค่าเงินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.97	มาก	3.94	0.93	มาก
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.57	0.99	มาก	3.62	0.96	มาก
แก้ปัญหที่เกิดขึ้นในขณะค่าเงินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	1.04	มาก	4.03	0.85	มาก
รวม	3.73	0.78	มาก	3.89	0.69	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่าประชาชนเพศชายโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้น
 ค่าเงินการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ และประชาชนเพศหญิงโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมใน
 ชั้นค่าเงินการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	ชาย		ระดับ การ มีส่วนร่วม	หญิง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.88	0.93	มาก	3.97	0.88	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.70	1.18	มาก	3.70	0.93	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.84	0.99	มาก	3.92	0.84	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์	3.62	0.95	มาก	3.65	0.90	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.60	1.06	มาก	3.52	0.97	มาก
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา หมู่บ้าน	3.68	1.08	มาก	3.69	0.90	มาก
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.45	1.07	ปานกลาง	3.57	0.90	มาก
รวม	3.68	0.80	มาก	3.72	0.72	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่าประชาชนเพศชายโดยรวมมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ด้านการรับผิดชอบต่อความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนเพศหญิงโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมาก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	ชาย		ระดับ การ มีส่วนร่วม	หญิง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	1.08	มาก	3.95	0.93	มาก
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.91	มาก	3.70	0.94	มาก
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.56	1.03	มาก	3.70	0.97	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.67	0.99	มาก	3.67	0.98	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.49	1.11	ปานกลาง	3.66	1.00	มาก
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.88	มาก	3.74	0.98	มาก
รวม	3.62	0.82	มาก	3.74	0.80	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่าประชาชนเพศชายโดยรวมมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นด้านการเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนเพศหญิงโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	ชาย		ระดับ การ มีส่วนร่วม	หญิง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.71	0.75	มาก	3.66	0.76	มาก
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.67	0.74	มาก	3.79	0.75	มาก
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.73	0.78	มาก	3.89	0.69	มาก
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.68	0.80	มาก	3.72	0.72	มาก
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.62	0.82	มาก	3.74	0.80	มาก
รวม	3.68	0.70	มาก	3.76	0.68	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่าประชาชนเพศชายโดยรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายที่เฝ้าการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนในระดับมากทุกชั้น และประชาชนเพศหญิงโดยรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้นเช่นเดียวกัน

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	15-35 ปี		การมีส่วนร่วม	36-60 ปี		การมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.60	1.00	มาก	3.92	0.78	มาก
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.41	0.98	ปานกลาง	4.01	0.81	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.43	1.09	ปานกลาง	3.92	0.78	มาก
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.24	1.01	ปานกลาง	3.79	0.88	มาก
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.27	1.03	ปานกลาง	3.84	0.83	มาก
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	0.98	มาก	3.99	0.92	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.26	1.08	ปานกลาง	3.92	0.91	มาก
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.14	1.04	ปานกลาง	3.77	0.91	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	1.12	ปานกลาง	3.89	0.87	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.21	1.10	ปานกลาง	3.99	0.76	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.69	1.03	มาก	4.15	0.73	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	1.06	ปานกลาง	3.92	0.88	มาก
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	1.10	ปานกลาง	4.03	0.88	มาก
รวม	3.38	0.83	ปานกลาง	3.94	0.57	มาก

จากตาราง 17 แสดงว่าประชาชนช่วงอายุระหว่าง 15-35 ปี โดยส่วนร่วมมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน และการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนด้านอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 36-60 ปี โดยส่วนร่วมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น

วางแผนการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	15-35 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม	36-60 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	0.99	มาก	4.05	0.80	มาก
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.30	1.00	ปานกลาง	3.90	0.89	มาก
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	1.07	ปานกลาง	3.83	0.89	มาก
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	1.09	ปานกลาง	3.86	0.83	มาก
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.55	1.00	มาก	3.92	0.89	มาก
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	0.95	มาก	4.05	0.84	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.41	0.93	ปานกลาง	3.74	0.87	มาก
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.36	1.06	ปานกลาง	3.72	0.92	มาก
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	1.04	ปานกลาง	3.87	0.88	มาก
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	1.06	มาก	4.07	0.91	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	1.06	มาก	4.10	0.78	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	1.15	มาก	4.16	0.79	มาก
รวม	3.50	0.81	มาก	3.94	0.62	มาก

จากตาราง 18 แสดงว่าประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 15-35 ปี โดยส่วนร่วมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชื่อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากและระดับปานกลางพอ ๆ กัน ส่วนประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 36-60 ปี โดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 คำเนินการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนา	15-35 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม	36-60 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.95	มาก	4.14	0.78	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.29	1.11	ปานกลาง	3.96	0.96	มาก
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.47	1.03	ปานกลาง	4.03	0.84	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	1.07	มาก	4.03	0.85	มาก
เสียสละแรงงานในการคำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.92	1.01	มาก	4.32	0.73	มาก
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.53	1.01	มาก	4.02	0.85	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.37	1.10	ปานกลาง	3.84	0.94	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	0.98	มาก	4.11	0.87	มาก
ดูแลการคำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.35	1.05	ปานกลาง	3.81	0.86	มาก
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.97	มาก	4.13	0.88	มาก
รวม	3.56	0.77	มาก	4.04	0.63	มาก

จากตาราง 19 แสดงว่าประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 15-35 ปี โดยส่วนร่วมมีส่วนร่วม
 ในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากและระดับปานกลาง
 หอ ๆ กัน ส่วนประชาชนกลุ่มช่วงอายุ 36-60 ปี โดยส่วนร่วมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นคำเนิน
 การพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	15-35 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม	36-40 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.78	0.93	มาก	4.06	0.87	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.45	1.20	ปานกลาง	3.90	0.84	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.73	0.91	มาก	4.01	0.89	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.38	0.94	ปานกลาง	3.84	0.86	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.37	1.07	ปานกลาง	3.70	0.93	มาก
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา หมู่บ้าน	3.38	1.04	ปานกลาง	3.93	0.85	มาก
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.30	0.97	ปานกลาง	3.70	0.95	มาก
รวม	3.49	0.79	ปานกลาง	3.88	0.67	มาก

จากตาราง 20 แสดงว่าประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 15-35 ปี โดยส่วนร่วมมีส่วนร่วม
ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก
ในด้านการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกและได้รับผลประโยชน์จากโครงการ
พัฒนาที่เสียสละแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มช่วงอายุ
ระหว่าง 36-60 ปี โดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมาก
ทุกข้อ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	15-35 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม	36-60 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	1.05	มาก	4.04	0.92	มาก
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.45	0.94	ปานกลาง	3.86	0.88	มาก
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.42	1.07	ปานกลาง	3.83	0.90	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.48	1.04	ปานกลาง	3.83	0.91	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	0.30	1.09	ปานกลาง	3.82	0.96	มาก
คุณลักษณะที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	1.03	มาก	3.92	0.81	มาก
รวม	3.46	0.86	ปานกลาง	3.88	0.72	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่าประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 15-35 ปี โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และคุณลักษณะที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 36-60 ปี โดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	15-35 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม	36-60 ปี		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.38	0.83	ปานกลาง	3.94	0.57	มาก
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.50	0.81	มาก	3.94	0.62	มาก
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.56	0.77	มาก	4.04	0.63	มาก
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.49	0.79	ปานกลาง	3.88	0.67	มาก
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.46	0.86	ปานกลาง	3.88	0.72	มาก
รวม	3.48	0.75	ปานกลาง	3.93	0.56	มาก

จากตาราง 22 แสดงว่าประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 15-35 ปี โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในขั้นดำเนินการพัฒนา และขั้นวางแผนการพัฒนา ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และประชาชนกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 36-60 ปี โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	ต่ำกว่า		ระดับ	ประณัติที่ 4		ระดับ
	ประณัติที่ 4			ขั้นไป		
	$\bar{x}$	s	มีส่วนร่วม	$\bar{x}$	s	มีส่วนร่วม
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.90	0.89	มาก	3.76	0.95	มาก
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	0.88	มาก	3.74	0.95	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	0.77	มาก	3.69	1.00	มาก
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.43	0.97	ปานกลาง	3.56	0.98	มาก
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	0.93	มาก	3.58	0.98	มาก
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	1.04	มาก	3.80	0.96	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	1.04	มาก	3.63	1.05	มาก
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	0.86	มาก	3.48	1.06	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.93	มาก	3.69	1.04	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	0.77	มาก	3.61	1.04	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.17	0.70	มาก	3.90	0.94	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.83	มาก	3.63	1.03	มาก
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	1.05	มาก	3.76	1.03	มาก
รวม	3.71	0.65	มาก	3.68	0.77	มาก

จากตาราง 23 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประณัติที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นด้านการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาประชาชนมีส่วนร่วมในกลุ่มปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาประณัติที่ 4 ขั้นไป โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากเช่นกัน ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นด้านการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	ต่ำกว่า ประมณที่ 4		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ประมณที่ 4 ขึ้นไป		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.80	มาก	3.78	0.95	มาก
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.53	0.94	มาก	3.65	0.99	มาก
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	0.90	มาก	3.63	1.01	มาก
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	0.88	มาก	3.67	1.00	มาก
ร่วมมือกับเจ้าบ้านที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	1.03	มาก	3.78	0.95	มาก
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.93	0.11	มาก	3.83	0.92	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	0.94	มาก	3.61	0.91	มาก
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.43	1.01	ปานกลาง	3.58	1.00	มาก
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	1.04	มาก	3.66	0.97	มาก
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	1.07	มาก	3.85	1.00	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.10	0.96	มาก	3.91	0.93	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.97	มาก	3.92	1.02	มาก
รวม	3.74	0.74	มาก	3.74	0.75	มาก

จากตาราง 24 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประมณที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นด้านการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาประมณที่ 4 ขึ้นไป โดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 คำเนินการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วมในชั้นดำเนินการพัฒนา	ต่ำกว่า		ระดับ	ประณปีที่ 4		ระดับ
	ประณปีที่ 4			ขึ้นไป		
	$\bar{x}$	s	มีส่วนร่วม	$\bar{x}$	s	มีส่วนร่วม
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.00	0.87	มาก	3.98	0.88	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.47	0.97	ปานกลาง	3.69	1.09	มาก
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.90	มาก	3.76	0.98	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.03	0.67	มาก	3.75	1.03	มาก
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.17	0.79	มาก	4.13	0.90	มาก
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.57	0.86	มาก	3.84	0.97	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	0.86	มาก	3.63	1.07	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.03	1.00	มาก	3.88	0.93	มาก
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	1.06	มาก	3.59	0.98	มาก
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.10	0.76	มาก	3.91	0.97	มาก
รวม	3.85	0.64	มาก	3.82	0.76	มาก

จากตาราง 25 ประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประณปีที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้านประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาประณปีที่ 4 ขึ้นไปโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	ต่ำกว่า ประมปีที่ 4		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ประมปีที่ 4 ขึ้นไป		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.83	0.83	มาก	3.95	0.92	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.63	1.00	มาก	3.71	1.05	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.80	0.96	มาก	3.90	0.90	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.63	0.93	มาก	3.64	0.92	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา หมู่บ้าน	3.47	0.94	ปานกลาง	3.57	1.03	มาก
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	1.00	มาก	3.69	0.98	มาก
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.40	1.07	ปานกลาง	3.54	0.96	มาก
รวม	3.63	0.76	มาก	3.72	0.75	มาก

จากตาราง 26 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประมปีที่ 4 โดยส่วนรวม
มีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับ
มากเกือบทุกข้อ ยกเว้นในด้านการได้รับผลประโยชน์จากโครงการที่เสียสละวัสดุ และรับผิดชอบต่อความ
เสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่ได้รับ
การศึกษาประมปีที่ 4 ขึ้นไป โดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาใน
ระดับมากทุกข้อ

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	ค่ากว่า		ระดับ การ	ประณปีที่ 4 ชั้นไป		ระดับ การ
	ประณปีที่ 4					
	$\bar{X}$	s	มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	s	มีส่วนร่วม
คึกคักความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	1.02	มาก	3.83	1.00	มาก
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.53	0.90	มาก	3.70	0.93	มาก
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.60	1.07	มาก	3.65	0.99	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.47	0.86	ปานกลาง	3.70	1.00	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.70	0.92	มาก	3.56	1.07	มาก
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	0.92	มาก	3.74	0.94	มาก
รวม	3.64	0.74	มาก	3.70	0.83	มาก

จากตาราง 27 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่ากว่าประณปีที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นในด้านการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาประณปีที่ 4 ขึ้นไป โดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
 รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ค่ากว่า		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ประมณปีที่ 4		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	ประมณปีที่ 4			ชั้นไป		
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ชั้นริเริ่มการพัฒนา	3.71	0.65	มาก	3.68	0.77	มาก
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.74	0.74	มาก	3.74	0.75	มาก
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.85	0.64	มาก	3.82	0.76	มาก
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.63	0.76	มาก	3.72	0.75	มาก
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.64	0.74	มาก	3.70	0.83	มาก
รวม	3.71	0.64	มาก	3.73	0.70	มาก

จากตาราง 28 แสดงว่าประชาชนที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าประมณปีที่ 4 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น และประชาชนที่ได้รับการศึกษาประมณปีที่ 4 ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้นเช่นเดียวกัน

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	เกษตรกร		ระดับ การ มีส่วนร่วม	อาชีพอื่น		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.72	0.91	มาก	3.96	1.00	มาก
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	0.88	มาก	3.84	1.11	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	0.93	มาก	3.82	1.07	มาก
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.46	1.01	ปานกลาง	3.80	0.82	มาก
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.57	0.98	มาก	3.64	0.96	มาก
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	0.95	มาก	4.04	1.02	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.54	1.00	มาก	3.87	1.14	มาก
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.46	0.98	ปานกลาง	3.58	1.17	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	1.00	มาก	3.82	1.09	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	0.98	มาก	3.73	1.07	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.88	มาก	4.09	1.00	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	0.98	มาก	3.89	1.07	มาก
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	0.98	มาก	3.89	1.17	มาก
รวม	3.63	0.72	มาก	3.84	0.83	มาก

จากตาราง 29 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยส่วนรวมมีส่วนร่วม
ในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ
ยกเว้นในด้านการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางใน
การพัฒนาหมู่บ้านประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่นโดยส่วน
รวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	เกษตรกรกรม		ระดับ การ มีส่วนร่วม	อาชีพอื่น		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.92	มาก	3.89	1.00	มาก
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.98	มาก	3.62	1.01	มาก
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.96	มาก	3.73	1.07	มาก
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	0.94	มาก	3.84	1.09	มาก
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.94	มาก	3.87	1.01	มาก
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	0.86	มาก	3.84	1.11	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	0.89	มาก	3.69	0.97	มาก
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.55	0.98	มาก	3.58	1.08	มาก
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	1.00	มาก	3.69	0.90	มาก
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.97	มาก	3.87	1.14	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.92	0.91	มาก	4.00	1.02	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.96	มาก	3.93	1.16	มาก
รวม	3.72	0.72	มาก	3.80	0.81	มาก

จากตาราง 30 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยส่วนรวมและเป็น
รายช้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่น
โดยส่วนรวมและเป็นรายช้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 คำเนินการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนา	เกษตรกร		ระดับ การ มีส่วนร่วม	อาชีพอื่น		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	0.84	มาก	4.00	1.00	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.64	1.05	มาก	3.71	1.16	มาก
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	0.92	มาก	3.87	1.12	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.94	มาก	3.82	1.13	มาก
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.10	0.90	มาก	4.27	0.84	มาก
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	0.97	มาก	3.89	0.91	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	1.00	มาก	3.73	1.14	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	0.88	มาก	3.89	1.13	มาก
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	0.89	มาก	3.67	1.23	มาก
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.95	0.87	มาก	3.91	1.15	มาก
รวม	3.80	0.70	มาก	3.88	0.85	มาก

จากตาราง 31 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยส่วนรวมและเป็น
 รายชื่อมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่นโดย
 ส่วนรวมและเป็นรายชื่อมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายชื่อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	เกษตรกรกรม		ระดับ การ มีส่วนร่วม	อาชีพอื่น		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.97	0.84	มาก	3.82	1.01	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.65	1.01	มาก	3.87	1.14	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.88	0.87	มาก	3.89	1.03	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์	3.55	0.92	มาก	3.91	0.87	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา	3.50	0.97	มาก	3.71	1.12	มาก
หมู่บ้าน	3.61	0.94	มาก	3.91	1.06	มาก
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	0.99	มาก	3.91	1.06	มาก
รวม	3.67	0.74	มาก	3.81	0.79	มาก

จากตาราง 32 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยส่วนรวมและเป็น
รายชื่อนี้มีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพ
อื่นโดยส่วนรวมและเป็นรายชื่อนี้มีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	เกษตรกรกรม		ระดับ การ มีส่วนร่วม	อาชีพอื่น		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.96	มาก	3.98	1.14	มาก
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.90	มาก	3.80	0.99	มาก
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.68	0.88	มาก	3.53	1.31	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.63	0.96	มาก	3.80	1.06	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.54	0.97	มาก	3.73	1.27	มาก
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	0.93	มาก	4.00	0.91	มาก
รวม	3.65	0.76	มาก	3.81	0.96	มาก

จากตาราง 33 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่นโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
 รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วม	เกษตรกรกรม		ระดับ การ มีส่วนร่วม	อาชีพอื่น		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.63	0.72	มาก	3.84	0.83	มาก
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.72	0.72	มาก	3.80	0.81	มาก
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.80	0.70	มาก	3.88	0.85	มาก
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.67	0.74	มาก	3.81	0.79	มาก
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.65	0.76	มาก	3.81	0.96	มาก
รวม	3.70	0.67	มาก	3.83	0.77	มาก

จากตาราง 34 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น และประชาชนกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่นโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น เช่นเดียวกัน

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	โสด		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมรส		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.59	1.00	มาก	3.90	0.86	มาก
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.38	0.98	ปานกลาง	3.96	0.84	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	1.12	ปานกลาง	3.92	0.78	มาก
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.21	1.03	ปานกลาง	3.75	0.88	มาก
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.25	1.13	ปานกลาง	3.79	0.79	มาก
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.41	1.00	ปานกลาง	3.99	0.90	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.26	1.08	ปานกลาง	3.84	0.95	มาก
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.14	1.13	ปานกลาง	3.70	0.89	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	1.20	ปานกลาง	3.89	0.82	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.19	1.17	ปานกลาง	3.91	0.76	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	1.06	มาก	4.09	0.77	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	1.14	ปานกลาง	3.80	0.88	มาก
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	1.14	มาก	3.90	0.92	มาก
รวม	3.37	0.89	ปานกลาง	3.88	0.57	มาก

จากตาราง 35 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นโสดโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในโครงการพัฒนา สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา และติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่สมรสแล้วโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น

วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	โศค		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมรส		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	1.00	มาก	3.92	0.86	มาก
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	1.07	ปานกลาง	3.76	0.91	มาก
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.37	1.07	ปานกลาง	3.83	0.89	มาก
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.40	1.15	ปานกลาง	3.84	0.81	มาก
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	1.06	มาก	3.90	0.87	มาก
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	1.03	มาก	3.94	0.83	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.48	0.99	ปานกลาง	3.66	0.85	มาก
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.26	1.07	ปานกลาง	3.74	0.91	มาก
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	1.07	ปานกลาง	3.83	0.88	มาก
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.64	1.07	มาก	3.96	0.95	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	1.06	มาก	4.03	0.84	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	1.76	มาก	4.04	0.87	มาก
รวม	3.53	0.87	มาก	3.87	0.63	มาก

จากตาราง 36 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นโศคโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากและระดับปานกลางขอ ๆ กัน ส่วนประชาชนกลุ่มที่สมรสแล้วโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 คำเนินการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนา	โสด		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมรส		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	1.04	มาก	4.06	0.75	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.40	1.21	ปานกลาง	3.82	0.95	มาก
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	1.04	มาก	3.91	0.90	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	1.11	มาก	3.94	0.87	มาก
เสียสละแรงงานในการคำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.99	1.02	มาก	4.23	0.78	มาก
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	1.10	มาก	3.83	0.85	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	1.16	ปานกลาง	3.74	0.94	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	0.99	มาก	4.02	0.90	มาก
ดูแลการคำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	1.03	ปานกลาง	3.76	0.91	มาก
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	1.03	มาก	4.05	0.86	มาก
รวม	3.64	0.85	มาก	3.94	0.64	มาก

จากตาราง 37 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นโสดโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นในด้าน
 การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและ
 ดูแลการคำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชน
 ที่สมรสแล้วโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	โสด		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมรส		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.77	0.45	มาก	4.03	0.86	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.40	1.26	ปานกลาง	3.89	0.84	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.64	0.90	มาก	4.03	0.88	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.38	0.98	ปานกลาง	3.79	0.85	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา	3.41	1.09	ปานกลาง	3.64	0.95	มาก
หมู่บ้าน	3.45	1.09	ปานกลาง	3.83	0.87	มาก
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.38	0.94	ปานกลาง	3.61	1.00	มาก
รวม	3.49	0.83	ปานกลาง	3.83	0.67	มาก

จากตาราง 38 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นโสดโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก และได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนกลุ่มที่สมรสแล้วโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 39 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	โสด		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมรส		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	1.08	มาก	3.97	0.94	มาก
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	1.03	มาก	3.74	0.86	มาก
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.49	1.08	ปานกลาง	3.74	0.93	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.56	1.12	มาก	3.74	0.89	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.29	1.16	ปานกลาง	3.77	0.93	มาก
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	1.05	ปานกลาง	3.92	0.80	มาก
รวม	3.49	0.93	ปานกลาง	3.81	0.70	มาก

จากตาราง 39 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นโสดโดยรวมมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผล
การพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางและระดับมากพอ ๆ
กัน ส่วนประชาชนกลุ่มที่สมรสแล้วโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา
ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วม	โสด		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมรส		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.37	0.89	ปานกลาง	3.88	0.57	มาก
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.53	0.87	มาก	3.87	0.63	มาก
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.64	0.85	มาก	3.94	0.64	มาก
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.49	0.83	ปานกลาง	3.83	0.67	มาก
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.49	0.93	ปานกลาง	3.81	0.70	มาก
รวม	3.50	0.82	มาก	3.87	0.56	มาก

จากตาราง 40 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นโสดโดยส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่ามีส่วนร่วมในระดับมากในขั้นดำเนินการพัฒนา และขั้นวางแผนการพัฒนา แต่ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา ขั้นประเมินผลการพัฒนา และขั้นริเริ่มการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และประชาชนกลุ่มที่สมรสแล้วโดยส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	หัวหน้า		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.95	0.74	มาก	3.66	1.05	มาก
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.81	มาก	3.63	1.00	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.80	มาก	3.63	1.07	มาก
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.69	0.83	มาก	3.44	1.06	ปานกลาง
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.76	0.78	มาก	3.46	1.07	ปานกลาง
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.84	มาก	3.69	1.06	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	0.82	มาก	3.52	1.16	มาก
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.87	มาก	3.32	1.10	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.88	มาก	3.61	1.10	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	0.81	มาก	3.44	1.08	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.99	0.76	มาก	3.91	1.00	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.83	มาก	3.55	1.10	มาก
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.87	มาก	3.70	1.12	มาก
รวม	3.83	0.56	มาก	3.58	0.85	มาก

จากตาราง 41 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา การค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น

วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	หัวหน้า		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.84	มาก	3.75	0.99	มาก
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.82	มาก	3.51	1.07	มาก
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	0.79	มาก	3.61	1.11	มาก
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.78	มาก	3.58	1.09	มาก
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.81	มาก	3.71	1.05	มาก
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.80	มาก	3.80	0.99	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	0.83	มาก	3.60	0.96	มาก
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	0.80	มาก	3.41	1.10	ปานกลาง
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	0.77	มาก	3.55	1.08	มาก
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.89	มาก	3.81	1.09	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	0.81	มาก	3.95	1.01	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	0.96	มาก	3.89	1.04	มาก
รวม	3.82	0.58	มาก	3.68	0.84	มาก

จากตาราง 42 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนโดยส่วนรวมและเป็นรายชื่อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชื่อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 43 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 คำเนินการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนา	หัวหน้า		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	0.78	มาก	3.96	0.94	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.95	มาก	3.54	1.14	มาก
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.93	มาก	3.70	0.99	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	0.89	มาก	3.83	1.06	มาก
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.23	0.79	มาก	4.07	0.95	มาก
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.87	มาก	3.75	1.01	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.94	มาก	3.50	1.08	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	0.88	มาก	3.86	0.99	มาก
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	0.90	มาก	3.49	1.01	ปานกลาง
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.03	0.87	มาก	3.88	0.98	มาก
รวม	3.91	0.63	มาก	3.76	0.80	มาก

จากตาราง 43 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนโดยส่วนรวมและเป็นรายชื่อ
 มีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวม
 มีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชื่อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบ
 ทุกข้อ ยกเว้นการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	หัวหน้า		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.99	0.85	มาก	3.89	0.94	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.85	1.02	มาก	3.60	1.05	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.92	0.89	มาก	3.86	0.92	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์	3.78	0.78	มาก	3.54	1.00	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา	3.67	0.85	มาก	3.47	1.11	ปานกลาง
หมู่บ้าน	3.82	0.91	มาก	3.59	1.02	มาก
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	0.93	มาก	3.48	1.01	ปานกลาง
รวม	3.80	0.65	มาก	3.63	0.81	มาก

จากตาราง 44 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นการรับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 45 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	หัวหน้า		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.89	มาก	3.83	1.08	มาก
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.88	มาก	3.64	0.96	มาก
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.76	0.89	มาก	3.56	1.06	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.67	0.94	มาก	3.67	1.02	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.65	1.07	มาก	3.54	1.04	มาก
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.82	0.75	มาก	3.57	1.04	มาก
รวม	3.74	0.71	มาก	3.65	0.87	มาก

จากตาราง 45 แสดงว่าประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนโดยส่วนรวม และเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวม และเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
 รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	หัวหน้า		ระดับ การ มีส่วนร่วม	สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.83	0.56	มาก	3.58	0.85	มาก
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.82	0.58	มาก	3.68	0.84	มาก
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.91	0.63	มาก	3.76	0.80	มาก
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.80	0.65	มาก	3.63	0.81	มาก
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.74	0.71	มาก	3.65	0.87	มาก
รวม	3.82	0.54	มาก	3.66	0.78	มาก

จากตาราง 46 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น และประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น เช่นเดียวกับ

ตาราง 47 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม	ไม่เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.82	0.89	มาก	3.45	1.22	ปานกลาง
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	0.93	มาก	3.68	1.00	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.94	มาก	3.54	1.18	มาก
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	0.96	มาก	3.10	1.02	ปานกลาง
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	0.95	มาก	3.45	1.14	ปานกลาง
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.80	0.92	มาก	3.50	1.30	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	1.02	มาก	3.41	1.18	ปานกลาง
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	1.02	มาก	3.23	1.07	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	1.00	มาก	3.55	1.18	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	1.01	มาก	3.68	1.00	มาก
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.98	0.91	มาก	3.68	0.89	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	1.00	มาก	3.27	0.99	ปานกลาง
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	1.03	มาก	3.68	1.00	มาก
รวม	3.71	0.73	มาก	3.48	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 47 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากและระดับปานกลางพอ ๆ กัน

ตาราง 48 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม	ไม่เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	0.92	มาก	3.41	0.96	ปานกลาง
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	0.96	มาก	3.41	1.10	ปานกลาง
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	0.99	มาก	3.41	0.96	ปานกลาง
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	0.98	มาก	3.59	0.96	มาก
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	0.94	มาก	3.45	1.06	ปานกลาง
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.89	มาก	3.64	1.09	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	0.90	มาก	3.41	0.91	ปานกลาง
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	0.98	มาก	3.41	1.18	ปานกลาง
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.69	0.95	มาก	3.55	1.18	มาก
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.99	มาก	3.55	1.14	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	0.94	มาก	3.82	0.85	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	1.01	มาก	4.00	0.98	มาก
รวม	3.76	0.73	มาก	3.55	0.85	มาก

จากตาราง 48 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากและระดับปานกลางพอ ๆ กัน

ตาราง 49 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 คำเนินการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนา	เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม	ไม่เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	0.88	มาก	3.73	0.83	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	1.06	มาก	3.23	1.11	ปานกลาง
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	0.94	มาก	3.23	1.02	ปานกลาง
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.98	มาก	3.68	1.09	มาก
เสียสละแรงงานในการคำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.15	0.88	มาก	4.00	0.93	มาก
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.94	มาก	3.73	1.08	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	1.02	มาก	3.23	1.11	ปานกลาง
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.92	0.97	มาก	3.77	0.75	มาก
ดูแลการคำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.99	มาก	3.41	0.85	ปานกลาง
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะคำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.95	0.94	มาก	3.91	1.07	มาก
รวม	3.85	0.73	มาก	3.59	0.79	มาก

จากตาราง 49 แสดงว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนในประชาชนกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นคำเนินการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากและระดับปานกลางพอ ๆ กัน

ตาราง 50 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน.

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม	ไม่เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.95	0.90	มาก	3.82	0.91	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.74	1.06	มาก	3.37	0.85	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.91	0.91	มาก	3.68	0.89	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์	3.65	0.92	มาก	3.50	0.91	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.63	1.00	มาก	3.00	0.98	ปานกลาง
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	0.96	มาก	3.32	1.04	ปานกลาง
รับผิดชอบต่อความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.57	0.97	มาก	3.14	0.99	ปานกลาง
รวม	3.74	0.74	มาก	3.40	0.78	ปานกลาง

จากตาราง 50 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนกลุ่มประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับปานกลางและระดับมากพอ ๆ กัน

ตาราง 51 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม	ไม่เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	1.00	มาก	3.77	1.07	มาก
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	0.94	มาก	3.36	0.79	ปานกลาง
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.64	0.97	มาก	3.64	1.18	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.68	0.97	มาก	3.55	1.10	มาก
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.62	1.01	มาก	3.32	1.29	ปานกลาง
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	0.91	มาก	3.50	1.10	มาก
รวม	3.71	0.80	มาก	3.52	0.92	มาก

จากตาราง 51 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 52 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วม	เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม	ไม่เป็นสมาชิก		ระดับการมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.71	0.73	มาก	3.48	0.92	ปานกลาง
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.76	0.73	มาก	3.55	0.85	มาก
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.85	0.73	มาก	3.59	0.79	มาก
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.74	0.74	มาก	3.40	0.78	ปานกลาง
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.71	0.80	มาก	3.52	0.92	มาก
รวม	3.76	0.68	มาก	3.51	0.78	มาก

จากตาราง 52 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น และประชาชนกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในด้านชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในชั้นดำเนินการพัฒนา ชั้นวางแผนการพัฒนา ชั้นดำเนินการพัฒนาและชั้นประเมินผลการพัฒนา ส่วนในขั้นริเริ่มการพัฒนาและชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 53 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.87	0.88	มาก	2.67	0.98	ปานกลาง
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	0.83	มาก	2.27	0.88	น้อย
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	0.82	มาก	2.00	0.93	น้อย
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.65	0.91	มาก	2.33	0.90	น้อย
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.72	0.86	มาก	2.00	0.85	น้อย
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.87	มาก	2.27	0.96	น้อย
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	0.94	มาก	2.20	1.15	น้อย
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	0.91	มาก	1.93	1.03	น้อย
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.82	0.90	มาก	2.07	0.96	น้อย
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.86	มาก	1.80	0.68	น้อย
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	0.78	มาก	2.33	0.81	น้อย
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.91	มาก	2.20	0.94	น้อย
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.90	มาก	2.07	0.88	น้อย
รวม	3.81	0.61	มาก	2.16	0.59	น้อย

จากตาราง 53 แสดงว่าประชาชนกลุ่มสนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับน้อย ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในด้านการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับน้อย

ตาราง 54 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.92	0.85	มาก	2.47	0.83	น้อย
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	0.90	มาก	2.20	0.78	น้อย
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.88	มาก	2.07	0.88	น้อย
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.87	มาก	2.27	1.10	น้อย
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.83	มาก	2.07	0.70	น้อย
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.95	0.83	มาก	2.53	0.92	ปานกลาง
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	0.84	มาก	2.27	0.59	น้อย
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	0.87	มาก	1.80	0.68	น้อย
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.87	มาก	2.07	0.70	น้อย
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	0.92	มาก	2.33	0.82	น้อย
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	0.80	มาก	2.33	0.90	น้อย
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	0.87	มาก	2.13	0.83	น้อย
รวม	3.87	0.61	มาก	2.21	0.42	น้อย

จากตาราง 54 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจในการพัฒนาโดยรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับน้อย ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในด้านการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับน้อย

ตาราง 55 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเป็นการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในชั้นค่าเป็นการพัฒนา	สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	0.79	มาก	2.80	1.01	ปานกลาง
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	1.00	มาก	2.13	0.74	น้อย
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.91	มาก	2.53	0.74	ปานกลาง
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	0.90	มาก	2.47	0.99	น้อย
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.22	0.83	มาก	3.13	0.91	ปานกลาง
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	0.85	มาก	2.47	1.12	น้อย
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	0.94	มาก	2.20	1.08	น้อย
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	.837	มาก	2.33	0.74	น้อย
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	0.87	มาก	2.13	0.92	น้อย
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.05	0.86	มาก	2.67	0.90	ปานกลาง
รวม	3.94	0.63	มาก	2.49	0.74	น้อย

จากตาราง 55 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาโดยรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นค่าเป็นการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจในการพัฒนาโดยรวมมีส่วนร่วมในชั้นค่าเป็นการพัฒนาในระดับน้อย ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อยและปานกลางพอ ๆ กัน

ตาราง 56 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	4.04	0.82	มาก	2.67	0.90	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.85	0.93	มาก	2.00	0.85	น้อย
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.98	0.86	มาก	2.73	0.59	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์	3.75	0.85	มาก	2.33	0.72	น้อย
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.66	0.94	มาก	2.27	0.96	น้อย
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา หมู่บ้าน	3.83	0.86	มาก	2.07	0.80	น้อย
รับผิดชอบต่อความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	0.95	มาก	2.40	0.63	น้อย
รวม	3.82	0.66	มาก	2.35	0.41	น้อย

จากตาราง 56 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับน้อย ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในด้านการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกและได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับน้อย

ตาราง 57 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	เป็น สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่เป็น สมาชิก		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	0.92	มาก	2.33	0.72	น้อย
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.86	มาก	2.40	0.63	น้อย
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.78	0.89	มาก	2.07	0.80	น้อย
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.78	0.90	มาก	2.33	0.90	น้อย
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.71	0.97	มาก	2.13	0.92	น้อย
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.80	0.84	มาก	2.40	0.99	น้อย
รวม	3.81	0.71	มาก	2.28	0.52	น้อย

จากตาราง 57 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่สนใจการพัฒนาโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับน้อยทุกข้อ

ตาราง 58 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
 รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วม	สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่สนใจ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.81	0.61	มาก	2.16	3.59	น้อย
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.87	0.61	มาก	2.21	0.42	น้อย
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.94	0.63	มาก	2.49	0.74	น้อย
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.82	0.66	มาก	2.35	0.41	น้อย
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.81	0.71	มาก	2.28	0.52	น้อย
รวม	3.85	0.56	มาก	2.30	0.39	น้อย

จากตาราง 58 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น และประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับน้อย ส่วนในรายชั้นพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อยทุกชั้น

ตาราง 59 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.88	0.90	มาก	3.21	0.98	ปานกลาง
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	0.81	มาก	2.90	1.11	ปานกลาง
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.83	มาก	2.97	1.20	ปานกลาง
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.65	0.94	มาก	2.93	0.96	ปานกลาง
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.68	0.90	มาก	3.07	1.19	ปานกลาง
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.87	มาก	3.03	1.21	ปานกลาง
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.93	มาก	2.69	1.17	ปานกลาง
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	0.92	มาก	2.66	1.20	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.94	มาก	3.07	1.22	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.95	มาก	3.17	1.17	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	0.83	มาก	3.38	1.11	ปานกลาง
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.93	มาก	2.83	1.00	ปานกลาง
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	0.89	มาก	2.90	1.29	ปานกลาง
รวม	3.81	0.65	มาก	2.98	0.90	ปานกลาง

จากตาราง 59 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 60 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นวางแผนการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	0.86	มาก	3.21	1.08	ปานกลาง
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	0.93	มาก	3.14	1.13	ปานกลาง
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.80	0.90	มาก	2.86	1.09	ปานกลาง
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.88	มาก	3.07	1.25	ปานกลาง
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	0.91	มาก	3.24	1.09	ปานกลาง
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	0.86	มาก	3.59	1.18	มาก
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	0.84	มาก	2.93	1.03	ปานกลาง
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	0.92	มาก	3.21	1.32	ปานกลาง
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	0.90	มาก	3.24	1.27	ปานกลาง
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	0.94	มาก	3.17	1.14	ปานกลาง
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	0.84	มาก	3.38	1.21	ปานกลาง
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	0.91	มาก	3.21	1.21	ปานกลาง
รวม	3.84	0.67	มาก	3.19	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 60 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวม และเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 61 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นค่าเน้นการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วมในชั้นค่าเน้นการพัฒนา	เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.11	0.76	มาก	3.28	1.16	ปานกลาง
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	1.00	มาก	2.69	1.00	ปานกลาง
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	0.90	มาก	3.10	1.08	ปานกลาง
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.93	0.90	มาก	3.03	1.49	ปานกลาง
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.22	0.81	มาก	3.66	1.11	มาก
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	0.89	มาก	3.31	1.17	ปานกลาง
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.93	มาก	2.72	1.13	ปานกลาง
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.99	0.92	มาก	3.45	0.99	ปานกลาง
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	0.92	มาก	2.90	0.98	ปานกลาง
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	0.87	มาก	3.55	1.21	มาก
รวม	3.94	0.66	มาก	3.17	0.79	ปานกลาง

จากตาราง 61 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวม และเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นค่าเน้นการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นค่าเน้นการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 62 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อกับเจ้าหน้าทีราชการ

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	เคยติดต่อกับ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่เคยติดต่อกับ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.99	0.87	มาก	3.62	1.05	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.87	0.90	มาก	2.76	1.27	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	3.99	0.86	มาก	3.31	0.97	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.75	0.86	มาก	3.03	1.02	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา	3.64	0.96	มาก	3.07	1.22	ปานกลาง
หมู่บ้าน	3.81	0.93	มาก	3.00	0.96	ปานกลาง
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	0.92	มาก	2.97	1.11	ปานกลาง
รวม	3.81	0.69	มาก	3.11	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 62 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าทีราชการโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าทีราชการโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 63 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นประเมิน
ผลการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	0.94	มาก	3.21	1.11	ปานกลาง
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.92	มาก	3.10	0.77	ปานกลาง
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.76	0.93	มาก	2.97	1.12	ปานกลาง
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.78	0.92	มาก	3.07	1.10	ปานกลาง
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.71	0.97	มาก	2.90	1.24	ปานกลาง
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.85	มาก	2.97	1.02	ปานกลาง
รวม	3.81	0.74	มาก	3.03	0.90	ปานกลาง

จากตาราง 63 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวม และเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 64 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
 รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วม	เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่เคยติดต่อ		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.81	0.65	มาก	2.98	0.90	ปานกลาง
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.84	0.67	มาก	3.19	0.89	ปานกลาง
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.94	0.66	มาก	3.17	0.79	ปานกลาง
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.81	0.69	มาก	3.11	0.82	ปานกลาง
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.81	0.74	มาก	3.03	0.90	ปานกลาง
รวม	3.84	0.61	มาก	3.10	0.79	ปานกลาง

จากตาราง 64 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดย
 ส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมใน
 ระดับมากทุกชั้น และประชาชนกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมมีส่วน
 ร่วมในการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับ
 ปานกลางทุกชั้น

ตาราง 65 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา	คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.84	0.85	มาก	3.61	1.13	มาก
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.82	0.85	มาก	3.51	1.12	มาก
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.86	มาก	3.47	1.19	ปานกลาง
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.67	0.90	มาก	3.10	1.08	ปานกลาง
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.71	0.87	มาก	3.25	1.15	ปานกลาง
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	0.88	มาก	3.53	1.17	มาก
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	1.00	มาก	3.39	1.13	ปานกลาง
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	0.98	มาก	3.16	1.08	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.99	มาก	3.41	1.06	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.91	มาก	3.25	1.15	ปานกลาง
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	0.84	มาก	3.61	1.02	มาก
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.96	มาก	3.25	1.04	ปานกลาง
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	0.96	มาก	3.43	1.14	ปานกลาง
รวม	3.79	0.67	มาก	3.39	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 65 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวม และเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมในชั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน และให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนในข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 66 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายชื่อในชั้นวางแผนการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา	คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.93	0.91	มาก	3.47	0.92	ปานกลาง
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	0.97	มาก	3.41	0.98	ปานกลาง
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	0.94	มาก	3.27	1.04	ปานกลาง
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.85	มาก	3.24	1.16	ปานกลาง
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	0.85	มาก	3.25	1.06	ปานกลาง
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	0.83	มาก	3.39	1.00	ปานกลาง
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	0.88	มาก	3.22	0.90	ปานกลาง
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.69	0.92	มาก	3.20	1.11	ปานกลาง
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.87	มาก	3.12	1.03	ปานกลาง
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	0.97	มาก	3.51	1.05	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	0.88	มาก	3.61	1.00	มาก
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	0.94	มาก	3.55	1.10	มาก
รวม	3.88	0.67	มาก	3.35	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 66 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวม และเป็นรายชื่อมีส่วนร่วมในชั้นการวางแผนการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายชื่อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนการพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนในข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 67 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายชื่อในชั้นค่าเนิน
การพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมในชั้นค่าเนินการพัฒนา	คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S		$\bar{X}$	S	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.07	0.88	มาก	3.73	0.83	มาก
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	1.03	มาก	3.24	1.09	ปานกลาง
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	0.97	มาก	3.55	0.95	มาก
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	0.95	มาก	3.41	1.00	ปานกลาง
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.21	0.86	มาก	3.94	0.95	มาก
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.92	มาก	3.53	1.01	มาก
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	0.97	มาก	3.25	1.13	ปานกลาง
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	0.89	มาก	3.63	1.03	มาก
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	0.90	มาก	3.29	1.12	ปานกลาง
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	0.87	มาก	3.63	1.06	มาก
รวม	3.93	0.71	มาก	3.52	0.74	มาก

จากตาราง 67 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวม และเป็นรายชื่อมีส่วนร่วมในชั้นค่าเนินการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นค่าเนินการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชื่อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในด้าน การร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน และการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

ตาราง 68 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	4.06	0.87	มาก	3.59	0.92	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็น คณะกรรมการ	3.88	0.94	มาก	3.22	1.17	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละ แรงงาน	4.01	0.89	มาก	3.55	0.88	มาก
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.83	0.87	มาก	3.10	0.86	ปานกลาง
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.73	0.95	มาก	3.08	1.02	ปานกลาง
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนา หมู่บ้าน	3.86	0.87	มาก	3.22	1.06	ปานกลาง
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	0.93	มาก	3.08	1.00	ปานกลาง
รวม	3.86	0.69	มาก	3.26	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 68 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยมีส่วนร่วม และเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายข้อพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางและในรายข้อพบว่ามีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน ส่วนด้านอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตาราง 69 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรายข้อในชั้นประเมิน
ผลการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนา	คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{x}$	s		$\bar{x}$	s	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	0.98	มาก	3.49	1.01	ปานกลาง
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	0.87	มาก	3.29	0.99	ปานกลาง
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.81	0.93	มาก	3.10	1.04	ปานกลาง
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.81	0.91	มาก	3.29	1.08	ปานกลาง
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.74	0.96	มาก	3.16	1.17	ปานกลาง
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	0.86	มาก	3.31	1.01	ปานกลาง
รวม	3.83	0.74	มาก	3.29	0.87	ปานกลาง

จากตาราง 69 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวม และเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนกลุ่มที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลการพัฒนาในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 70 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
 รายชั้นการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม	ไม่คาดหวัง		ระดับ การ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	s		$\bar{X}$	s	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.79	0.67	มาก	3.39	0.88	ปานกลาง
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.88	0.67	มาก	3.35	0.81	ปานกลาง
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.93	0.71	มาก	3.52	0.74	มาก
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.86	0.69	มาก	3.26	0.74	ปานกลาง
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.83	0.74	มาก	3.29	0.87	ปานกลาง
รวม	3.86	0.63	มาก	3.36	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 70 แสดงว่าประชาชนกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกชั้น และประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับปานกลาง ส่วนในรายชั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมากในขั้นดำเนินการพัฒนา ส่วนชั้นอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตอนที่สาม เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย

ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้าน
 ชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532 จำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา 10 ด้านได้แก่
 เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็น
 สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ
 และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
 ตามลักษณะของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นริเริ่มการพัฒนา ชั้นวางแผนการพัฒนา
 ชั้นดำเนินการพัฒนา ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และชั้นประเมินผลการพัฒนา

ทั้งนี้โดยเสนอผลการเปรียบเทียบเป็นรายชื่อและรายชั้นการพัฒนาตามปัจจัยที่มีผล
 ต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน ดังปรากฏในตาราง 71-130 ต่อไปนี้

ตาราง 71 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	เพศ		
	ชาย	หญิง	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.78	3.78	0.02
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.71	0.41
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.64	1.01
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	3.50	0.68
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.65	3.54	0.76
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	3.71	0.90
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	3.59	0.43
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	3.45	0.46
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	3.68	0.05
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.75	1.00
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	3.94	0.04
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	3.67	0.14
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	3.85	1.24
รวม	3.71	3.66	0.43

จากตาราง 71 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนา
เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 72 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	เพศ		
	ชาย	หญิง	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.82	0.32
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	3.65	0.26
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	3.75	1.57
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	3.72	0.88
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	3.76	0.11
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	3.88	0.64
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.46	3.69	1.66
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	3.59	0.55
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	3.68	0.04
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.93	1.41
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	4.03	1.44
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	4.00	1.38
รวม	3.67	3.79	1.11

จากตาราง 72 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 73 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 คำเนินการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	เพศ		
	ชาย	หญิง	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	4.06	1.53
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	3.69	0.39
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	3.85	1.26
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	3.94	2.21*
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.00	4.24	1.85
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.93	2.07*
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	3.66	0.46
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	3.94	0.50
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.57	3.62	0.33
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	4.03	1.41
รวม	3.73	3.89	1.54

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 73 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นคำเนินการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างชายและหญิงโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการเสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนหญิงมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนชาย ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 74 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	เพศ		
	ชาย	หญิง	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.88	3.97	0.71
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.70	3.70	0.05
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.84	3.72	0.55
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.62	3.65	0.19
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.60	3.52	0.53
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	3.69	0.02
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.45	3.57	0.84
รวม	3.68	3.72	0.32

จากตาราง 74 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 75 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	เพศ		
	ชาย	หญิง	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	3.95	1.90
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.70	0.51
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.56	3.70	0.97
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.67	3.67	0.03
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.49	3.66	1.09
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.74	0.16
รวม	3.62	3.74	0.95

จากตาราง 75 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผลการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 76 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	เพศ		
	ชาย	หญิง	
ชั้นริเริ่มการพัฒนา	3.71	3.66	0.43
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.67	3.79	1.11
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.73	3.89	1.54
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.68	3.72	0.32
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.62	3.74	0.95
รวม	3.68	3.76	0.77

จากตาราง 76 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 77 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	อายุ		
	15-35 ปี	36-60 ปี	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการพัฒนา	3.60	3.92	2.32 *
แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.41	4.01	4.58 **
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.43	3.92	3.51 **
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่ เกี่ยวกับการพัฒนา	3.24	3.79	3.93 **
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่ เกี่ยวกับการพัฒนา	3.27	3.84	4.10 **
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	3.99	3.53 **
จัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.26	3.92	4.56 **
ให้ข้อ เสนอแนะ เพื่อ เป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.14	3.77	4.34 **
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	3.89	3.21 **
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.21	3.99	5.59 **
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.69	4.15	3.53 **
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	3.92	4.10 **
ติดต่อกับเพื่อนบ้าน เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	4.03	4.17 **
รวม	3.38	3.94	5.26 **

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 77 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี

ตาราง 78 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	อายุ		
	15-35 ปี	36-60 ปี	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	4.05	4.04 **
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.30	3.90	4.36 **
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	3.83	2.67 **
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	3.86	2.89 **
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.55	3.92	2.71 **
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	4.05	3.46 **
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.41	3.74	2.54 *
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.36	3.72	2.48 *
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	3.87	3.00 **
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	4.07	3.52 **
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	4.10	2.47 *
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	4.16	3.82 **
รวม	3.50	3.94	4.13 **

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 78 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นด้านการกำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี

ตาราง 79 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเน้นการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	อายุ		
	15-35 ปี	36-60 ปี	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	4.14	2.85**
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.29	3.96	4.43**
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.47	4.03	4.09**
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	4.03	3.63**
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.92	4.32	3.07**
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.53	4.02	3.53**
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.37	3.84	3.10**
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	4.11	3.27**
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.35	3.81	3.25**
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	4.13	2.99**
รวม	3.56	4.04	4.59**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 79 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเน้นการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี

ตาราง 80 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	อายุ		
	15-35 ปี	36-60 ปี	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.78	4.06	2.12*
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.45	3.90	2.93**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.73	4.01	2.11*
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.38	3.84	3.52**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.37	3.70	2.23*
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.38	3.93	3.92**
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.30	3.70	2.85**
รวม	3.49	3.88	3.64**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 80 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นในด้านการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี

ตาราง 81 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	อายุ		
	15-35 ปี	36-60 ปี	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	4.04	3.16**
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.45	3.86	3.03**
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.42	3.83	2.82**
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.48	3.83	2.45*
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.30	3.82	3.42**
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	3.92	3.11**
รวม	3.46	3.88	3.66**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 81 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผลการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นในด้านการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี

ตาราง 82 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	อายุ		
	15-35 ปี	36-60 ปี	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.38	3.94	5.26 **
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.50	3.94	4.13 **
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.56	4.04	4.59 **
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.49	3.88	3.64 **
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.46	3.88	3.66 **
รวม	3.48	3.93	4.68 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 82 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกชั้น โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี

ตาราง 83 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การศึกษา		
	ต่ำกว่าประณมปีที่ 4	ประณมปีที่ 4ขึ้นไป	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.90	3.76	0.81
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	3.74	0.25
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.69	0.49
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.43	3.56	0.67
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	3.58	0.10
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	3.80	0.98
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	3.63	0.12
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	3.48	0.11
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.69	0.29
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.61	0.94
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.17	3.90	1.81
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	3.63	1.21
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	3.76	0.11
รวม	3.71	3.68	0.24

จากตาราง 83 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนา
เมื่อเทียบกันระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประณมปีที่ 4 และประณมปีที่ 4 ขึ้นไปแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 84 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การศึกษา		
	ต่ำกว่าประณมปีที่ 4	ประณมปีที่ 4ขึ้นไป	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	3.78	0.68
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.53	3.65	0.62
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.63	0.74
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	3.67	0.01
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.78	0.70
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.93	3.83	0.60
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.50	3.61	0.57
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.43	3.58	0.74
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.66	0.54
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.85	0.39
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.10	3.91	0.99
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	3.92	0.27
รวม	3.74	3.74	0.00

จากตาราง 84 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการ
พัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประณมปีที่ 4 และประณมปีที่ 4 ขึ้นไป
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 85 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเน้นการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การศึกษา		
	ต่ำกว่าประถมปีที่ 4	ประถมปีที่ 4 ขึ้นไป	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.00	3.98	0.14
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.47	3.69	1.15
ประสานงานกับเจ้าพนักงานขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	3.76	0.61
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.03	3.75	1.93
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.17	4.13	0.22
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.57	3.84	1.59
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	3.63	0.18
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.03	3.88	0.77
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.59	0.21
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.10	3.91	1.18
รวม	3.85	3.82	0.23

จากตาราง 85 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเน้นการพัฒนา
 เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประถมปีที่ 4 และประถมปีที่ 4 ขึ้นไปแตก
 ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 86 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
รับผลที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การศึกษา		
	ต่ำกว่าประถมปีที่ 4	ประถมปีที่ 4 ขึ้นไป	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.83	3.95	0.69
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.63	3.71	0.39
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.80	3.90	0.53
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.63	3.64	0.02
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.47	3.57	0.54
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.69	0.30
รับผิดชอบต่อความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.40	3.54	0.69
รวม	3.63	3.72	0.57

จากตาราง 86 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าประถมปีที่ 4 และประถมปีที่ 4 ขึ้นไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 87 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การศึกษา		
	ต่ำกว่าประม ปีที่ 4	ประมปีที่ 4 ขึ้นไป	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	3.83	0.01
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.53	3.70	0.93
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.60	3.65	0.24
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.47	3.70	1.36
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.70	3.56	0.73
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	3.74	0.20
รวม	3.64	3.70	0.39

จากตาราง 87 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผลการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาค่าต่ำกว่าประมปีที่ 4 และประมปีที่ 4 ขึ้นไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 88 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การศึกษา		
	ต่ำกว่าประถมปีที่ 4	ประถมปีที่ 4 ขึ้นไป	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.71	3.68	0.24
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.74	3.74	0.00
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.85	3.82	0.23
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.63	3.72	0.57
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.64	3.70	0.39
รวม	3.71	3.73	0.13

จากตาราง 88 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับ
ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าประถมปีที่ 4 และประถมปีที่ 4 ขึ้นไปแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 89 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การประกอบอาชีพ		
	เกษตรกร	อาชีพอื่น	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.72	3.96	1.38
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	3.84	0.78
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	3.82	0.90
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.46	3.80	2.29*
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.57	3.64	0.48
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	4.04	2.11*
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.54	3.87	1.70
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.46	3.58	0.63
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.82	1.03
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	3.73	0.70
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	4.09	1.16
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	3.89	1.69
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.89	0.93
รวม	3.63	3.84	1.53

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 89 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและประกอบอาชีพอื่นโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา และการกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 90 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การประกอบอาชีพ		
	เกษตรกร	อาชีพอื่น	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.89	0.65
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.62	0.07
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.73	0.59
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	3.84	1.28
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.87	0.88
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	3.84	0.02
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	3.69	0.80
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.55	3.58	0.14
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.67	3.69	0.13
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	3.87	0.21
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	4.00	0.45
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	3.93	0.16
รวม	3.72	3.80	0.56

จากตาราง 90 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและประกอบอาชีพอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 91 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นค่าเน้น
การพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การประกอบอาชีพ		
	เกษตรกรกรม	อาชีพอื่น	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	4.00	0.17
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.46	3.71	0.36
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	3.87	0.66
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	3.82	0.19
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.10	4.27	1.17
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.89	0.74
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.59	3.73	0.74
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	3.89	0.12
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	3.67	0.44
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.95	3.91	0.22
รวม	3.80	3.88	0.51

จากตาราง 91 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเน้นการพัฒนา
เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและประกอบอาชีพอื่นแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 92 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การประกอบอาชีพ		
	เกษตรกร	อาชีพอื่น	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.97	3.82	0.86
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.65	3.87	1.15
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.88	3.89	0.04
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.55	3.91	2.38*
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.50	3.71	1.12
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	3.91	1.68
รับผิดชอบต่อความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	3.56	0.27
รวม	3.67	3.81	1.07

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 92 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและประกอบอาชีพอื่นโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 93 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การศึกษาที่ได้รับ		
	เกษตรกร	อาชีพอื่น	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	3.98	1.02
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.80	1.00
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.68	3.53	0.68
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.63	3.80	0.98
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.54	3.73	0.95
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	4.00	2.26*
รวม	3.65	3.81	1.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 93 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในชั้นประเมินผลการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและประกอบอาชีพอื่นโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 94 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามการประกอบอาชีพ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การประกอบอาชีพ		
	เกษตรกรกรม	อาชีพอื่น	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.63	3.84	1.53
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.72	3.80	0.56
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.80	3.88	0.51
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.67	3.81	1.07
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.65	3.81	1.00
รวม	3.70	3.83	1.03

จากตาราง 94 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับ
ระหว่างกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและประกอบอาชีพอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 95 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพการสมรส		
	โสด	สมรส	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการพัฒนา	3.59	3.90	2.16*
แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.38	3.96	4.15**
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	3.92	3.88**
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่ เกี่ยวกับการพัฒนา	3.21	3.75	3.77**
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่ เกี่ยวกับการพัฒนา	3.25	3.79	3.63**
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.41	3.99	4.06**
จัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.26	3.85	3.80**
ให้ข้อ เสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.14	3.70	3.61**
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	3.89	3.42**
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.19	3.91	4.68**
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	4.09	2.61**
ติดต่อกับ เจ้าหน้าที่ เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	3.80	2.42*
ติดต่อกับ เพื่อนบ้าน เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	3.90	2.37*
รวม	3.37	3.88	4.40**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 95 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มโสดและสมรสโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ยกเว้นในด้านการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด

ตาราง 96 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพการสมรส		
	โสด	สมรส	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	3.92	2.15*
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	3.76	2.24*
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.37	3.83	3.05**
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.40	3.84	2.86**
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	3.90	2.56*
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	3.94	1.79
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.48	3.66	1.28
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.26	3.74	3.21**
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	3.83	2.71**
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.64	3.96	2.05*
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	4.03	1.49
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	4.04	2.16*
รวม.	3.53	3.87	2.93**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 96 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มโศคและสมรสโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโศค และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโศค และด้านการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน การจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโศค ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 97 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นค่าเงิน
การพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพการสมรส		
	โสด	สมรส	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	4.06	1.50
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.40	3.82	2.54*
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	3.91	2.33*
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.56	3.94	2.46*
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.99	4.23	1.75
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	3.83	0.50
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.44	3.74	1.90
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	4.02	2.04*
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.34	3.76	2.85**
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	4.05	1.96
รวม	3.64	3.94	2.58**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 97 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นดำเนินการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มโศกและสมรสโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโศก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโศก และด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโศก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 98 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพการสมรส		
	โสด	สมรส	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.77	4.03	1.95
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.40	3.89	2.96**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.64	4.03	2.93**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.38	3.79	2.96**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.41	3.64	1.48
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.45	3.83	2.49*
รับผิดชอบต่อความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.38	3.61	1.56
รวม	3.49	3.83	2.97**

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 98 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มโสดและสมรสโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และการรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 99 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพการสมรส		
	โสด	สมรส	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	3.97	2.29*
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	3.74	1.11
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.49	3.74	1.58
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.56	3.74	1.12
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.29	3.77	2.99**
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.42	3.92	3.47**
รวม	3.49	3.81	2.50*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 99 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผล
การพัฒนาเมื่อเทียบกับระหว่างกลุ่มโสดและสมรสโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และเมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า การเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และการดูแลรักษาผลที่เกิดจาก
การดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชน
ที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการ
พัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่ว
มมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 100 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพการสมรส		
	โสด	สมรส	
ชั้นริเริ่มการพัฒนา	3.37	3.88	4.40**
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.53	3.87	2.93**
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.64	3.94	2.58**
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.49	3.83	2.97**
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.49	3.81	2.50*
รวม	3.50	3.87	3.33**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 100 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มโสดและสมรสโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นการพัฒนาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ยกเว้นชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด

ตาราง 101 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นวีเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพในครัวเรือน		
	หัวหน้า	สมาชิก	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.95	3.66	2.23*
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	3.63	1.90
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	3.63	1.19
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.69	3.44	1.86
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.76	3.46	2.18
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	3.69	1.43
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.52	1.75
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.32	2.77**
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.61	1.22
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	3.44	3.38**
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.99	3.91	0.60
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.55	1.81
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	3.70	0.94
รวม	3.83	3.58	2.40*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 101 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิก และการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 102 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพในครัวเรือน		
	หัวหน้า	สมาชิก	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	3.75	1.01
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.51	2.18*
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.61	0.65
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	3.58	1.58
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.71	0.69
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	3.80	0.72
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	3.60	0.16
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.77	3.41	2.60**
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	3.55	2.17*
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	3.81	0.41
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	3.95	0.08
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	3.89	0.29
รวม	3.82	3.68	1.33

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 102 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และการจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 103 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเน้นการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพในครัวเรือน		
	หัวหน้า	สมาชิก	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	3.95	0.46
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	3.54	1.95
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	3.70	1.34
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	3.83	0.61
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.23	4.07	1.26
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	3.75	0.89
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.50	2.08*
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	3.86	0.86
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	3.49	1.90
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.03	3.88	1.05
รวม	3.91	3.76	1.51

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 103 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเน้นการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 104 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพในครัวเรือน		
	หัวหน้า	สมาชิก	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.99	3.89	0.72
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.85	3.66	1.63
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.92	3.86	0.49
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.78	3.54	1.91
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.67	3.47	1.36
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.82	3.59	1.64
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	3.48	0.66
รวม	3.80	3.63	1.58

จากตาราง 104 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 105 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพในครัวเรือน		
	หัวหน้า	สมาชิก	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	3.83	0.02
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.64	0.56
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.76	3.56	1.37
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.67	3.67	0.02
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.65	3.54	0.76
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.82	3.67	1.16
รวม	3.14	3.65	0.78

จากตาราง 105 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผล
การพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 106 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	สถานภาพในครัวเรือน		
	หัวหน้า	สมาชิก	
ชั้นริเริ่มการพัฒนา	3.83	3.58	2.40 *
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.82	3.68	1.33
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.91	3.76	1.51
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.80	3.63	1.58
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.14	3.65	0.78
รวม	3.82	3.66	1.67

วินัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 106 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นพบว่าการริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในชั้นอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 107 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม		
	ในชุมชน		
	เป็นสมาชิก	ไม่เป็นสมาชิก	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.82	3.45	1.36
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	3.68	0.28
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.54	0.67
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	3.10	2.22 *
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.60	3.45	0.58
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.80	3.50	1.06
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.65	3.41	0.91
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.52	3.23	1.21
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	3.55	0.57
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.68	0.23
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.98	3.68	1.45
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.27	1.95
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	3.68	0.35
รวม	3.71	3.45	1.14

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 107 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวีเริ่มการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 108 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม		
	ในชุมชน		
	เป็นสมาชิก	ไม่เป็นสมาชิก	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	3.41	2.07 *
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.66	3.41	1.02
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	3.41	1.26
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	3.59	0.40
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	3.45	1.42
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	3.64	0.96
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.61	3.41	0.99
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.58	3.41	0.64
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.69	3.55	0.55
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	3.55	1.29
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	3.82	0.72
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	4.00	0.46
รวม	3.76	3.55	1.11

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 108 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 109 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเนินการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม		
	ในชุมชน		
	เป็นสมาชิก	ไม่เป็นสมาชิก	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	3.73	1.51
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.23	1.95
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	3.23	2.69**
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.68	0.52
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.15	4.00	0.74
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.73	0.34
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	3.23	1.81
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.92	3.77	0.85
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	3.41	1.09
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.95	3.91	0.16
รวม	3.85	3.59	1.46

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 109 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเนินการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 110 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม		
	ในชุมชน		
	เป็นสมาชิก	ไม่เป็นสมาชิก	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.95	3.82	0.62
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.74	3.37	1.92
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.91	3.68	1.13
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.65	3.50	0.75
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.63	3.00	2.82**
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	3.32	1.77
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.57	3.14	1.94
รวม	3.74	3.40	1.92

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 110 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิก ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 111 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม ในชุมชน		
	เป็นสมาชิก	ไม่เป็นสมาชิก	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	3.77	0.28
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.36	1.91
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.64	3.64	0.02
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.68	3.55	0.56
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.62	3.32	1.05
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	3.50	1.07
รวม	3.71	3.52	0.91

จากตาราง 111 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผล
การพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม
กิจกรรมในชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 112 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม ในชุมชน		
	เป็นสมาชิก	ไม่เป็นสมาชิก	
ขั้นริเริ่มการพัฒนา	3.71	3.45	1.14
ขั้นวางแผนการพัฒนา	3.76	3.55	1.11
ขั้นดำเนินการพัฒนา	3.85	3.59	1.46
ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.74	3.40	1.92
ขั้นประเมินผลการพัฒนา	3.71	3.52	0.91
รวม	3.76	3.51	1.41

จากตาราง 112 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเพื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 113 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่มการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความสนใจในการพัฒนา		
	สนใจ	ไม่สนใจ	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.87	2.67	4.64**
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	2.27	6.75**
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	2.00	7.47**
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.65	2.33	5.42**
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.72	2.00	7.56**
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	2.27	6.35**
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.74	2.20	5.07**
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	1.93	6.11**
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.82	2.07	6.80**
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	1.80	10.71**
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	2.33	7.98**
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	2.20	6.27**
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	2.07	7.69**
รวม	3.81	2.16	10.41**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 113 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนา เพื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาและไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจ

ตาราง 114 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความสนใจในการพัฒนา		
	สนใจ	ไม่สนใจ	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.92	2.47	6.47 **
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	2.20	7.36 **
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	2.07	7.25 **
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	2.27	5.22 **
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	2.07	9.52 **
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.95	2.53	5.81 **
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.70	2.27	8.66 **
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	1.80	10.23 **
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	2.07	9.03 **
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	2.33	7.36 **
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	2.33	7.28 **
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	2.13	8.58 **
รวม	3.87	2.21	14.04 **

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 114 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาและไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจ

ตาราง 115 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเน้นการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความสนใจในการพัฒนา		
	สนใจ	ไม่สนใจ	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	2.80	4.77 **
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	2.13	8.03 **
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	2.53	6.60 **
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	2.47	5.45 **
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.22	3.13	4.45 **
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	2.47	4.86 **
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	2.20	5.37 **
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	2.33	8.65 **
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	2.13	6.49 **
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.05	2.67	5.74 **
รวม	3.94	2.49	9.31 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 115 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเน้นการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาและไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจ

ตาราง 116 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความสนใจในการพัฒนา		
	สนใจ	ไม่สนใจ	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	4.04	2.67	5.71 **
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.85	2.00	8.05 **
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.98	2.73	7.50 **
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.75	2.33	7.16 **
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.66	2.27	5.41 **
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	2.07	8.12 **
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	2.40	6.83 **
รวม	3.82	2.35	12.43 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 116 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาและไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจ

ตาราง 117 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความสนใจในการพัฒนา		
	สนใจ	ไม่สนใจ	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	2.33	8.16**
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	2.40	7.86**
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.78	2.07	7.88**
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.78	2.33	5.99**
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.71	2.13	6.37**
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.85	2.40	5.51**
รวม	3.81	2.28	10.55**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 117 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผลการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาและไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจ

ตาราง 118 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามความสนใจในการพัฒนา

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความสนใจในการพัฒนา		
	สนใจ	ไม่สนใจ	
ชั้นริเริ่มการพัฒนา	3.81	2.16	10.41 **
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.87	2.21	14.04 **
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.94	2.49	9.31 **
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.82	2.35	12.43 **
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.81	2.28	10.55 **
รวม	3.85	2.30	14.23 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 118 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่สนใจในการพัฒนาและกลุ่มที่ไม่สนใจในการพัฒนาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นการพัฒนาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกชั้น โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจ

ตาราง 119 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นริเริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การติดต่อข่าวสารกับ เจ้าหน้าที่ราชการ		
	เคยติดต่อ	ไม่เคยติดต่อ	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.88	3.21	3.47**
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	2.90	4.58**
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	2.97	3.48**
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.65	2.93	3.73**
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.68	3.07	2.61**
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	3.03	3.69**
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	2.69	4.80**
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.63	2.66	4.16**
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	3.07	3.01**
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	3.17	2.39*
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	3.38	3.06**
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	2.83	4.90**
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	2.90	4.04**
รวม	3.81	2.98	14.71**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 119 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อกับข่าวสาร กับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นการให้แนวทาง เกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคย ติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อ

ตาราง 120 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การติดต่อกับข่าวสารกับ เจ้าหน้าที่ราชการ		
	เคยติดต่อ	ไม่เคยติดต่อ	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.91	3.21	3.33**
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	3.14	2.63**
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.80	2.86	4.34**
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.07	2.92**
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.84	3.24	2.81**
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	3.59	1.32
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	2.93	3.83**
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	3.21	1.62
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.75	3.24	2.07*
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	3.17	3.51**
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	3.38	2.84**
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	3.21	3.53**
รวม	3.84	3.19	3.75**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 120 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อ ส่วนการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 121 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเน้นการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การติดต่อข่าวสารกับ เจ้าหน้าที่ราชการ		
	เคยติดต่อ	ไม่เคยติดต่อ	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.11	3.28	3.71 **
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	2.69	5.65 **
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	3.10	3.72 **
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.93	3.03	3.99 **
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.22	3.66	2.63 **
เสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.89	3.31	2.54 *
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	2.72	4.79 **
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.99	3.45	2.74 **
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	2.90	4.25 **
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	3.55	1.96 *
รวม	3.94	3.17	4.94 **

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 121 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเน้นการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นด้านการเสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อ

ตาราง 122 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ		
	เคยติดต่อ	ไม่เคยติดต่อ	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	3.99	3.62	1.78
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.87	2.76	4.50**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	3.99	3.31	3.53**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน	3.75	3.03	3.54**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.64	3.07	2.39*
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.00	4.17**
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.62	2.97	2.98**
รวม	3.81	3.11	4.34**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 122 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้น เรื่อง ได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อ ส่วนเรื่องได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 123 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การติดต่อข่าวสารกับ เจ้าหน้าที่ราชการ		
	เคยติดต่อ	ไม่เคยติดต่อ	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	3.21	3.35**
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.10	4.19**
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.76	2.97	3.63**
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.78	3.07	3.26**
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.71	2.90	3.36**
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	2.97	4.51**
รวม	3.81	3.03	4.35**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 123 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผล
การพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อ
ข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่เคย
ติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อ

ตาราง 124 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	การติดต่อข่าวสารกับ เจ้าหน้าที่ราชการ		
	เคยติดต่อ	ไม่เคยติดต่อ	
ชั้นริเริ่มการพัฒนา	3.81	2.98	4.71 **
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.84	3.19	3.75 **
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.94	3.17	4.94 **
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.81	3.11	4.34 **
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.81	3.03	4.35 **
รวม	3.84	3.10	4.80 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 124 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นการพัฒนาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกชั้น โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อ

ตาราง 125 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นวี เริ่ม
การพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความคาดหวังในรางวัล การประกวดหมู่บ้าน		
	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง	
สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา	3.84	3.61	1.34
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน	3.82	3.51	1.80
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.47	1.73
ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.67	3.10	2.79**
ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา	3.71	3.25	2.55*
กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	3.53	1.81
จัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.39	1.74
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.60	3.16	3.58**
ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.41	2.14*
ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.25	2.93**
ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	3.61	2.86**
ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.25	3.32**
ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน	3.78	3.43	2.46*
รวม	3.79	3.39	2.94**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 125 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นริเริ่มการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้แนวทางเกี่ยวกับวิสัยในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง โดยในด้านการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 126 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
วางแผนการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความคาดหวังในรางวัล การประกวดหมู่บ้าน		
	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง	
เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.93	3.47	3.04**
จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.41	1.87
ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.79	3.27	3.11**
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.83	3.24	3.33**
ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	3.25	4.13**
ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	3.39	3.92**
กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.73	3.22	3.79**
กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.69	3.20	2.83**
กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	3.12	4.68**
กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	3.51	2.66**
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	3.61	2.88**
ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน	4.04	3.55	2.85**
รวม	3.88	3.35	4.17**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 126 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นวางแผนการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังเกือบทุกข้อ ยกเว้นการจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 127 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
 ค่าเนินการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความคาดหวังในรางวัล		
	การประกวดหมู่บ้าน		
	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง	
เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.07	3.73	2.51 *
ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.24	3.29 **
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	3.55	1.97
ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	3.94	3.41	3.23 **
เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	4.21	3.94	1.77
เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	3.53	2.30 *
เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.76	3.25	2.85 **
ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.01	3.63	2.32 *
ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.71	3.29	2.40 *
แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน	4.06	3.63	2.60 **
รวม	3.93	3.52	3.45 **

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 127 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นค่าเน้นการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง และการเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง ส่วนการมีส่วนร่วมในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 128 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้นรับผล
ที่เกิดจากการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความคาดหวังในรางวัล การประกวดหมู่บ้าน		
	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง	
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก	4.06	3.59	3.16**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ	3.88	3.22	3.63**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน	4.01	3.55	3.17**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์	3.83	3.10	5.25**
ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ	3.73	3.08	3.96**
รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.86	3.22	3.83**
รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.68	3.08	3.78**
รวม	3.86	3.26	5.08**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 128 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง

ตาราง 129 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายข้อในชั้น
ประเมินผลการพัฒนา จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความคาดหวังในรางวัล การประกวดหมู่บ้าน		
	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง	
ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.96	3.49	2.58**
ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.81	3.29	3.32**
สรุปปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป	3.81	3.10	3.68**
เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	3.81	3.29	3.01**
เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	3.74	3.16	3.19**
ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน	3.88	3.31	3.59**
รวม	3.83	3.29	3.96**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 129 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นประเมินผลการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวังรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง

ตาราง 130 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนรายชั้นการพัฒนา
จำแนกตามความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม		t
	ความคาดหวังในรางวัล การประกวดหมู่บ้าน		
	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง	
ชั้นริเริ่มการพัฒนา	3.79	3.39	2.94**
ชั้นวางแผนการพัฒนา	3.88	3.35	4.17**
ชั้นดำเนินการพัฒนา	3.93	3.52	3.45**
ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา	3.86	3.26	5.08**
ชั้นประเมินผลการพัฒนา	3.83	3.29	3.96**
รวม	3.86	3.36	4.29**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 130 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นการพัฒนาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกชั้น โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง

ตอนที่สี่ การวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วยคำถามแบบเลือกตอบได้หลายคำตอบในแต่ละข้อและสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะด้วยคำถามปลายเปิด โดยแยกเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนคือ

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังปรากฏในตาราง 131-133 ต่อไปนี้

ตาราง 131 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของผู้นำชุมชนในหมู่บ้านที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ผู้นำชุมชนที่มีส่วนผลักดัน	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	170	89.74	1
กรรมการหมู่บ้าน	167	87.89	2
หัวหน้าคุ้ม	163	85.79	3
กรรมการกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน	146	76.84	4
ครู	143	75.26	5
ผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน	138	72.63	6
พระสงฆ์	110	57.89	7
กำนัน	91	47.89	8

จากตาราง 131 แสดงว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของผู้นำชุมชนในหมู่บ้านที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคือร้อยละ 89.74 ตอบว่าได้รับแรงผลักดันจากผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน รองลงมาร้อยละ 87.79 ได้รับแรงผลักดันจากกรรมการหมู่บ้าน ในขณะที่ร้อยละ 85.79 ได้รับแรงผลักดันจากหัวหน้าคุ้ม

ตาราง 132 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของกลุ่มเครือข่ายที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา

กลุ่มเครือข่ายที่มีส่วนผลักดัน	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
พ่อแม่	158	83.15	1
ญาติผู้ใหญ่	140	73.68	2
พี่น้อง	116	16.05	3
สามเณร	105	55.26	4
บุตรหลาน	89	46.84	5

จากตาราง 132 แสดงว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของกลุ่มเครือข่ายที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคือร้อยละ 83.15 ตอบว่าได้รับแรงผลักดันจากพ่อแม่ รองลงมาร้อยละ 73.68 ได้รับแรงผลักดันจากญาติผู้ใหญ่ ในขณะที่ร้อยละ 16.05 ได้รับแรงผลักดันจากพี่น้อง

ตาราง 133 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของเจ้าหน้าที่ราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานในหมู่บ้าน ตำบล ที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา

เจ้าหน้าที่ราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานในหมู่บ้าน ตำบล ที่มีส่วนผลักดัน	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
พัฒนากร	179	94.21	1
ปลัดอำเภอ	156	82.11	2
ครู	144	75.79	3
เกษตรตำบล	140	73.68	4
เจ้าหน้าที่อนามัย	126	66.32	5

จากตาราง 133 แสดงว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันของเจ้าหน้าที่ราชการที่เข้ามาปฏิบัติราชการในหมู่บ้าน ตำบล ที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนามีร้อยละ 94.21 ตอบว่าได้รับแรงผลักดันจากพัฒนากร รองลงมาร้อยละ 82.11 ได้รับแรงผลักดันจากปลัดอำเภอในขณะที่ร้อยละ 75.79 ตอบว่าได้รับแรงผลักดันจากครู

4.2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน ความคิดเห็นดังกล่าวได้จากข้อคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของแบบสอบถามเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ซึ่งมีทั้งสิ้น 284 คำตอบ แยกเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 161 คำตอบ ประมวลได้แปดข้อ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 123 คำตอบ ประมวลได้เจ็ดข้อ ดังปรากฏในตาราง 134-135 ต่อไปนี้

ตาราง 134 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการพัฒนาที่ชัดเจน ถูกต้องและทันเหตุการณ์	35	21.74	1
การเสียสละแรงงานและทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาไม่สอดคล้องกับเรื่อง ของเวลาที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพและจำนวนทุนทรัพย์	31	19.26	2
การขาดความสามัคคีและพร้อมเพรียงกันในการแก้ปัญหาส่วนรวม อย่างจริงจังและต่อเนื่อง	27	16.77	3
ผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ปฏิบัติอย่างจริงจัง	25	15.53	4
การเห็นประโยชน์ส่วนตนและหมู่คณะมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม	20	12.42	5
ความขัดแย้งและไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ปฏิบัติงานร่วมกันในโครงการ พัฒนาหมู่บ้าน	18	11.18	6
การมองไม่เห็นคุณค่าของความร่วมมือและความสามัคคีในการทำงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4	2.48	7

ตาราง 134 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
ความไม่ศรัทธาและยอมรับในตัวเจ้าหน้าที่ราชการที่เข้ามาปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาในระดับหมู่บ้าน ตำบล	1	0.62	8
รวม	161	100.00	

จากตาราง 134 แสดงว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแปดประการ โดยมีปัญหาที่มีความถี่สูงหรือมีผู้ตอบมาก ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการพัฒนาที่ชัดเจนถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์จำนวน 35 คำตอบคิดเป็นร้อยละ 21.74 การเสียสละแรงงานและทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนา มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพจำนวน 31 คำตอบคิดเป็นร้อยละ 19.26 และการขาดความสามัคคีและพร้อมเพรียงกันในการแก้ปัญหาของส่วนรวมอย่างจริงจังและต่อเนื่องจำนวน 27 คำตอบคิดเป็นร้อยละ 16.77

ตาราง 135 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	อันดับ
การปลูกฝังความรักความสามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกันเป็นความ จำเป็นเบื้องต้นที่นำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนา	28	22.76	1
ผู้นำควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเข้ากับชาวบ้านได้ดีเพื่อจะ ได้จูงใจให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น	23	18.70	2
ควรจัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา อย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์	22	17.89	3
คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและคณะกรรมการกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ต้องจัดให้มีการประชุมสมาชิกบ่อย ๆ และปฏิบัติหน้าที่ตามความ รับผิดชอบอย่างจริงจัง	22	17.89	3
การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านโดยเจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น เกษตร สาธารณสุข ศึกษาธิการ และ มหาดไทย เป็นสิ่งจำเป็นต้องจัดให้มีเป็นประจำ	15	12.19	4
ความร่วมมือในการพัฒนาควรเกิดขึ้นโดยความตั้งใจของตนเอง ต้องการพัฒนาให้หมู่บ้านเจริญยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยการ สนับสนุนของหน่วยงานราชการและความร่วมมือกันของชาวบ้าน ทุกคน	10	8.13	5
	3	2.44	6
รวม	123	100.00	

จากตาราง 135 แสดงว่าประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
 หกประการ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงหรือผู้ตอบมากได้แก่การปลูกฝังความรักความสามัคคีและ
 เป็นหนึ่งเดียวกันเป็นความจำเป็นเบื้องต้นที่นำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาจำนวน 28 คำตอบ
 คิดเป็นร้อยละ 22.76 ผู้นำควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเข้ากับชาวบ้านได้เพื่อให้จะได้ใจ
 ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้เพิ่มขึ้นจำนวน 23 คำตอบคิดเป็นร้อยละ 18.70 และ
 ควรจัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์
 จำนวน 22 คำตอบคิดเป็นร้อยละ 17.89

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมตามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประจวบคฤหบดีพัฒนา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมตามปัจจัยที่มีต่อผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประจวบคฤหบดีพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนในหมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลคลังชน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี-จำนวน 204 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระได้แก่ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน 10 ด้านคือ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประจวบคฤหบดีพัฒนา และตัวแปรตามได้แก่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในห้าขั้นการพัฒนาคือขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผนการพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และขั้นประเมินผลการพัฒนา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการใช้สอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบมาตราจำอันดับ ชนิดห้าระดับ สอบถามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และคำถามปลายเปิดสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในหมู่บ้านชนะเลิศ การประกวดหมู่บ้านพัฒนา ซึ่งถือได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนมาก และการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมาจากสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ กัน ผู้วิจัยจึงกำหนดศึกษาในปัจจัย 10 ด้านที่มีผลต่อการพัฒนาห้าขั้นตอนตามตัวแปรเพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามปัจจัยและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามปัจจัย ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้คือ

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย สรุปได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านเพศ ประชาชนเพศชายและหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกขั้นการพัฒนาในระดับมาก ในรายข้อพบว่าประชาชนชายและหญิงมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นประชาชนชายมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการกำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในการพัฒนาในขั้นริเริ่มการพัฒนาและรับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้านในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และประชาชนหญิงมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาในขั้นริเริ่มการพัฒนา

1.2 ปัจจัยด้านอายุ ประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง แต่ในรายขั้นการพัฒนาพบว่าประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในระดับมากในขั้นวางแผนพัฒนาและดำเนินการพัฒนา ส่วนขั้นอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในรายข้อพบว่าในขั้นริเริ่มการพัฒนาประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาและการกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขั้นวางแผน

การพัฒนาและขึ้นดำเนินการพัฒนาประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในระดับมากและปานกลาง พอ ๆ กัน ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่อง การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการ พัฒนาที่เสียสละแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และขึ้นประเมินผลการพัฒนา การพัฒนาประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าของ ค่าเงินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งโดยส่วนรวม ในรายชั้นการพัฒนาและในรายข้อในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.3 ปัจจัยด้านการศึกษา ประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และ ประถมปีที่ 4 ขึ้นไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นการพัฒนาในระดับมาก ในรายข้อ พบว่าในขั้นริเริ่มการพัฒนาประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมในระดับมาก เกือบทุกข้อ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา ในขั้นวางแผนการพัฒนาประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมในระดับมากเกือบ ทุกข้อ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นดำเนินการพัฒนาประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมในระดับมากเกือบ ทุกข้อ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมในระดับ มากเกือบทุกข้อ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา หมู่บ้านที่เสียสละวัสดุและรับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และในขั้นประเมินผล การพัฒนาประชาชนที่ได้รับการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อและมี ส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ส่วนประชาชน ที่ได้รับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในขั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากเกือบ ทุกข้อ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา หมู่บ้าน ส่วนในข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อ

1.4 ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นการพัฒนาในระดับมาก ในรายข้อพบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการพัฒนาในขั้นริเริ่มการพัฒนาในระดับมากเกือบทุกข้อและมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน และชั้นการพัฒนาอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อ ส่วนประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมากทุกข้อในทุกชั้นการพัฒนา

1.5 ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส ประชาชนที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับมาก ในชั้นการพัฒนาประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนร่วมในระดับมากในชั้นวางแผนการพัฒนาและชั้นดำเนินการพัฒนา ส่วนชั้นอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในรายข้อพบว่าในขั้นริเริ่มการพัฒนาประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการให้แนวทางที่เกี่ยวกับงบประมาณในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาและการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในชั้นวางแผนการพัฒนาประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนร่วมในระดับมากและปานกลางพอ ๆ กัน ในชั้นดำเนินการพัฒนาประชาชนเป็นโสดมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมากในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และในชั้นประเมินผลการพัฒนาประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนร่วมในระดับมากและปานกลางพอ ๆ กัน ส่วนประชาชนที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมากทุกข้อในทุกชั้นของการพัฒนา

1.6 ปัจจัยด้านสถานภาพในครัวเรือน ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นการพัฒนาในระดับมาก ในรายข้อพบว่าประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อในทุกชั้นการพัฒนา และ

ในขั้นริเริ่มการพัฒนาประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในระดับมากเป็นส่วนใหญ่และมี
 ส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา การค้นหาปัญหา
 ของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและการ
 ให้แนวทางเกี่ยวกับวิสัยในการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นวางแผนการพัฒนาประชาชนที่เป็นสมาชิกใน
 ครัวเรือนมีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อและมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการกำหนด
 วิสัยที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นดำเนินการพัฒนาประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน
 มีส่วนร่วมในระดับมากเกือบทุกข้อและมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการดูแลการดำเนินงาน
 ตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนมีส่วน
 ร่วมในระดับมากเป็นส่วนใหญ่และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการรับผิดชอบความเสียหาย
 ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวิสัยและในขั้น
 ประเมินผลการพัฒนาประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อ

1.7 ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม
 กิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับมาก
 ทุกชั้น ส่วนประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากในขั้นวางแผนการ
 พัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนาและขั้นประเมินผลการพัฒนา ส่วนชั้นอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
 ในรายข้อพบว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อในทุกชั้นการ
 พัฒนา และในขั้นริเริ่มการพัฒนา วางแผนการพัฒนา ดำเนินการพัฒนาและรับผลที่เกิดจากการพัฒนา
 ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากและปานกลางพอ ๆ กัน และใน
 ขั้นประเมินผลการพัฒนาประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากเป็น
 ส่วนใหญ่และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

1.8 ปัจจัยด้านความสนใจในการพัฒนา ประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับมาก ในรายชั้นการพัฒนาในระดับมากและในรายข้อในระดับมาก
 เช่นเดียวกัน ส่วนประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับน้อย
 และในรายชั้นการพัฒนาในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ในรายข้อพบว่าในขั้นริเริ่มการพัฒนาประชาชน
 ที่ไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ใน

การพัฒนา ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับน้อย ในชั้นวางแผนการพัฒนาประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับน้อยในชั้นดำเนินการพัฒนาประชาชนที่ไม่สนใจการพัฒนา มีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับน้อยในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลางและในชั้นประเมินผลการพัฒนาประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับน้อยทุกข้อ

1.9 ปัจจัยด้านการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับมาก ในรายชั้นการพัฒนาในระดับมากและในรายข้อในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับปานกลางและในรายชั้นการพัฒนาในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ในรายข้อพบว่าในชั้นริเริ่มการพัฒนาประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกข้อ ในชั้นวางแผนการพัฒนาประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในชั้นดำเนินการพัฒนาประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

1.10 ปัจจัยความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับมาก ในรายชั้นการพัฒนา

ในระดับมากและในรายชื่อในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับปานกลางและในรายชั้นการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับมากในชั้นดำเนินการพัฒนา ส่วนชั้นอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในรายชื่อพบว่าในชั้นริเริ่มการพัฒนาประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้านและการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในชั้นวางแผนประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านและการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในชั้นดำเนินการพัฒนาประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และในชั้นประเมินผลการพัฒนาประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกข้อ

2. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย สรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านเพศ ประชาชนชายและหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในรายชื่อพบว่าในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาและการเสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนหญิงมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนชาย

2.2 ปัจจัยด้านอายุ ประชาชนอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและทุกชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย

ประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี ในรายข้อพบว่าในชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี ในชั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นการกำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี ในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกเรื่อง โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี และในชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี

2.3 ปัจจัยด้านการศึกษา ประชาชนที่ได้รับการศึกษามากกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งโดยส่วนรวม ในรายชั้นการพัฒนาและรายข้อทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในรายข้อพบว่าในชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านเกี่ยวกับการพัฒนาและกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในชั้น

รับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์ โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และในชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2.5 ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส ประชาชนที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในรายชั้นการพัฒนา และเกือบทุกชั้นการพัฒนา ยกเว้นแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในชั้นประเมินผลการพัฒนา โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ในรายข้อพบว่าในชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นในเรื่องการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ในชั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกัน

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด และในชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

2.6 ปัจจัยด้านสถานภาพในครัวเรือน ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและเป็นสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในรายชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในชั้นริเริ่มการพัฒนา ในรายข้อพบว่าในชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกในครัวเรือน ชี้แจงแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน ในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน และในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกข้อ

2.7 ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและใน

ทุกชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในรายข้อพบว่าในชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา โดยโดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ในชั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน และชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

2.8 ปัจจัยด้านความสนใจในการพัฒนา ประชาชนที่สนใจในการพัฒนาและไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งโดยส่วนรวม ในรายชั้นการพัฒนาและในรายข้อทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนา

2.9 ปัจจัยด้านการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยส่วนรวมและรายชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ในชั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่องการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับกับเจ้าหน้าที่ราชการ ส่วนการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและ

การกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในชั้นค่าเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่องการเสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นส่วนใหญ่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ส่วนการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และในชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ

2.10-ปัจจัยด้านความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ประชาชนที่คาดหวัง

ในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและทุกชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ในรายข้อพบว่าชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าที่ไม่คาดหวัง ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในชั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกือบทุกข้อ โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ยกเว้นในเรื่องการจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขึ้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน และในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

3. ความนึกเห็นเพิ่มเติม ปัญหา และข้อเสนอแนะ สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ผู้นำชุมชนในหมู่บ้านที่มีส่วนผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้มากคือผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้านและหัวหน้าคุ้ม เครือญาติที่มีส่วนผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้มากคือพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และพี่น้อง และเจ้าหน้าที่ราชการปฏิบัติในหมู่บ้าน คำบาลีที่มีส่วนผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้มากคือพัฒนาการ ปลัดอำเภอ และครู

3.2 ปัญหาของการมีส่วนร่วมที่สำคัญ ได้แก่ การขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการพัฒนา การเสียสละแรงงานและทุนทรัพย์ การขาดความสามัคคีในหมู่ประชาชนและการไม่ศรัทธายอมรับในตัวเจ้าหน้าที่ส่วนเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา การปลูกฝังความสามัคคีและพัฒนาจิตใจแก่ประชาชน การเสริมสร้าง

ความรู้แก่ผู้นำและกรรมการกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ และการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องจัดให้มีขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัยและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนซึ่งได้กล่าวสรุปไว้แล้วนั้น ปรากฏผลที่สมควรนำมาอภิปรายดังนี้คือ

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย

1.1 ปัจจัยด้านเพศ จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนทั้งชายและหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งชายและหญิงเห็นความสำคัญและตระหนักในการพัฒนาเพื่อให้สภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งการพัฒนาที่จะนำมาสู่ความสำเร็จดังกล่าวได้นั้นจะต้องเกิดจากการร่วมกันดำเนินการพัฒนาโดยประชาชนทุก ๆ คนในชุมชนด้วย เจื่อนไขดังกล่าวเมื่อมีกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ เกิดขึ้นในหมู่บ้าน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั้งชายและหญิงสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ปรีชญา เวสารัชชี (2528 : 3 - 5) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่าต้องครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนทั้งชายและหญิงมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ขั้นการพัฒนาเช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เช่นในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ และขึ้นประเมินผลการพัฒนา เช่นในเรื่องการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความตระหนักในการพัฒนา ดังกล่าวซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั้งชายและหญิงเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นในการระดมความคิดเห็นในทางริเริ่มสร้างสรรค์ การกำหนดนโยบายขั้นตอน วิธีการ และการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนถึงการได้รับผลประโยชน์จากผลของการพัฒนาและการดูแลรักษาผลของการพัฒนา ฉะนั้นเมื่อประชาชนทั้งชายและหญิงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาจึงเข้ามามีส่วนร่วม

1.2 ปัจจัยด้านอายุ จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนาและดำเนินการพัฒนาอยู่ในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนอายุ 15-35 ปีเป็นช่วงของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ชีวิตมักมีลักษณะเกี่ยวข้องกับการเริ่มต้นมีชีวิตครอบครัวและอาชีพที่มั่นคง เริ่มมีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะของพลเมืองที่จัดทำให้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับปานกลางในขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาและขึ้นประเมินผลการพัฒนา เพราะอาจมีประสบการณ์และความสามารถเฉพาะด้านไม่มากนัก ส่วนในชั้นวางแผนการพัฒนาและดำเนินการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะเป็นการกำหนดขั้นตอน วิธีการ ที่ส่งผลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของตนในภายหน้า และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาได้มากที่สุดตามขีดความสามารถจึงทำให้มีส่วนร่วมได้ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนอายุ 15-35 ปีมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ขั้นริเริ่มการพัฒนา เช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาและการกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนา เช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนการ

การพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนการพัฒนาหมู่บ้านและการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนา เช่นใน เรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เช่นใน เรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และขั้นประเมินผลการพัฒนา เช่นใน เรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาทั้งห้าขั้นดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนโดยไม่คำนึงถึงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ตั้งแต่การระดมความคิดในการริเริ่มสร้างสรรค์ การกำหนดนโยบาย ขั้นตอน วิธีการและดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนถึงการได้รับผลที่เกิดจากการพัฒนาการติดตามประเมินผลและการดูแลรักษาผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้นจึงทำให้ประชาชนอายุ 15-35 ปี ซึ่งอยู่ในวัยของการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวและอาชีพที่มั่นคงเริ่มมีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะเป็นพลเมืองจึงทำให้สนใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

ส่วนประชาชนอาชีพ 36-60 ปี ซึ่งผลการศึกษาพบว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับมากในทุกชั้นและทุกเรื่อง ขั้นริเริ่มการพัฒนา เช่นใน เรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนา เช่นใน เรื่องการชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านและการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนา เช่นใน เรื่องการเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เช่นใน เรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการรับผิดชอบการจักผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และขั้นประเมินผลการพัฒนา เช่นใน เรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน

การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในขบวนการของการพัฒนาทั้งห้าขั้นนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างอิสระตามขีดความสามารถ ฉะนั้นจึงอาจทำให้ประชาชนอายุ 36-60 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของวัยผู้ใหญ่ตอนกลางเป็นวัยของการมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ปรับปรุงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นและมีกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้ประโยชน์เหมาะสมกับวัยและความสนใจของคนจึงทำให้สนใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

1.3 ปัจจัยด้านการศึกษา จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนทั้งที่ได้รับการศึกษาคต่ำกว่าประถมศึกษา และประถมศึกษา 4 ขึ้นไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับมากนั้นอาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่ได้รับการศึกษาคต่ำกว่าประถมศึกษา และประถมศึกษา 4 ขึ้นไปเห็นความสำคัญและตระหนักในการพัฒนาที่จะส่งผลให้หมู่บ้านเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่นสภาพความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพและสุขภาพอนามัย เป็นต้น แต่การที่จะพัฒนาให้ปรากฏผลดังกล่าวได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การเข้ามามีบทบาทและร่วมในการพัฒนาโดยประชาชนเองเป็นประการสำคัญทั้งในทางความคิดและการปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้ประชาชนทั้งที่ได้รับการศึกษาคต่ำกว่าประถมศึกษา และประถมศึกษา 4 ขึ้นไปเข้ามามีส่วนร่วมโดยรวมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2524 : 3 - 5) กล่าวว่าไว้ว่าการพัฒนาเป็นการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดแนวคิดไปในทิศทางที่ถูกต้องจนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ การพัฒนาจึงต้องเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งทางความคิดและการกระทำควบคู่กันไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนทั้งที่ได้รับการศึกษาคต่ำกว่าประถมศึกษา และประถมศึกษา 4 ขึ้นไปมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนา เช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาและการกำหนดความต้องการในการพัฒนา ขั้นวางแผนการพัฒนา เช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านและการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนา เช่นในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการประสานงานกับ

ผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ได้รับผลที่เกิดจากการพัฒนาหมู่บ้าน เช่นในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์ และขึ้นประเมินผลการพัฒนา เช่นในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและการตรวจสอบผล เพื่อเสริมสร้างโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไปได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาว่านำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ และสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น โดยประชาชนทุกคนจะต้องร่วมมือกันทั้งขบวนการตั้งแต่การระดมความคิดในทางริเริ่มสร้างสรรค์ การกำหนดนโยบาย ขั้นตอน วิธีการ และการลงมือดำเนินการ ตลอดจนการได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาและติดตามประเมินดูแลรักษาผลที่เกิดจากการพัฒนาจึงทำให้ประชาชนทั้งที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไปเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ

1.4 ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาว่าเป็นหนทางที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพที่ดีขึ้น ตลอดจนไปถึงการมีรายได้ที่ดีขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้การพัฒนาที่จะบรรลุผลสำเร็จดังกล่าวดังนั้น เน้นความสำคัญที่บทบาทและการเข้ามามีส่วนร่วมโดยประชาชนเป็นประการสำคัญ ฉะนั้นเมื่อเกิดกิจกรรมการพัฒนาขึ้นในหมู่บ้านจึงเป็นโอกาสให้ประชาชนทั้งที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนทั้งที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนา เช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้านและการติดต่อกับเพื่อนบ้าน

เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน ขึ้นวางแผนการพัฒนา เช่น ในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางพัฒนาหมู่บ้านและการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ขึ้นดำเนินการพัฒนา เช่น ในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขึ้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เช่น ในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์และการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และขึ้นประเมินผลการพัฒนา เช่น ในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนา การดูแลรักษาผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นยอมรับในขบวนการของการพัฒนาว่าประชาชนเองจะต้องเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้หมู่บ้านได้พบกับ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ฉะนั้นจึงทำให้ประชาชนทั้งที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

1.5 ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนทั้งที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนรวมอยู่ในระดับมากเฉพาะในขึ้นวางแผนการพัฒนาและดำเนินการพัฒนา แต่ประชาชนที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมในระดับมากในทุกขั้นของการพัฒนานั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่เป็นโสดและสมรสแล้วเกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าเป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาให้หมู่บ้านพบกับความเจริญก้าวหน้าได้ ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสหรือมีกิจกรรมและโครงการพัฒนาเกิดขึ้นประชาชนทั้งที่เป็นโสดและสมรสแล้วจึงเข้ามามีส่วนร่วมได้ในระดับมาก แต่ที่ประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนรวมในระดับมากเฉพาะในขึ้นวางแผนการพัฒนาและดำเนินการพัฒนานั้น อาจเป็นเพราะเป็น

ชั้นที่อยู่ในความสนใจและมีความถนัดหรืออยู่ในขีดความสามารถของตนเองมากกว่าชั้นอื่น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของกรมการพัฒนาชุมชน (2530 : 27 - 28) ที่มุ่งพัฒนาหมู่บ้านในชนบทด้วยวิธีการสร้างพลังของชาวบ้านชั้นสามด้าน ได้แก่ พลังความคิด พลังการทำงานและพลังการรวมตัวให้เกิดขึ้นแล้วใช้พลังเหล่านั้นในการพัฒนา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ชั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน การติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้านและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน ชั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ชั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเช่นในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และชั้นประเมินผลการพัฒนาเช่นในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่เป็นโสดและสมรสแล้วเกิดความตระหนักและยอมรับในวิถีการพัฒนาที่ตนต้องเข้ามาเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมด้วยทั้งในด้านของความคิดและการลงมือกระทำในทั้งห้าขั้นตอนของการพัฒนาคงกล่าวตามขีดความสามารถก็อาจพยายามหาโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วยความมุ่งหวังเพื่อพบกับสภาพความเป็นอยู่และชีวิตที่ดีขึ้นจึงทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

1.6 ปัจจัยด้านสถานภาพในครัวเรือน จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนทั้งที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนต้องการปรับปรุงแก้ไขสภาพความเป็นอยู่ของตนเพื่อจะได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้นหรือมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น แต่การที่จะดำเนินการให้บังเกิดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวขึ้นได้นั้นประชาชนทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในขบวนการพัฒนาเป็นประการสำคัญตั้งแต่การใช้ความคิดและลงมือปฏิบัติ ฉะนั้นจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเพื่อจะได้พบกับความสำเร็จดังกล่าวนั้นในทุกโอกาสที่อำนวยหรือมีกิจกรรมและโครงการพัฒนาต่าง ๆ เกิดขึ้นในหมู่บ้านและชุมชนของตนจึงทำให้ประชาชนทั้งที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2524 : 3 - 5) กล่าวถึงการพัฒนาไว้ว่าต้องเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งทางความคิดและการปฏิบัติควบคู่กันไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนทั้งที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและเป็นสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การติดต่อกับเพื่อนบ้านหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเช่นในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ และขั้นประเมินผลการพัฒนาเช่นในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาต่อไปและการ

เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในขบวนการพัฒนาทั้งห้าขั้น ดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนทั้งที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การระดมความคิดในการริเริ่มสร้างสรรค์ การกำหนดนโยบาย ขั้นตอน วิธีการ การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนการได้รับผลที่เกิดจากการดำเนินการและการติดตามผลการพัฒนา

1.7 ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน จากการศึกษาที่พบว่า ประชาชนทั้งที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในทุกขั้นของการพัฒนา แต่ประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เฉพาะในขั้นวางแผน การพัฒนา คำเนินการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนานั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนเห็นความสำคัญของการพัฒนา ซึ่งทางราชการสนับสนุนและกระตุ้นให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นเป็นโอกาสที่จะนำความเจริญมาสู่ประชาชนและหมู่บ้าน ได้ด้วยประชาชนเอง ฉะนั้นเมื่อเกิดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ราชการหรือหน่วยงานเป็นผู้กระตุ้นให้ชาวบ้านได้มีโอกาส เข้ามามีส่วนร่วมทุกคน จึงยอมรับและเต็มใจ เข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่พิมพ์วิทย์ ปรีคาสวัสดิ์ (2526 : 74 - 75) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่าเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่รัฐมีบทบาทเป็นเพียงตัวกระตุ้นและสนับสนุนให้ชาวบ้านแก้ปัญหาด้วยตัวเขาเอง แต่ในกรณีที่ประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากไม่ทุกขั้นการพัฒนานั้นอาจเนื่องมาจากการไม่ได้เป็นสมาชิกอาจทำให้ขาดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามกิจกรรมของกลุ่มไป เป็นต้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ในขั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่อง การให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนา

หมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านและการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนด
 แนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินการ
 โครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะ
 ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเช่นในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จาก
 โครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน การ
 ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการ
 พัฒนาที่เสียสละทรัพย์ และขั้นประเมินผลการพัฒนาเช่นในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะ
 ดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การ
 ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นการพัฒนาหมู่บ้าน การสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา
 ต่อไปและการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนทั้งที่
 เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่เป็นสมาชิกเห็นความสำคัญของการพัฒนาเป็นหนทางเข้า
 ไปสู่การมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ศักยภาพและความร่วมมือของประชาชนเองเป็น
 ประการสำคัญ

1.8 ปัจจัยด้านความสนใจในการพัฒนา จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนที่สนใจ
 ในการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับมาก และ
 ประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่
 ในระดับน้อยนั้น อาจเนื่องมาจากความสนใจในการพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาโดย
 ตรง เพราะเมื่อประชาชนมีความสนใจแล้วก็ย่อมจะมีความมุ่งมั่นและเต็มใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้เมื่อมีโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับที่นรินทร์ จงวุฒิเวทย์
 (2526 : 25 - 27) กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมไว้ว่าประกอบด้วยเงื่อนไขสำคัญสาม
 ประการ คือประชาชนต้องมีความเต็มใจ ประชาชนต้องมีอิสระและประชาชนต้องมีความสามารถ
 แต่ในกรณีตรงกันข้ามสำหรับประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนาก็อาจจะขาดความมุ่งมั่นและตั้งใจใน
 การพัฒนาแม้จะมีโอกาสก็ตาม จึงทำให้ประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนาเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
 พัฒนาในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้านและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน และการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการเสียสละงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเช่นในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ และขั้นประเมินผลการพัฒนาเช่นในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีความมุ่งมั่นและจิตใจจดจ่อเกี่ยวกับกิจกรรมในทุกขั้นของการพัฒนาเพื่อให้หมู่บ้านเกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ รายได้และอื่น ๆ เป็นหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ดังนั้นเมื่อมีโอกาสก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยอย่างเต็มที่ตามความสนใจที่ตนมีอยู่ในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนที่สนใจในการพัฒนาได้พิจารณาพบว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นสิ่งจำเป็นและนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา

ส่วนประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนา ซึ่งผลการศึกษาพบว่ามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่อง การให้แนวทางเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านและ

การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเช่นในเรื่องการรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ การรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ และชั้นประเมินผลการพัฒนาเช่นในเรื่องการสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป การเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนาขาดความมุ่งมั่นและไม่มีความตั้งใจจริงในกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ถึงแม้จะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมบ้างก็ตามอาจจะน้อยเรื่องและน้อยครั้ง จึงทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย

1.9 ปัจจัยด้านการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ จากการศึกษาที่พบว่า ประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับมากและประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจาก ประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการจะเกิดความรู้ความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการพัฒนาจากข่าวสารข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์ จึงทำให้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ในระดับมาก ส่วนประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการอาจจะไม่ได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาที่ชัดเจนและทันเหตุการณ์ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาไปจึงมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ชั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้านและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน ชั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ชั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ชั้นรับผลที่เกิดจาก

การพัฒนา เช่นใน เรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ และขั้นประเมินผลการพัฒนา เช่นใน เรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาจึงสามารถทำให้เข้าไปร่วมได้ในระดับมากในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับโรเจอร์ (Rogers. 1964 : 172 - 183) กล่าวถึงการที่บุคคลจะมีการยอมรับของใหม่ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการติดต่อสื่อสาร ซึ่งได้แก่ช่องทางการสื่อสารสองลักษณะได้แก่ช่องทางสื่อสารมวลชนเป็นวิธีการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวกับการสื่อสาร เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หรือสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น ภาพยนต์ เป็นต้น และช่องทางสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลระหว่างผู้รับและผู้ส่ง ซึ่งในที่นี้เปรียบเสมือนการติดต่อข่าวสารระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ราชการนั่นเอง

ส่วนประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ซึ่งผลการศึกษาพบว่ามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนา เช่นใน เรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาและการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนา เช่นใน เรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้านและการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน เช่นใน เรื่องการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาและการเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เช่นใน เรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน และขั้นประเมินผลการพัฒนาได้แก่ การติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชน

ในหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ประชาชนไม่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการทำให้โอกาสในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลและความเคลื่อนไหวในการพัฒนาน้อยลงไป จึงทำให้โอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาลดน้อยลงไปด้วย

1.10 ปัจจัยด้านความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมและในทุกชั้นของการพัฒนาอยู่ในระดับมาก และประชาชนที่ไม่คาดหวังมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในชั้นดำเนินการพัฒนาอยู่ในระดับมากนั้นอาจเนื่องมาจากประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านจะมีแรงกระตุ้นซึ่งผลักดันให้เกิดความมุ่งมั่นในทุกวิถีทางที่จะร่วมกันพัฒนาเพื่อให้หมู่บ้านประสบความสำเร็จในการพัฒนาซึ่งนอกจากจะทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นแล้วยังนำมาซึ่งเกียรติยศ ชื่อเสียงและความภาคภูมิใจจึงทำให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านอาจจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยปราศจากแรงกระตุ้นหรือแรงผลักดันใด ๆ ที่จะให้เข้ามาซึ่งรางวัลการประกวดหมู่บ้านจึงทำให้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่อยู่ในระดับมากในชั้นดำเนินการพัฒนานั้นอาจเนื่องมาจากเป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ทุกคนทำประโยชน์ต่อการพัฒนาได้ตามขีดความสามารถมากที่สุด ดังนั้นถึงแม้จะไม่ได้คาดหวังในรางวัลก็อาจมีส่วนร่วมในระดับมากได้ ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีพฤติกรรมของมนุษย์ของมาสโลว์ (Maslow, 1954) ซึ่งสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 131 - 132) โสภกล่าวไว้ว่าความต้องการขั้นพื้นฐานเกิดจากความพึงพอใจที่ถูกผลักดันด้วยความต้องการจำเป็นจากลำดับขั้นจากน้อยไปหามาก ทั้งด้านสรีรวิทยา ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต ด้านสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านความสำเร็จแห่งตน จึงเห็นได้ว่าความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านจัดอยู่ในขั้นของความต้องการด้านเกียรติยศชื่อเสียงตามทฤษฎีดังกล่าว

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อซึ่งพบว่าประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน และการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา ขั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผน

พัฒนาหมู่บ้านและการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนาเช่นในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเช่นในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ และขั้นประเมินผลการพัฒนาเช่นในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านเป็นแรงกระตุ้นและผลักดันให้ประชาชนเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาหมู่บ้านในทุกวิถีทาง ส่งผลให้ประชาชนเพียรพยายามหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ นอกจากนี้ความคาดหวังในรางวัลอาจก่อให้เกิดพลังที่จะลงมือทำประโยชน์ให้แก่การพัฒนาอย่างเต็มที่และรวมถึงการได้รับผลที่เกิดจากการพัฒนาและติดตามผลอย่างต่อเนื่องด้วย จึงทำให้ประชาชนคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวในระดับมาก

ส่วนประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านซึ่งผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ขั้นริเริ่มการพัฒนาเช่นในเรื่องการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน การคิดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนาเช่นในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนา การจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเช่นในเรื่องการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์ และขั้นประเมินผลการพัฒนาเช่นในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในขณะที่พบว่าในขั้นดำเนินการพัฒนามีส่วนร่วมในระดับมากโดยเฉพาะในเรื่องการเสียสละแรงงานในการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนา

หมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านทำให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นและไม่พยายามเข้าร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มกำลังความสามารถโดยอาจเข้าร่วมตามความสะดวกและไม่พอใจของตนจึงทำให้มีส่วน่วมในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวในระดับปานกลางในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว แต่ที่พบว่ามีส่วนร่วมมากในขั้นดำเนินการพัฒนานั้นอาจเป็นเพราะในขั้นนี้มีเรื่องต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมได้ตามขีดความสามารถและความถนัดได้อย่างเต็มที่ เช่นการเสียสละแรงงานและการเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนา เป็นต้น

2. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนตามปัจจัย

2.1 ปัจจัยด้านเพศ จากการศึกษาที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของ

ประชาชนชายและหญิงโดยส่วนรวมและในรายชั้นของการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าชั้นดำเนินการพัฒนาประชาชนชายและหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการเสียสละทรัพยากรเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานโดยหญิงมีส่วนร่วมมากกว่าชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในชั้นดำเนินการพัฒนาเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทำประโยชน์แก่การพัฒนาได้มากที่สุดตามขีดความสามารถของแต่ละบุคคล การพบปะพูดคุยเพื่อปรึกษาหารือและประสานงานกันระหว่างประชาชนกลุ่มผู้นำในชุมชนเป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญและจำเป็นลักษณะหนึ่งแต่ประชาชนชายต้องรับผิดชอบต่อการงานอาชีพประจำในฐานะหัวหน้าครัวเรือน จึงมอบให้หญิงดำเนินการส่วนของการประสานงานหรือเสียสละทรัพยากรร่วมในการพัฒนาแทนการใช้แรงงานเนื่องจากมีภาระต้องดูแลครอบครัว เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน (2519 : 60 - 90) ที่พบว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการในโครงการสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ของประชาชนเพศชายและหญิงมีลักษณะที่แตกต่างกัน

2.2 ปัจจัยด้านอายุ จากการศึกษาที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของ

ประชาชนอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี โดยส่วนรวมและในรายชั้นของการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชน

อายุ 15-35 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากประชาชนที่มีอายุมาก มีประสบการณ์ และทักษะมากกว่า ซึ่งอาจส่งผลต่อแนวความคิดและการปฏิบัติในการพัฒนาให้ต่างกันออกไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในชั้นวีเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่น การให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน ยกเว้นการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนอายุ 15-60 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่มีอายุมากกว่ามีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่จะใช้ในโครงการพัฒนาหรือข้อมูลของหมู่บ้านเป็นอย่างดี จึงมีส่วนร่วมมาก ในชั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่น การจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนการพัฒนาหมู่บ้านและการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ยกเว้นการกำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนอายุ 15-35 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนมีอายุมากมองเห็นความต้องการโครงการพัฒนาได้เด่นชัด ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาในโอกาสภายหน้าจึงเข้ามามีส่วนร่วมมากเพื่อเป็นการวางแผนการพัฒนาให้สามารถประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ในชั้นค่าเน้นการพัฒนายังพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ เช่น การร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนอายุ 15-35 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนอายุมากมีประสบการณ์มากกว่า อาจจะได้รับมอบหมายให้เป็นคณะกรรมการในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ มากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อย ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่น การรับผิดชอบ

การจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการและการรับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ยกเว้นการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนอายุ 15-35 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่มีอายุมากเห็นความสำคัญของผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านจึงเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน หรืออาจเป็นเพราะผู้ที่มีอายุมากมีความรับผิดชอบและเห็นความสำคัญของการพัฒนา และในชั้นประเมินผลการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่น การเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง การติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการพัฒนา ยกเว้นการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนอายุ 15-35 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีอายุมากได้รับมอบหมายหน้าที่หรือมีบทบาทในการพัฒนามาก เช่น การเป็นกรรมการในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ จึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นเพราะอยู่ในวัยผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะของพลเมืองจึงให้ความสนใจติดตามความก้าวหน้าและดูแลรักษาผลที่เกิดจากการพัฒนามาก

จากการศึกษาซึ่งพบว่าประชาชนอายุ 15-35 ปี และ 36-60 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน (2519 : 60 - 90) ที่พบว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการในโครงการสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ของประชาชนอายุมากและอายุน้อยมีลักษณะแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของนเรศ วงษ์สวัสดิ์ (2526) ซึ่งศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของผู้นำท้องถิ่นที่มีผลต่อโครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีหำคำบลในเขตอำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุสูงมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการสร้างงานในชนบทมากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุน้อย และยังสอดคล้องกับการศึกษาของบัวพันธ์ พรรคหิง,

สุรัสวดี ห่มพยนต์ และสุชีลา คันชยันต์ (2532 : 84 - 91) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาของประชาชนพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางด้านลักษณะของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประการหนึ่งคืออายุ

2.3 ปัจจัยด้านการศึกษา จากการศึกษาที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป ทั้งโดยส่วนรวม ในรายชั้นของการพัฒนาและในรายข้อทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป อาจเป็นประชาชนที่จบการศึกษาเพียงแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้เรียนต่อเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี จึงทำให้การศึกษาของประชาชนอยู่ในระดับใกล้เคียงและต่อเนื่องกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อแนวความคิดและการปฏิบัติในกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้อาจเป็นเพราะการมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและชุมชนเดียวกันมีผลทำให้ประชาชนมีทัศนคติและค่านิยมคล้าย ๆ กัน ซึ่งอาจส่งผลต่อความศรัทธา ยอมรับ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน ซึ่งค้านกับการศึกษาของกมล โอเอี่ยม (2526) ซึ่งศึกษาทัศนคติของผู้ใหญ่บ้านต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่ด้านการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพุมธานีพบว่า ผู้ใหญ่บ้านที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนะต่อการให้ความร่วมมือในงานการพัฒนาผู้ใหญ่ด้านการส่งเสริมในการเกษตรแตกต่างกัน และยิ่งค้านกับการศึกษาของอุบลวรรณ สืบยุค (2528) ซึ่งศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัยกรณีการตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้มีรายได้น้อย โดยการค้นคว้าบางบัว กรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีระดับการศึกษาสูง

2.4 ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ จากการศึกษาที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่น โดยส่วนรวมและในรายชั้นของการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั้น อาจเนื่องมาจากทั้งประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นต่างก็เป็นสมาชิกของชุมชน ซึ่งอาจมีสภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปเหมือนกัน ได้รับปัญหาความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกัน จึงเกิดความต้องการเพื่อแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนเช่นเดียวกัน เมื่อได้รับการกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจึงเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาและการกำหนดความต้องการในการพัฒนา โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมองเห็นปัญหาและแนวทางการพัฒนาตามความต้องการของชุมชนได้ชัดเจน หรืออาจเป็นเพราะลักษณะการประกอบอาชีพที่เอื้อต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านและการกำหนดความต้องการในการพัฒนา

นอกจากนี้ยังพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์ ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาและเรื่องการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในชั้นประเมินผลการพัฒนา โดยประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นอาจมีฐานะความเป็นอยู่และรายได้ดีกว่าอาชีพเกษตรกร ทำให้มีโอกาสเสียสละทรัพย์เข้าร่วมในการพัฒนาและได้รับผลประโยชน์จากการสละทรัพย์นั้นมากเช่นกัน หรืออาจเป็นเพราะประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีเวลาและโอกาสในการติดตามดูแลรักษาผลที่เกิดจากการพัฒนามากกว่าผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมักจะไม่ค่อยมีเวลาว่างเพียงพอที่จะติดตามสนใจในเรื่องดังกล่าว

จากการศึกษาซึ่งพบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของกมล โอเอี่ยม (2526) ที่ศึกษาทัศนคติของผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อความร่วมมือในงานการศึกษา ผู้ใหญ่พบว่า ผู้ใหญ่บ้านที่มีการประกอบอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของบัวพันธ์ พรหมทิง, สุรัสวดี หุ่นพยนต์ และสุธีลา คันชัยนันท์ (2532 : 84 - 91) ซึ่งศึกษาพบว่าลักษณะทางด้านบุคคลหลายอย่างมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ซึ่งลักษณะประการหนึ่งนั้นได้แก่การประกอบอาชีพ

2.5 ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส จากการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่เป็นโสดและสมรสแล้ว โดยส่วนรวมและในชั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผน . การพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา และขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ในชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสดซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สมรสแล้วมีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นต่อการทำงานอาชีพและต่อครอบครัว เพื่อความเป็นอยู่ของครอบครัวและสมาชิกที่ตนต้องรับผิดชอบอยู่ ผู้สมรสแล้วจึงมองเห็นปัญหาของตนเอง ของครอบครัวซึ่งส่งผลต่อชุมชนได้อย่างชัดเจนลึกซึ้งกว่าผู้ที่เป็นโสดซึ่งอาจมองปัญหาและสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวได้ไม่ลึกซึ้งนัก ส่งผลต่อแนวความคิดและการปฏิบัติต่อการพัฒนาให้มีแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในชั้นริเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่น การให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน ยกเว้นการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สมรสต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว และกระตือรือร้นในการทำงานอาชีพเพื่อให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีจึงเห็นความสำคัญและเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนา และติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน การจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการตัดสินใจเลือก

โครงการพัฒนาหมู่บ้านที่เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของประชาชน เป็นโอกาสให้ได้รับการพัฒนาให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ผู้สมรสจึงมีส่วนร่วมมาก

นอกจากนี้ยังพบว่า ในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สมรสให้ความสนใจดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน เพราะเห็นความสำคัญของการพัฒนาซึ่งส่งผลทำให้ตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรืออาจเป็นเพราะการร่วมเป็นคณะกรรมการทำให้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพัฒนาได้โดยตรง ซึ่งจะส่งผลให้ได้รับผลของการพัฒนาได้โดยตรง ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สมรสตระหนักถึงการพัฒนาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ เสียสละแรงงานและทรัพย์ในกิจกรรมและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ได้มากจึงได้รับผลจากการพัฒนาจากสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวมาก หรืออาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่สมรสมีความกระตือรือร้นที่จะเห็นความสำเร็จของการพัฒนาที่จะส่งผลมาถึงตนเองและครอบครัวจึงเข้าไปร่วมรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านมาก

นอกจากนี้ในชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่สมรสมีส่วนร่วม

มากกว่าประชาชนที่เป็นโสด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สมรสมีความตระหนักและศรัทธาในการพัฒนาและมีส่วนร่วมมาอย่างต่อเนื่องจึงให้ความสนใจดูแลรักษาผลที่เกิดจากการพัฒนา ซึ่งส่งผลต่อตนเองและครอบครัวตามที่มุ่งหวังไว้ หรืออาจเป็นเพราะประชาชนที่สมรสเห็นว่าการติดตามผลการพัฒนาขณะดำเนินการพัฒนานั้นจะทำให้ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาได้มากที่สุด

จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนที่สมรสและประชาชนที่เป็นโสดมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจเนื่องมาจากประชาชนที่สมรสและประชาชนที่เป็นโสดมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และกระตือรือร้นในการทำงานอาชีพต่าง ๆ จึงให้ความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของถนัด ม่วงมณี (2526 : 40 - 42) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษาออกโรงเรียนในท้องที่อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสตรีที่แต่งงานแล้วมีส่วนร่วมในงานการศึกษาออกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่ยังไม่ได้แต่งงาน

2.6 ปัจจัยด้านสถานภาพในครัวเรือน จากการศึกษาที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิก โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในชั้นรีเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานนั้น อาจเนื่องมาจากหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าครัวเรือนต่อครอบครัวและสมาชิกในครัวเรือนทำให้สนใจในการพัฒนาเพื่อครอบครัวที่มีความเป็นอยู่ที่มั่นคงและดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในชั้นรีเริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้านและการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหัวหน้าครัวเรือนเห็นความสำคัญของการพัฒนาซึ่งส่งผลให้ตนเองและสมาชิกในครอบครัวได้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจึงให้ความสนใจที่จะให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา หรืออาจเป็นเพราะหัวหน้า

ครัวเรือนอยู่ในฐานะของผู้นำของครอบครัวซึ่งมีบทบาทรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของครอบครัวจึงให้ความสนใจและรู้เรื่องเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดีกว่าสมาชิกในครัวเรือน ในชั้นวางแผนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในฐานะผู้นำของครอบครัว เป็นผู้นำในการตัดสินใจจึงสามารถกำหนดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่จะต้องใช้ในการพัฒนาได้ และอาจเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนได้รับความไว้วางใจและมอบหมายจากสมาชิกในครัวเรือนในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณที่จะต้องใช้ในการพัฒนาซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาประการหนึ่ง ซึ่งอาจจะได้งบประมาณนั้นมาจากการร่วมกันบริจาคหรือขอรับการสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังพบว่าในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05--ในเรื่องการเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการร่วมกันสละวัสดุเพื่อใช้ในการพัฒนาเป็นความจำเป็นประการหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาประสบความสำเร็จ หัวหน้าครัวเรือนในฐานะเป็นผู้นำของครอบครัวอยู่ในฐานะผู้นำและรับผิดชอบต่อชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว จึงอาจตัดสินใจเกี่ยวกับการเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในการพัฒนาได้มากกว่าคนอื่น ๆ ในครอบครัว

2.7 ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน จากการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่ใช่สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน โดยส่วนรวมและในรายชั้นของการพัฒนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนและไม่ใช่สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนเห็นความสำคัญของการพัฒนาที่ทางราชการให้การสนับสนุน ซึ่งจะช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่และสภาพของชุมชนดีขึ้นได้โดยประชาชนเองให้ความร่วมมือเป็นประการสำคัญ จึงทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งให้ความสนใจและเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกิจกรรมการพัฒนาดังกล่าว และ

ร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามบทบาทของสมาชิก ในขณะที่ประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนก็ให้ความสนใจในการพัฒนาเช่นกัน เพราะจะทำให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงเข้าไปมีส่วนร่วมได้มากเช่นกัน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน เข้าไปมีส่วนร่วมได้โดยทางราชการหรือหน่วยงานเป็นเพียงผู้ให้การกระตุ้นให้ชาวบ้านทุกคน เข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับที่พิมพ์วิทย์ ปรีคาสวัสดิ์ (2526 : 74 - 75) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่าเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่รัฐมีบทบาทเป็นเพียงตัวกระตุ้นและสนับสนุนให้ชาวบ้านแก้ปัญหาด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรื่องการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านในชั้นดำเนินการพัฒนา และเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาในชั้นริเริ่มการพัฒนา และเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้านในชั้นวางแผนการพัฒนาโดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ราชการเป็นบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มกิจกรรมโดยตรงที่จะทำให้การพัฒนาบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ หรืออาจเป็นเพราะการเข้าร่วมประชุมเป็นเงื่อนไขและข้อตกลงของสมาชิกกลุ่มกิจกรรม เพื่อดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนจึงมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

2.8 ปัจจัยด้านความสนใจในการพัฒนา จากการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่สนใจในการพัฒนาและไม่สนใจในการพัฒนา โดยส่วนรวมและในรายชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีแรงกระตุ้นให้จิตใจจดจ่อและมุ่งมั่นเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนให้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผดุง อารยะวิบูลย์, สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวลย์ ธรรมแสง (2528 : 98 - 102) ซึ่งศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาหมู่บ้านประการหนึ่ง ได้แก่ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและของประชาชนในการพัฒนาชนบท

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกชั้นและทุกข้อของการพัฒนา เช่นในชั้นริเริ่มการพัฒนา เรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้านและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นวางแผนการพัฒนา เรื่องการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นดำเนินการพัฒนา เรื่องการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา เรื่องการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านที่เป็นคณะกรรมการและการได้รับผลประโยชน์และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และขั้นประเมินผลการพัฒนา เรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไปและการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนา โดยประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีความมุ่งมั่นและจิตใจจดจ่ออยู่ในกิจกรรมการพัฒนา เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวและชุมชนให้ดีขึ้น ดังนั้นเมื่อมีโอกาสหรือเกิดกิจกรรมการพัฒนาขึ้นจึงเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกชั้นและทุกเรื่องของการพัฒนา ทั้งในทางความคิดและการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของหลุง อารยะวิญญู, สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวลย์ ธรรมแสง ดังได้กล่าวมาแล้ว และยังสอดคล้องกับการศึกษาของโพลซ์ (Ploch, 1951 : 301) ที่ศึกษาพบว่าบุคคลที่สนใจในกิจกรรมชุมชนมักจะสละเวลาเข้าร่วมในองค์กรแบบเป็นทางการมาก ในขณะที่ความสนใจของบุคคลต่อชุมชนก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการมีส่วนร่วมในทางสังคมด้วย

2.9 ปัจจัยด้านการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ จากการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและไม่เคยติดต่อ โดยส่วนรวมและเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกชั้น โดยประชาชน

ที่เคยติดต่อกันมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานนั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลและเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล ลักษณะการติดต่อกันดังกล่าวก่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีไปในทิศทางเดียวกันระหว่างผู้รับและผู้ส่ง จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ราชการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของหมู่บ้านและการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันสามารถประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต่างไปจากประชาชนที่ไม่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการซึ่งไม่ทราบข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงทำให้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอารยา วัฒนกิจ (2526) ซึ่งพบว่าผู้ประกอบการที่มีการติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลมาก มีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนา เกื้อสูงกว่าผู้ประกอบการที่มีการติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในชั้นรี เริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน ยกเว้นการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและแนวทางการพัฒนาภายใต้การสนับสนุนของทางราชการจึงสนใจและให้ความสำคัญกับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน หรืออาจเป็นเพราะการติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการทำให้ประชาชนทราบถึงแนวทางการสนับสนุนการพัฒนาของทางราชการ ซึ่งเน้นความสำคัญของปัญหาที่ชุมชนประสบอยู่จึงทำให้ประชาชนให้ความสนใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนา มาก ในชั้นวางแผนการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่น การตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ยกเว้นการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้โครงการพัฒนาหมู่บ้าน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการทราบถึงแนวทางการสนับสนุนของทางราชการเกี่ยวกับการพัฒนาจึงสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับการสนับสนุนของหน่วยงาน หรืออาจเป็นเพราะทราบถึงวงเงินงบประมาณที่ทางราชการจะให้การสนับสนุน

นอกจากนี้ยังพบว่าในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่นการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการการพัฒนาหมู่บ้าน ยกเว้นการเสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการทำให้ประชาชนได้รับรู้เรื่องการพัฒนาเป็นอย่างดีว่าต้องเกิดจากการร่วมมือของประชาชนเองเป็นประการสำคัญจึงรวมตัวกันเป็นกลุ่มต่าง ๆ ขึ้น โดยมีคณะกรรมการรับผิดชอบเพื่อจัดกิจกรรมการพัฒนานั้นให้ประสบความสำเร็จ หรืออาจเป็นเพราะการติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้านจึงเกิดการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ขึ้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่นการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ การรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน ยกเว้นเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

โดยมีเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนได้มีโอกาสร่วมเป็นคณะกรรมการในกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นดำเนินการพัฒนามากจึงทำให้ได้รับผลในฐานะของกรรมการมากเช่นกัน หรืออาจเป็นเพราะประชาชนที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการเห็นความสำคัญและเข้าใจในกิจกรรมพัฒนาว่าต้องอิงงบประมาณจึงช่วยเสียสละทรัพย์ และในชั้นประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ เช่นการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป โดยประชาชนที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการได้มีโอกาสร่วมในการพัฒนามาโดยตลอด เมื่อถึงชั้นประเมินผลการพัฒนาจึงมีโอกาสดำเนินไปมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อให้โครงการพัฒนาประสบผลสำเร็จและก่อประโยชน์สูงสุดในขณะเดียวกันก็ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนาที่ได้ทำไปแล้วด้วย

จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนที่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการและที่ไม่เคยติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของอารยา วัฒนกิจ (2526) ดังได้กล่าวแล้ว และสอดคล้องกับการศึกษาของนเรศ วงศ์สวัสดิ์ (2526) ซึ่งพบว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีการติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการมากครั้งมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการสร้างงานในชุมชน (กสช.) มากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่ติดต่อกับข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการน้อยครั้ง และสอดคล้องกับการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน (2529 : 90 - 91) ซึ่งพบว่ากลุ่มอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนต่าง ๆ และได้รับข่าวสารจากทางราชการมากจะประสบความสำเร็จในการพัฒนามากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนและได้รับข่าวสารน้อย และยังสอดคล้องกับการศึกษาของผดุง อารยะวิญญู, สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวลย์ ธรรมแสง (2528 : 98 - 102) ซึ่งพบว่ามูลเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่สำคัญประการหนึ่งคือการได้ติดต่อกับข่าวสารและได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลในระดับหมู่บ้าน

2.10 ปัจจัยด้านความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน จากการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและไม่คาดหวัง โดยส่วนรวมและในรายชั้นการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวัง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานนั้น อาจเนื่องมาจากประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีแรงกระตุ้นที่ผลักดันให้เกิดความมุ่งมั่นทุกวิถีทางที่จะร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อให้หมู่บ้านได้รับการพัฒนาจนประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้นานมาซึ่งชื่อเสียงเกียรติยศ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งต่างไปจากประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน อาจจะไม่มุ่งมั่นและกระตือรือร้นต่อกิจกรรมการพัฒนาแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในชั้นวี เริ่มการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้านและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้านและการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านเกิดแรงกระตุ้นและมุ่งมั่นในการพัฒนาจึงให้ความสนใจในปัญหาของหมู่บ้านซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาให้สามารถดำเนินการไปได้บรรลุผลตามความต้องการของตนและชุมชนโดยตรง หรืออาจเป็นเพราะการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านเป็นการเริ่มต้นในการพัฒนาที่ดีที่สุดเพื่อให้มาซึ่งการสนับสนุนเกี่ยวกับ วิชาการและงบประมาณ เป็นต้น ขั้นตอนแผนการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกข้อ เช่นการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐาน โดยมีเรื่องการจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผนการพัฒนาเป็นการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการพัฒนาบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้จึงอาจเห็นว่าในเรื่องของการกำหนดงบประมาณเพื่อการพัฒนาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะส่งผลให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ หรืออาจเป็นเพราะเห็นว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จได้โดยมีประชาชนให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ทั้งต่อเจ้าหน้าที่และเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ยังพบว่าในชั้นดำเนินการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และแตกต่างกันที่ระดับ .05 เรื่องการเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการเสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการพัฒนานั้นจัดได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้มากที่สุดตามกำลังความสามารถที่แต่ละคนมีการร่วมเป็นคณะกรรมการ การเสียสละวัสดุและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาจึงเป็นโอกาสของประชาชนผู้คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านให้เข้าไปมีส่วนร่วมได้มากเพื่อให้หมู่บ้านได้รับการพัฒนาตามความคาดหวังที่ตนมุ่งมั่นไว้

ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ เช่นการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ และการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านได้มุ่งมั่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนามาโดยตลอดแล้วผลประโยชน์จึงกลับมายังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสียสละทรัพย์อาจเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถทำให้หมู่บ้านได้รับการพัฒนาตามที่มุ่งหวังไว้จึงอาจทำให้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาที่ได้เสียสละทรัพย์มากเช่นกัน และชั้น

ประเมินผลการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ เช่นการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป โดยประชาชนที่คาดหวังในรางวัล ในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยต่อเนื่องตั้งแต่ริเริ่มการพัฒนาเพื่อต้องการให้หมู่บ้านได้รับการพัฒนาจึงให้ความสนใจในการประเมินผลการพัฒนามากเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการพัฒนา และการตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นเพื่อก่อให้เกิดความสำคัญในการพัฒนาตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้จึงทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมมาก

จากการศึกษาที่พบว่าประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านและคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2520 : 2 - 5) ซึ่งพบว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือการประกวดหมู่บ้านเป็นแรงกระตุ้นในการพัฒนาให้เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องและประชาชนมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเพื่อที่จะเอาชนะการประกวด และยังสอดคล้องกับบัวพันธ์ พรหมทิง, สุรัสวดี หุ่นยนต์ และสุชีลา ดันชัยนันท์ (2532 : 84 - 91) ซึ่งพบว่าลักษณะทางอัตวิสัยของชาวบ้านด้านความคาดหวังในการดำเนินชีวิตเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาของประชาชน

3. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปัญหา และข้อเสนอแนะ เป็นความคิดเห็นที่ได้จากข้อคำถามเพิ่มเติมและข้อคำถามปลายเปิดที่พบว่า

3.1 แรงผลักดันจากบุคคลต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชน จากการศึกษาพบว่ากลุ่มของผู้นำชุมชนในหมู่บ้านมีผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่ผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในกลุ่มของเครือญาติพ่อแม่เป็นผู้มีส่วนผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด และในกลุ่มของเจ้าหน้าที่ราชการที่เข้าไปปฏิบัติงานในหมู่บ้าน คำบาล มีพัฒนาการเป็นผู้มีส่วนผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนามากที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในลักษณะของสังคมและสภาพความเป็นอยู่ในระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจัดได้ว่าเป็นผู้นำที่เป็นทางการของชุมชน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งและมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ปกครองดูแลทุกข์สุขของชาวบ้านด้วยความเห็นชอบและการเลือกตั้งตามวิถีทางในระบบประชาธิปไตยโดยชาวบ้านเอง การต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบและความไว้วางใจที่ได้รับจากชาวบ้านดังกล่าวจึงมีส่วนผลักดันให้ประชาชนยอมรับและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผดุง อารยะวิญญู, สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวลย์ ธรรมแสง (2528 : 98 - 102) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล พบว่าปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านประการหนึ่งคือการยอมรับความเป็นผู้นำของท้องถิ่นคน ส่วนในระดับของกลุ่มเครือข่ายจะเห็นได้ว่าพ่อแม่เป็นศูนย์รวมทางด้านจิตใจของทุกคนในครอบครัว ที่เป็นทั้งผู้สร้างและส่งเสริมให้บุตรหลานได้มีความรู้ บำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดีและเป็นประโยชน์ต่อสังคมสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมเป็นการปลูกฝังทางด้านจิตใจให้เกิดความเคารพยำเกรงและทดแทนคุณเมื่อมีโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับทีนรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 25 - 27) ที่กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนประการหนึ่ง ได้แก่ความเกรงใจต่อบุคคลที่เคารพนับถือ

นอกจากนี้ในส่วนของผู้บริหารที่ราชการที่พบว่าพัฒนาการเป็นผู้มีส่วนผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด อาจเป็นเพราะพัฒนาการในฐานะเจ้าหน้าที่ราชการที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นผู้ประสานและนำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยการกระตุ้นและให้ความรู้เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันของชาวบ้าน และความร่วมมือระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานราชการ การติดต่อประสานงานและให้ข่าวสารข้อมูล ตลอดจนการร่วมคิดและร่วมดำเนินการกับชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอและเป็นกันเองกับชาวบ้าน จึงเป็นส่วนสนับสนุนและผลักดันให้ชาวบ้านเกิดความเชื่อถือ ศรัทธาและเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรุทธ์ กล่อมชุ่ม และสุนทร โคตรบรรเทา (2527 : 153 - 154) ที่พบว่าการประชุมงานและปฏิบัติงานของผู้บริหารที่เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชนบทยากจนของจังหวัดอุตรดิตถ์ และการศึกษาของผดุง อารยะวิญญู, สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวลย์ ธรรมแสง (2520 : 98 - 102) ที่พบว่ามูลเหตุที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน

การทำงานและกิจกรรมการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่งคือการได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน

3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน

จากการศึกษาพบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการพัฒนาชุมชนเป็นปัญหาต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก และรองลงไปเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเสียสละแรงงานและทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาที่บางครั้งมีข้อจำกัดด้านเวลาที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพและจำนวนทุนทรัพย์ และปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของผู้นำและกรรมการกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวประชาชนมีความเห็นและเสนอแนะแนวทางแก้ไข โดยต้องจัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การปลูกฝังความสามัคคีและพัฒนาจิตใจแก่ประชาชน พร้อมทั้งต้องให้การส่งเสริมแก่ผู้นำและกรรมการกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความรู้และรับผิดชอบในหน้าที่ได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อเป็นแบบอย่างและชักนำชาวบ้านได้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาก็ต้องปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามวิธีการในการพัฒนาชุมชนนั้น การปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาโดยตรงอย่างยิ่งในระดับหมู่บ้านต้องให้การสนับสนุนแก่ชาวบ้าน ตลอดจนไปถึงข่าวสารข้อมูลและวิชาการสาขาต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตซึ่งจะขาดเสียมิได้ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดการยอมรับและศรัทธาและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการพัฒนาค้าง ๆ เพื่อประโยชน์ของตนเอง ครอบครัวและชุมชนในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรุทธิ กล่อมชุ่ม และสุนทร โคตรบรรเทา (2527 : 153 - 154) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนร่วมกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหมู่บ้านประการสำคัญคือการประสานงานและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ความรู้และความเข้าใจในงานพัฒนาชนบทก็จัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ผลของการวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญต่อหน่วยงาน สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุผลตามนโยบายและเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะบางประการดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปเพื่อการปฏิบัติ

1.1 กรมการพัฒนาชุมชนควรพิจารณาข้อมูลจากผลของการวิจัยในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน เช่นด้านอายุ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ไปใช้ประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระตุ้นและชักนำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผนการพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาและขั้นประเมินผลการพัฒนา

1.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่พัฒนาการ พัฒนาการอำเภอและนักวิชาการพัฒนาชุมชน ควรใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนอย่างเด่นชัดด้านอายุ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านไปปรับใช้ประกอบการปฏิบัติงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

1.3 หน่วยงาน สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบท ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่นกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นต้น ควรนำข้อมูลจากผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนไปพิจารณาประกอบเป็นแนวทางปฏิบัติงานเพื่อการกระตุ้นและชักนำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงาน

1.4 ในส่วนของประชาชนในระดับหมู่บ้านน่าจะได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน คำนวณ คำนึงการนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน นอกเหนือจากปัจจัยที่ศึกษาในครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนครอบคลุมเพิ่มขึ้น

2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านขณะการประกวดในระดับจังหวัดและเขตอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมกว้างขวางยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาในลักษณะการเปรียบเทียบปัจจัยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนระหว่างหมู่บ้านขณะเลือกตั้งการประกวดกับหมู่บ้านทั่วไป เพื่อทราบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วม

2.4 ควรศึกษาถึงปัจจัยและสาเหตุที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในชั้นต่าง ๆ เช่น ชั้นริเริ่มการพัฒนา ชั้นวางแผนการพัฒนาและชั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นต้น

2.5 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน และระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนต่อไป โดยการวิจัยวิธีอื่น ๆ เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ การสังเกตและการติดตามประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมเพิ่มขึ้น

2.6 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน และระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนโดยการแบ่งกลุ่มของตัวแปรให้ละเอียดเพิ่มขึ้น เช่น ช่วงของอายุและระดับการศึกษา

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- กมล โอเอี่ยม. ทัศนคติของผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่ด้านการส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดปทุมธานี. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- การพัฒนาชุมชน, กรม. รายงานการประเมินผลการทำงานพัฒนาชุมชนที่ดำเนินการแล้ว 5 ปี เขตพัฒนาตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2518.
- _____. รายงานการวิจัยโครงการสารภี ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2519.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณี กทม. เอกสารรายงานการวิจัย ฉบับที่ 1/2529 กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน, 2529. อัดสำเนา.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ. กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน, 2529. อัดสำเนา.
- _____. การพัฒนาชุมชนหลักและวิธีการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก, 2530.
- _____. "การประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับประเทศ." พัฒนาชุมชน. 27(2) : 9-10: กุมภาพันธ์, 2531.
- เก็บ ศรีสง่า. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในเขตพื้นที่ยากจน อำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- โกวิท พวงงาม และปรีดี โชติช่วง. คู่มือสอบพัฒนากร. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2527.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการสร้างงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2529.

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

_____. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของการเป็นผู้นำในกิจกรรมพัฒนาชุมชน. ภาควิชาสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. "การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท," การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์, 2527.

จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. ประวัติแนวคิดทางสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์, 2524.

ชัยันต์ วรรณะภูติ. การสนองตอบของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชน : บทศึกษาเฉพาะกรณีโครงการพัฒนาตำบลสารภี อำเภอยะโฮชัย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ พ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2514. อักสำเนา.

ถนัด ม่วงมณี. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษานอกโรงเรียนในท้องที่อำเภอยะโฮชัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อักสำเนา.

ทวี ทิมขำ. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์, 2528.

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

นเรศ วงศ์สวัสดิ์. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของผู้นำท้องถิ่นที่มีผลต่อโครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีห้าตำบลในอำเภอมะนัง ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อักสำเนา.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. "แนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน," การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารการพิมพ์, 2527.

บัญชา แก้วส่อง. รูปแบบทางสังคม-จิตวิทยาสำหรับอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา. ปรินทิพินันท์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อักสำเนา.

บัวพันธ์ พรรคทิง, สุรัสวดี หุ่นยนต์ และสุชีลา ตันตัยนันต์. การพัฒนาชนบท : การเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักบัณฑิตอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

ปฏิบัติการ, กอง กรมการพัฒนาชุมชน. กองปฏิบัติการ : การประกวดหมู่บ้านพัฒนา. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน, 2528. อักสำเนา.

ปรัชญา เวสารัชช. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

ผดุง อารยะวิญญู, สุนทร โคตรบรรเทา และมะลิวัลย์ ธรรมแสง. ปัญหาในการพัฒนาชนบทของรัฐบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

พัฒน์ บุณยรัตพันธุ์. การสร้างพลังชุมชนในขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

พัฒน์ สุจ้านงค์ และคนอื่นๆ. การพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

พิมพ์วัลย์ ปรีคาสวัสดิ์. ระบบบริหารระดับอำเภอเพื่อการสนับสนุนนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.

ไพรัตน์ เคชะรินทร์. "หลักและวิธีการพัฒนาชนบท," การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

_____. "นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน," การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภการพิมพ์, 2527.

มหาดไทย, กระทรวง. ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องผลการประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับเขตประจำปี 2531-2532. ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2532.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน : แนวความคิด ทฤษฎี และทางปฏิบัติในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2524.

_____. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2526.

รุทธ์ กล่อมชุ่ม และสุนทร โคตรบรรเทา. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่กระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมในโครงการพัฒนาชนบทยากจน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านพัฒนาที่เด่นปี พ.ศ. 2526 ของจังหวัดอุตรดิตถ์. ม.ป.ท., 2527.

เรวดี ไชยพาน. พฤติกรรมผู้นำที่เป็นอุปสรรคและ/หรือส่งเสริมงานพัฒนาชุมชน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อักสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : เกรียงศักดิ์การพิมพ์, 2525.

สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา. บทบาทของสำนักงานพัฒนาชุมชนในการสนับสนุนงานพัฒนาชนบทของจังหวัด อำเภอบางละมุง : ศึกษาจากทรรศนะของพัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอบางละมุง.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อักสำเนา.

สมทรง เขมะวิชานวัต. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2521.

สัณญา สัณญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุนทร สุนันท์ชัย. "การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาชุมชน," การศึกษาแห่งชาติ. 15(6) : 20; สิงหาคม-กันยายน, 2524.

สุวนัย ทองนพ. "นโยบายการดำเนินงานพัฒนาเด็ก," พัฒนาชุมชน. 25(7) : กรกฎาคม, 2529.

อภิน รพีพัฒน์. "มนุษยวิทยาสังคมกับการพัฒนาชนบท," สังคมศาสตร์. 19(38) : มีนาคม, 2525.

_____. "การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย," การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. นครปฐม : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

อาภรณ์ จันทรสว่าง. รายงานการวิจัยเรื่องหมู่บ้านชนะการประกวดหมู่บ้านราชภัฏพัฒนาตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2524.

อารยา วัฒนกิจ. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

อุบลวรรณ สืบยุค. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัย : ศึกษา
เฉพาะกรณีการตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้มีรายได้น้อยโครงการพินนครบางบัว กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา

อานวยศาสตร์ หัสคิน. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของชาวไทยภูเขาผ่านมั่ว หมู่ที่ 19
บ้านป่ากลาง ตำบลศิลาแดง อำเภอปัว จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.

Akhtar. Ali. "Integrated Rural Development," Phillipine Journal of
Public Administration. Vol. 21 No. 1. January, 1977.

Brown, Emory J. Who Takes Part in Rural Organization. State College
Pennsylvania, State College Press, 1953.

Hay, Donald G. Social Participation of Individuals in Four Rural
Communities of the Northeast, Rural Sociology, 1951.

Rogers, Everett M. Diffusion of Innovation. New York : The Free
Press, 1964.

· **כנאחארת**

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องด้วยในขณะนี้ ข้าพเจ้านายมณู สอนเกิด ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ปัจจุบันอยู่ระหว่างลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และกำลังทำการศึกษาวิจัย เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลศการประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532" เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจนประสบความสำเร็จเป็นหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นชนะเลศการประกวด อันจะเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการและกิจกรรมการพัฒนาต่อไป ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นประการสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ จะประสบผลสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของท่านให้ครบทุกข้อตามความรู้ที่แท้จริง และตรงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับท่าน

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือด้วยดีจากท่าน จึงใคร่ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายมณู สอนเกิด

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน

- คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านพัฒนาของเขต 7 ประจำปี 2532 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
- ตอนที่หนึ่ง ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
- ตอนที่สอง ข้อมูลของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน
- ตอนที่สาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาปัญหาและข้อเสนอแนะ
2. คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยทางการศึกษาเท่านั้น

ตอนที่หนึ่ง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

- คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
1. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง
 2. ปัจจุบันอายุ ☐ ระหว่าง 15-35 ปี
☐ ระหว่าง 36-60 ปี
 3. การศึกษาที่ได้รับ ☐ ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป
 4. การประกอบอาชีพ ☐ ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม
☐ ประกอบอาชีพอื่น
 5. สถานภาพการสมรส ☐ โสด
☐ สมรส
 6. สถานภาพในครัวเรือน ☐ หัวหน้าครัวเรือนหรือทำหน้าที่หัวหน้าครัวเรือน
☐ สมาชิกในครัวเรือน
 7. การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ☐ เป็นสมาชิก
☐ ไม่เป็นสมาชิก
 8. ความสนใจในการพัฒนา ☐ สนใจ
☐ ไม่เป็น
 9. การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ ☐ เคยติดต่อ
☐ ไม่เคยติดต่อ
 10. ความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน ☐ คาดหวัง
☐ ไม่คาดหวัง

ตอนที่สอง

ข้อมูลของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนา แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงในการมีส่วนร่วมของท่าน

ข้อที่	ข้อความเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. <u>ขั้นริเริ่มการพัฒนา</u>					
11.	สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา					
12.	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน					
13.	ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน					
14.	ค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา					
15.	ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา					
16.	กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน					
17.	จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน					
18.	ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน					
19.	ให้แนวทางเกี่ยวกับบุคคลในการพัฒนาหมู่บ้าน					
20.	ให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน					
21.	ให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน					
22.	ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน					
23.	ติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน					

ข้อที่	ข้อความเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2. <u>ขั้นวางแผนการพัฒนา</u>					
24.	เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน					
25.	จัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
26.	ตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
27.	กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
28.	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดคณวทางการพัฒนาหมู่บ้าน					
29.	ร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดคณวทางการพัฒนาหมู่บ้าน					
30.	กำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
31.	กำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
32.	กำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
33.	กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
34.	ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน					
35.	ชักชวนเพื่อนบ้านร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน					
	3. <u>ขั้นดำเนินการพัฒนา</u>					
36.	เป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
37.	ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
38.	ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน					
39.	ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน					
40.	เสียสละแรงงานในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
41.	เสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					

ข้อที่	ข้อความเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
42.	เสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
43.	ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน					
44.	ดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
45.	แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน					
	4. <u>ขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา</u>					
46.	ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก					
47.	ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะกรรมการ					
48.	ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน					
49.	ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน					
50.	ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ					
51.	รับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
52.	รับผิดชอบความเสียหายของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
	5. <u>ขั้นประเมินผลการพัฒนา</u>					
53.	ติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน					
54.	ตรวจสอบผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาหมู่บ้าน					
55.	สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป					
56.	เสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน					
57.	เสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง					
58.	ดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน					

ตอนที่สาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา บัณฑิต และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ก. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] ที่ตรงกับความคิดเห็นหรือเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

59. ท่านเห็นว่าในกลุ่มของผู้นำชุมชนในหมู่บ้านนี้ ผู้ที่มีส่วนผลักดันให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน คือ (เลือกได้หลายข้อ)

- ☐ กำนัน
- ☐ ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- ☐ กรรมการหมู่บ้าน
- ☐ กรรมการกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน
- ☐ -หัวหน้าคุ้ม
- ☐ พระสงฆ์
- ☐ ครู
- ☐ ผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน

60. ท่านเห็นว่าในกลุ่มเครือญาติของท่านนั้น ผู้ที่มีส่วนผลักดันให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน คือ (เลือกได้หลายข้อ)

- ☐ พ่อแม่ของท่าน
- ☐ ญาติผู้ใหญ่ของท่าน
- ☐ พี่น้องของท่าน
- ☐ สามเณรของ ท่าน
- ☐ บุตรหลานของท่าน

61. ท่านเห็นว่าในกลุ่มของเจ้าหน้าที่ราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานในหมู่บ้าน ตำบล นั้น ผู้ที่มีส่วนผลักดันให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน คือ (เลือก ได้หลายข้อ)

- ☐ พัฒนาการ
- ☐ ครู
- ☐ เกษตรตำบล
- ☐ เจ้าหน้าที่อนามัย
- ☐ ปลัดอำเภอ

ข. โปรดแสดงความคิดเห็น โดยการตอบคำถามลงใน

62. ท่านเห็นว่าอะไรเป็นปัญหาสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้านของท่าน ซึ่งต้องอาศัย การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน

63. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน อย่างไรบ้าง

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/0051

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

8 มกราคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน พัฒนาการจังหวัดสุพรรณบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่านายมนูญ สอนเกิด เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นกว่า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศ
การประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์-ดร.สุนทร โกตรบรรเทา ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจมา ชื่นไพบูลย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกโดยแจ้งให้พัฒนาการ
อำเภอ และพัฒนาการประจำตำบลสนับสนุนให้ชาวบ้านหนองศาลา หมู่ 3 ตำบลลี้ลึงชั้น อำเภอเมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2533 เพื่อเป็นข้อมูล
ในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

(สำเนา)

ที่ทำการพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี

1 กุมภาพันธ์ 2533

เรื่อง ขอเชิญประชุมเพื่อตอบแบบสอบถาม

เรียน

เนื่องด้วยที่ทำการพัฒนาชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรีได้แจ้งว่า นายมนูญ สอนเกิด นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์ขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการตอบแบบสอบถามของประชาชนในหมู่บ้านหนองศาลา หมู่ 3-ตำบลลี้ลึงค์ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532

ในการนี้จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านได้โปรดเข้าร่วมประชุมเพื่อตอบแบบสอบถามในวันที่ กุมภาพันธ์ 2533 เวลา 19.00 น. ณ ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาหมู่บ้าน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีเหมือนเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ยุทธภูมิ สุขพินิจ

(นายยุทธภูมิ สุขพินิจ)

พัฒนาการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ โคตรบรรเทา
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจา ชื่นไพบูลย์
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. นายชัชวาล นามสนธิ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย
4. ดร.ทองศักดิ์ กุ่มไชนะ
หัวหน้างานวิชาการ ฝ่ายวิชาการ กองฝึกอบรม
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
5. ดร.โกวิท พวงงาม
นักวิชาการพัฒนาชุมชน กองฝึกอบรม
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ผลการประกวดหมู่บ้านพัฒนา ระดับเขต ประจำปี 2531-2532

ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2532 กระทรวงมหาดไทย ได้จัดให้มีการประกวดหมู่บ้านพัฒนา ระดับเขต ประจำปี 2531-2532 เพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้ราษฎรในหมู่บ้านได้ร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านของตนอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน ให้บังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดให้มีการประกวดหมู่บ้านพัฒนา ระดับเขตขึ้น โดยแบ่งเป็น 9 เขตนั้น

บัดนี้ การพิจารณาผลการตัดสินการประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับเขต ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว มีหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศ และรางวัลชมเชย จากการประกวดหมู่บ้านพัฒนา ระดับเขต ประจำปี 2531-2532 ดังต่อไปนี้ คือ

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 1

รางวัลชนะเลิศ บ้านทุ่งสำเภา หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งสำเภา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดชัยนาท
 รางวัลรองชนะเลิศ บ้านทราย หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านทราย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
 รางวัลชมเชย บ้านหนองจิก หมู่ 4,5 ตำบลพระยาท อำเภอสายบุรี จังหวัดสงขลา

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 2

รางวัลชนะเลิศ บ้านคลองห้วย หมู่ 6 ตำบลหนองแพน อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 รางวัลรองชนะเลิศ บ้านเกาะขวาง หมู่ 1 ตำบลเกาะขวาง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
 รางวัลชมเชย บ้านห้วยกร หมู่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 3

รางวัลชนะเลิศ	บ้านโพทราย หมู่ 3,4 ตำบลบ้านไทย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
รางวัลรองชนะเลิศ	บ้านจาน หมู่ที่ 5 ตำบลหนองปล่อง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
รางวัลชมเชย	บ้านเคื่อ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านเคื่อ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 4

รางวัลชนะเลิศ	บ้านโนนเมือง หมู่ 16 ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
รางวัลรองชนะเลิศ	บ้านโพน หมู่ 1,5 ตำบลโพน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
รางวัลชมเชย	บ้านภู หมู่ที่ 1,2 ตำบลบ้านเป้า กิ่งอำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 5

รางวัลชนะเลิศ	บ้านบุญผดุง หมู่ที่ 2 ตำบลงาว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
รางวัลรองชนะเลิศ	บ้านน้ำคืบ หมู่ที่ 3 ตำบลแม่หวะ อำเภอเด่น จังหวัดลำปาง
รางวัลชมเชย	บ้านแม่มาเต็งโน หมู่ 2 ตำบลแม่มาเต็ง อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 6

รางวัลชนะเลิศ	บ้านสายคดยาง หมู่ที่ 6,7 ตำบลทับคล้อ อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร
รางวัลรองชนะเลิศ	บ้านทุ่งมะขามป้อม หมู่ที่ 4 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก
รางวัลชมเชย	บ้านเหล่าขวัญ หมู่ที่ 3 ตำบลห่อหมก อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 7

รางวัลชนะเลิศ	บ้านหนองศาลา หมู่ที่ 3 ตำบลคลังชั้น อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
รางวัลรองชนะเลิศ	บ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ที่ 8 ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
รางวัลชมเชย	บ้านไผ่หูช้าง หมู่ที่ 4,5,7 ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 8

รางวัลชนะเลิศ	บ้านทุ่ง หมู่ที่ 5 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
รางวัลรองชนะเลิศ	บ้านบางโจ หมู่ที่ 4 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
รางวัลชมเชย	บ้านปากเหล หมู่ที่ 2 ตำบลเหล อำเภอปะเหล จังหวัดพังงา

สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 9

รางวัลชนะเลิศ บ้านหังคาน หมู่ที่ 2 ตำบลนาขยาค อำเภอกวนชุม จังหวัดพัทลุง
 รางวัลรองชนะเลิศ บ้านกุ่มบึงบาเคาะ หมู่ที่ 4 ตำบลสะก่า อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี
 รางวัลชมเชย บ้านโพรงจระเข้ หมู่ที่ 2 ตำบลโพรงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วถึงกัน

ประกาศ ณ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2532

(ลงชื่อ) พิศาล มุลศาสตร์สาร

(นายพิศาล มุลศาสตร์สาร)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายมนูญ สอนเกิด
เกิดวันที่	13 เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2495
สถานที่เกิด	อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1/6 หมู่ 1 ซอยพัฒนการชนบุรี ถนนจรัลสนิทวงศ์ แขวงบางแวก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการพัฒนาชุมชน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2505	ป.4 โรงเรียนบ่อมพระจุลจอมเกล้า (ทหารเรือสงเคราะห์) อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2508	ม.3 โรงเรียนบ้านลัดทึบ (ศึกษาสงเคราะห์) อำเภอลัดทึบ จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2511	มศ.3 โรงเรียนลัดทึบ (สิงห์สมุทร) อำเภอลัดทึบ จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2516	ปวส. (หัตถกรรม) วิทยาลัยเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2529	ศษ.บ. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2533	กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2517	เลทเศรษฐกร ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต 3 จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2519	เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 3 จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2522	นักวิชาการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 8 จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2526	นักวิชาการพัฒนาชุมชน กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2531	นักวิชาการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 7 จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2533	นักวิชาการพัฒนาชุมชน กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านชนะเลित
การประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532

บทคัดย่อ
ของ
มณูญ สอนเกิด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
เมษายน 2533

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้าชั้นคือ ชั้นริเริ่มการพัฒนา ชั้นวางแผนการพัฒนา ชั้นดำเนินการพัฒนา ชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา และชั้นประเมินผลการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านขณะเลิกการประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532 ตามปัจจัย 10 ด้านคือ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ความสนใจในการพัฒนา การติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และความคาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนจำนวน 204 คน ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านหนองศาลา ตำบลคลังชั้น อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนในหมู่บ้านขณะเลิกการประกวดหมู่บ้านพัฒนาเขต 7 ประจำปี 2532 โดยส่วนรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับมากทั้งห้าชั้นของการพัฒนา ได้แก่ ชั้นดำเนินการพัฒนา วางแผนการพัฒนา รับผลที่เกิดจากการพัฒนา ริเริ่มการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนา

2. ประชาชนชายและหญิงที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่น ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน ที่มีอายุ 36-60 ปี ที่สมรส ที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ที่สนใจในการพัฒนา ที่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับมากทั้งห้าชั้นของการพัฒนา ส่วนประชาชนที่มีอายุ 15-35 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับมากในชั้นวางแผนการพัฒนาและดำเนินการพัฒนา ที่เป็นโสคในชั้นวางแผนการพัฒนา ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนในชั้นวางแผนการพัฒนา ดำเนินการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนา และที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านในชั้นดำเนินการพัฒนา และประชาชนที่ไม่เคยติดต่อข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ราชการ และที่ไม่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางและน้อยทั้งห้าชั้นของการพัฒนาตามลำดับ

3. ประชาชนหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในชั้นดำเนินการพัฒนา เรื่องการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านใน

ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน และการเสียสละทรัพย์เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และยังพบว่า ประชาชนที่สนใจในการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจในการพัฒนาและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกชั้นและทุกข้อของการพัฒนา

4. ประชาชนอายุ 36-60 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนอายุ 15-35 ปี และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกชั้นและทุกข้อของการพัฒนา ในขั้นดำเนินการพัฒนาและเก็บทุกข้อในขั้นริเริ่มการพัฒนา วางแผนการพัฒนา รับผลที่เกิดจากการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนา อย่างไรก็ตามพบว่าแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในขั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา ในขั้นวางแผนการพัฒนาเรื่องการกำหนดบุคลากรที่จะต้องใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นสมาชิก การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงานและการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ และในขั้นประเมินผลการพัฒนาเรื่องการเสนอผลของการพัฒนาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

5. ประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการค้นหาค้นหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาและการกำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์ และในขั้นประเมินผลการพัฒนาเรื่องการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

6. ประชาชนที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่เป็นโสดและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เก็บทุกชั้นและเก็บทุกข้อของการพัฒนา ในขั้นริเริ่มการพัฒนาในขั้นวางแผนการพัฒนาเรื่องการตัดสินใจเลือกโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัสดุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการหมู่บ้าน และการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นดำเนินการพัฒนาเรื่องการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เป็นคณะ

กรรมการ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละแรงงาน และการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละทรัพย์สิน และในชั้นประเมินผลการพัฒนาเรื่องการเสนอผลของการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและการดูแลรักษาผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามก็ตีประชาชนที่สมรสและเป็นโสดมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในชั้นประเมินผลการพัฒนา ในชั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา การติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน และในชั้นวางแผนการพัฒนาเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน การจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ในชั้นดำเนินการพัฒนาเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน ในชั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเรื่องการรับผิดชอบการจัดผลประโยชน์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และในชั้นประเมินผลการพัฒนาเรื่องการติดตามความก้าวหน้าขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน

7. ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในชั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน และการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน และในชั้นวางแผนการพัฒนาเรื่องการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และอย่างไรก็ตามก็พบว่าแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในชั้นริเริ่มการพัฒนาและในรายชื่อเรื่องการสำรวจข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนา ในชั้นวางแผนการพัฒนาเรื่องการจัดลำดับความต้องการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และในชั้นดำเนินการพัฒนาเรื่องการเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในการโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

8. ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในชั้นดำเนินการ

การการพัฒนาในเรื่องการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาเรื่องการได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาที่เสียสละวัสดุ และแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในขั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา และในขั้นวางแผนการพัฒนาเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการพัฒนาหมู่บ้าน

9. ประชาชนที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่า
ประชาชนที่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกขั้นตอนของการพัฒนาและทุกข้อในขั้นประเมินผลการพัฒนาเกือบทุกข้อ ในขั้นริเริ่มการพัฒนาและขั้นดำเนินการพัฒนา และเป็นส่วนใหญ่ในขั้นวางแผนการพัฒนา และขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนา อย่างไรก็ตามว่าแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในขั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน ในขั้นวางแผนการพัฒนาเรื่องการกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยการร่วมมือกับเพื่อนบ้านกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและการกำหนดวัสดุที่จะต้องใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

10. ประชาชนที่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่า
ประชาชนที่ไม่คาดหวังในรางวัลการประกวดหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกขั้นตอนและทุกข้อของการพัฒนา ในขั้นรับผลที่เกิดจากการพัฒนาและขั้นประเมินผลการพัฒนา เกือบทุกข้อในขั้นวางแผนการพัฒนา ในขั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการค้นหาปัญหาของหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้แนวทางเกี่ยวกับวัสดุในการพัฒนาหมู่บ้าน การให้แนวทางเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้านและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน และในขั้นดำเนินการพัฒนาเรื่องการร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละวัสดุเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามว่าแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในขั้นริเริ่มการพัฒนาเรื่องการหาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้แนวทางเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหมู่บ้าน และการติดต่อกับเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน และในขั้นดำเนินการพัฒนาเรื่องการเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน การชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและการดูแลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

FACTORS EFFECTING PEOPLE'S PARTICIPATION IN THE VILLAGE DEVELOPMENT
PROJECTS OF THE FIRST PRIZE WINNING VILLAGE OF REGION VII
IN 1989

AN ABSTRACT

BY

MANOON SONGIRD

Presented in partial fulfilment of the requirements for the Master
degree of Education in Adult Education
at Srinakharinwirot University

April 1990

The purposes of this research were to study and compare the levels of participation in development projects in five stages: beginning, planning, operating, benefiting, and evaluating of people in the prize-winning village of the Region VII in B.E. 2532, as classified by 10 factors: sex, age, educational level, occupation, marital status, family status, activity member, development interest, authority contact, and prize expectation.

The sample used in this research included 204 people in Ban Nong Sala, Tambon Taling Chan, Amphoe Muang, Changwat Suphan Buri. The sample was randomized through the simple random technique. The instrument used in collecting data was the five-point rating scale questionnaire, constructed by the researcher. The statistics used in analyzing data included the percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The important research findings were summarized as follows:-

1. The people in the prize-winning village of the Region VII in B.E. 2532 in general had participation in village development projects at the high level in all stages: beginning, planning, operating, benefiting, and evaluating.

2. The people who were male and female, had education below Prathom IV and Prathom IV and above, had agricultural occupation and other occupation, were family heads and family members, aged between 36-60 years, were married, were activity members, had development interest, authority contact, and prize expectation had participation in development projects at the high level in all five stages. However, the people aged between 15-35 years had participation at the high level in the planning and operating stages; who were single in the planning

stage; who were not activity members in the planning, operating, and evaluating stages; who did not have prize expectation in the operating stage; and who did not have authority contact and development interest had participation at the moderate and low levels respectively.

3. The female people had participation at the higher level than the male one, and differently at the .05 level of significance in the operating stage on coordinating with village leaders and contributing money for village development projects. It was also found that the people who had development interest had participation at higher level than those who did not have, and differently at the .01 level of significance in all stages and items of the development.

4. The people aged between 36-60 years had participation at the higher level than those aged between 15-35 years, and differently at the .01 level of significance in all stages of development, and all items in the operating stage, and almost all items in the beginning, planning, benefiting, and evaluating stages. However, it was found different at the .05 level in the beginning stage on village survey for development; in the planning stage on specifying personnel to be used, materials to be used, and coordinating with village leaders; in the benefiting stage on benefiting from the development projects they were members, they contributed labour, and they contributed materials; and in the evaluating stage on presenting development results to the people in the village.

5. The people who had other occupation had participation at the higher level than those having agricultural occupation, and differently

at the .05 level of significance in the beginning stage on identifying village problems relating to development and indentifying need for village development; in the benefitting stage on benefithing form the projects they contributed money; and in the evaluating stage on maitaining the results from working on village development projects.

6. The people who were married had participation at the higher level than the single ones, and differently at the .01 level of significance in almost all stages and items in the beginning stage; in planning stage on deciding the selection of village development projects, specifying objectives of village development projects, specifying materials to be sued, and specifying the budget in the operating stage on following village development projects; in the benefiting stage on benefiting from the development proejects they were committee members, they contributed labour, and contributed money; and in the evaluating stage on presenting the development results to the authorities involved, and maintaining results from working on village development projects. However, the people who were married and single had participation differently at the .05 level of significance in the evaluating stage; in the beginning stage on village survey for development, authority contacting for village development guidelines, and neighbour contacting for village development guidelines; in the planning stage on attending the meeting for planning village development, prioritizing needs for village development projects, cooperating with authorities in indentifying village development guidelines, identifying duration for village development projects, and persuading neighbours to take part

in planning village development; in the operating stage on taking part in being committee members in village development projects, coordinating with the authorities during working on village development, coordinating with the village leaders during working on village development, and persuading neighbours to take part in working on village development; in benefiting stage on taking responsibility for organizing benefits of village development projects; and in the evaluating stage on following up progress during working on the village development projects.

7. The people who were family heads had participation at the higher level than the family members, and differently at the .01 level of significance in the beginning stage on giving suggestions about guidelines for village development, and guidelines about materials in village development; and in the planning stage on specifying materials to be used. However, it was found different at the .05 level in the beginning stage on village survey for development; in the planning stage on prioritizing needs for village development projects, and specifying budget to be used in the operating stage on contributing materials for village development projects.

8. The people who were activity members had participation at the higher level than those who were not, and differently at the .01 level of significance in the operating on coordinating with authorities during working on village development; and in the benefiting stage on benefiting from the projects they contributed materials, and at the .05 level in the beginning stage on finding village problems related to development; and in the planning stage on attending the meeting for planning village development.

9. The people who had authority contact had participation at the higher level than those who did not have, and differently at the .01 level of significance in all stages and all items in the evaluating stage, almost all items in the beginning and operating stages, and mostly in the planning and benefiting stages. However, it was found different at the .05 level in the beginning stage on giving guidelines for materials; in the planning stage on specifying budget to be used by cooperating with neighbours in specifying guidelines for village development and specifying materials to be used in village development projects.

10. The people who had prize expectation had participation at the higher level than those who did not have, and differently at the .01 level of significance in all stages and items of development in the benefiting and evaluating stages; almost all items in the planning stage, in the beginning stage on finding village development problems, giving guidelines for materials development, giving guidelines for budget, and contacting authorities for village development guidelines; and in the operating stage on taking part in being committee members, coordinating with village leaders during working on village development, contributing materials to be used, and solving problems during working on village development. However, it was found different at the .05 level in the beginning stage on finding causes of development problems, giving guidelines for personnel, and contacting neighbours for village development guidelines; and in the operating stage on being members, contributing money, persuading neighbours to take part and following work in line with village development projects.